

စာရေးဆရာနန္ဒမိုးကြည်ရဲ့

သိမှတ်ဖွယ်ရာ မြန်မာ့လျှို့ဝှက်ချက်(၁၀၀)

(၁) ကိုမောင်ကလေးကနေ ဘာကြောင့် စိန်ပေဒါ ဖြစ်ခဲ့ရသလဲ

စိန်ပေဒါ၏ အမည်ရင်းမှာ ကိုမောင်ကလေး ဖြစ်သည်။ သူသည် ဆိုင်းဆရာကြီး ဆရာဖေနှင့် နန်းတွင်း သူ ဒေါ်မမလေးတို့၏ သားဖြစ်ပြီး သီပေါမင်း ပါတော်မူခါနီး သုံးနှစ်အလို ၁၂၄၄ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့၌ ဖွားမြင် ခဲ့သည်။

ဖခင်မှာ သီပေါမင်း၏ အထူးမြှောက်စားခြင်းခံရသော ဆိုင်းဆရာကြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်းအား သိုင်းအလံ လေးချက်၊ (ဘွဲ့ဖြူ)စိန်ဆိုင်းဝိုင်း တစ်စုံနှင့် ဆိုင်းဝိုင်းအထက်တွင်တပ်ဆင်ရန် ဖန်ပိုင်းများကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် နေမျိုးကျော်ခေါင်ဘွဲ့ ပေးအပ်၍ ပလိပ်မြို့အနီးရှိ ဆီဆုံရွာကို စားစေခဲ့၏။ မန္တလေးတွင် နေထိုင်ရန်လည်း မြေနေရာပေးခဲ့၏။

ကိုမောင်ကလေးသည် ဂီတဘက်၌ ပါရမီဓာတ်ခံရှိသူ ဖြစ်သဖြင့် ငယ်စဉ်ကလေး ဘဝကပင် ၁၂ လုံးဒိုး ခေါ် နရီကို တီးနိုင်စွမ်းရှိသည်။ သူသည် ဖခင်ထံ သာမက ဆရာပေ၊ ဦးကျော်ဇံ အစရှိသော ဆိုင်းဆရာကြီးများ ထံ၌ ဆိုင်းပညာကို သင်ကြားခဲ့၏။ ၁၆ နှစ်သားအရွယ်လောက်တွင် ဆိုင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

သူသည် မကြာခင်မှာပင် ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာကာ ဘုရားဒကာကြီး၊ ဇာတ်ဆရာ ဦးဘိုးစိန် ဖြစ်လာမည့် ကိုဘိုးစိန်နှင့် တွဲဖက်မိလေ၏။ သူဆိုင်းတီးလျှင် ကိုဘိုးစိန်က ဆိုင်းမင်းသားလုပ်၍ က၊ လေရာ ပရိတ်သတ်များ လွန်စွာ နှစ်ခြိုက်ကြလေသည်။ သူတို့နှစ်ဦးမှာ သက်တူရွယ်မျှဖြစ်ပြီး လွန်စွာမှ တွဲဖက်ညီလှသည်။ ၎င်းတို့နှစ်ဦး တွဲ၍ ကလေးရှိသည်မှာ (စုဠာသမ္ဘာဝ မဟာသမ္ဘာဝ)ဇာတ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုဇာတ် က လေတိုင်း ကိုမောင်ကလေးက ပတ်သွားပေါ် လက်ကွက်စိပ်စိပ် တီးရင်း...

ပေဒါ.. ပေဒါ.. နင့်ဘူးကို ဘယ်သူချဲ့တယ်။ ပြောဟဲ့ ပေဒါ... မိပေဒါ အစရှိသော သီချင်းကို တီးရ သည်။ သူ့လက်သံကို ရန်ကုန်လူထု ပရိသတ်အပေါင်းက များစွာမှ နှစ်သက်ကြသည်။ ထိုကြောင့် သူ့နာမည်ကို ပေဒါမောင်ကလေးဟူ၍ ဝိသြိုဟ်ပြု ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ ကိုမောင်ကလေး မန္တလေးသို့ ပြန်သွားသောအခါ ၎င်း၏ သတင်းမှာ ပို၍ပျံ့နှံ့သွားလေသည်။ မန္တလေးလူထုပရိသတ် အပေါင်းက စိန်ဆိုင်းအမှုထမ်းဖြစ်သော ဆရာဖေ၏ သား ဖြစ်နေသည်ကို အစွဲပြု၍ ပေဒါ ရှေ့တွင် စိန် တစ်လုံးကို ထပ်မံဖြည့်စွက်ကာ ချီးကျူးမှည့်ခေါ် ကြလေ သည်။ ထိုမှအစပြု၍ စိန်ပေဒါ ဖြစ်လာကာ ကိုမောင်ကလေးအမည် ကွယ်ပျောက်သွားလေ၏။

(ရွာစားကြီး စိန်ပေဒါသည် ခေတ္တနေထိုင်ရာ ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေတောင်တန်းလမ်း၊ အိမ်အမှတ်(၅၂)၌ ၁၃၀၄ ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ် (၁၄)ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်ခဲ့သည်။)

(၂) ကင်ဆာရောဂါရဲ့ ရှေ့ပြေးလက္ခဏာတွေဟာ ဘာတွေလဲ

ကင်ဆာဆိုသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းရှိ ဆဲလ်(Cells)ခေါ် အခြေခံဓာတ်ခန်းကလေးများ မူလသဘာဝမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ပွားချင်သလို ပွားများလာရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါဖြစ်သည်။ မျက်မှောက်ကာလ အန္တရာယ် ကြီးမားဆုံးသော လူသတ်လက်နက်မှာ ကင်ဆာရောဂါပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကင်ဆာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို ခိုင်လုံသော ယူဆချက်များမှာ- ဓာတုဆေးဝါးများနှင့် အချိန် ကာလကြာမြင့်စွာ ထိတွေ့ခဲ့ခြင်း၊ ပြင်းထန်သော လှုပ်ရှားမှုများကို ကာလကြာမြင့်စွာ လက်ပွန်းတတီး ရှိခဲ့ခြင်း၊ အပူချိန်နှင့် ကြာမြင့်စွာ ထိတွေ့ခဲ့ခြင်း၊ ပြင်းထန်သော လှုပ်ရှားမှုများကို ကာလကြာရှည်စွာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း၊ နေရောင် အလွန်အကျွံမိခြင်း၊ ဓာတ်မှန် ကြိမ်ဖန်များစွာ အရိုက်ခံရခြင်း၊ ရောင်ခြည်ထွက်အနုမြူ ရေဒီယို အက်တမ်ဓာတ်များနှင့် ထိတွေ့ခြင်း၊ ဆေးရွက်ကြီးများ သုံးစွဲခြင်း စသည် စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပွားရသည်ဟု ယူဆကြပါသည်။

ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်ပွားလာလျှင် ခွဲစိတ်ကုသခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အိတ်စရေး ဓာတ်ရောင်ခြည် ထိုး၍သော် လည်းကောင်း၊ ရေဒီယိုဓာတ် သွင်း၍လည်းကောင်း ကုသကြသည်။ ဤ၌ ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်တော့ မည့် ရှေ့ပြေးလက္ခဏာများ ရှိနေပါသည်။ ထိုလက္ခဏာများကို တင်ပြရလျှင်....

၁။ ပါးစပ်၊ လျှာ၊ နှုတ်ခမ်း အနီးပတ်ဝန်းကျင်တို့၌ အနာပေါက်လာခြင်း၊ ၎င်းအနာသည် မည်သည့်ဆေးနှင့်မျှ မပျောက်ဘဲ ရှိနေခြင်း။

၂။ ရင်ဘတ်၊ ရင်သားနှင့် အခြားနေရာများ၌ နာကျင်ခြင်းလုံးဝမရှိဘဲ ခပ်မာမာအသားပြင်တစ်ခု ပေါ်လာခြင်း။

၃။ ဒွါရကိုးပေါက်၏ တစ်နေရာမှ သွေးစသွေးနုများ ထွက်လာခြင်း။

၄။ မှဲ့၊ ကြွက်နို့ အနာများရှိလျှင် ၎င်းတို့သည် အရွယ်အကြီးအသေး ပြောင်းလဲလာခြင်း၊ သို့မဟုတ် အရောင် ပြောင်းလာခြင်း။

၅။ အစာမျို၍မရ ဖြစ်နေခြင်း။

၆။ အစာမကြေမှု တာရှည်ဖြစ်နေခြင်း။

၇။ ချောင်းမကြာခဏ ဆိုးခြင်း။

၈။ အသံများ ပြောင်းလဲလာခြင်း၊ ပြောင်းလဲမှု တာရှည်လာခြင်း။

၉။ ဝမ်းသွားချိန် ပြောင်းလဲလာခြင်း။

စသည်တို့ ဖြစ်ပေရာ သံသယ ဝင်လာပါက ကျွမ်းကျင်သော သမားတော်တို့နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ဝေဒနာမရင့်မီ ကုသ သင့်ပါသည်။

(ဤ၌ ကင်ဆာဖြစ်၍ အသေအပျောက် အများဆုံးမှာ သားမြတ်ကင်ဆာ၊ အဆုတ်ကင်ဆာ၊ အစာအိမ်ကင်ဆာ၊ လည်ချောင်းကင်ဆာ၊ အူမကြီးကင်ဆာတို့ ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။)

(၃) ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုစရာ အသုဘ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲ

အသက်ကုန်ဆုံးသွားခဲ့ပြီဖြစ်သော အသုဘရုပ်အလောင်းကို ဝိပဿနာတရား ရှုမည် (သို့မဟုတ်) အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုမည်ဆိုပါက အသုဘ(၁၀)မျိုးတို့ကို ရှုရင်း ဖွားများလေ့ ရှိကြပါသည်။ အသုဘ(၁၀)မျိုး ဆိုသည်ကား.....

၁။ ဥဒ္ဓါမာတက အသုဘ

လေပြည့်နေသော အိတ်ကဲ့သို့ ဖူးဖူးရောင်နေသည့် ရုပ်အလောင်းကောင်

၂။ ဝိနီလက အသုဘ

အသားအရေ ညိုပုပ်နေသော ရုပ်အလောင်းကောင်

၃။ ဝိပုဗ္ဗက အသုဘ

ပြည်များယိုစီးကျနေသော စက်ဆုပ်ဖွယ် ရုပ်အလောင်းကောင်

၄။ ဝိစ္ဆိဒ္ဓက အသုဘ

ထက်ပိုင်းပြတ်နေသော ရုပ်အလောင်းကောင်

၅။ ဝိက္ခာယိတက အသုဘ

ခွေး၊ တောခွေးများ ကိုက်ခဲ စားသောက်ထားသော ရုပ်အလောင်းကောင်

၆။ ဝိက္ခိတ္တက အသုဘ

ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းများ အပိုင်းပိုင်းပြတ်တောက်နေသော ရုပ်အလောင်းကောင်

၇။ ဟတဝိက္ခိတ္တက အသုဘ

ကျီးခြေသဏ္ဍာန် လက်နက်များဖြင့် ထိုးသတ်ထားသဖြင့် မရှုမလှဖြစ်နေသော ရုပ်အလောင်းကောင်

၈။ လောဟိတက အသုဘ

ဒွါရပေါက်များမှ သွေးများ ယိုစီးကျနေသော ရုပ်အလောင်းကောင်

၉။ ပုဗ္ဗုဝက အသုဘ

ပိုးလောက်များ တဖွားဖွားတက်နေသော ရုပ်အလောင်းကောင်

၁၀။ အဋ္ဌိက အသုဘ

အရိုးစုသာရှိသော ရုပ်အလောင်းကောင်

စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ရှေးပဝေသဏီက ရဟန်းသံဃာများနှင့် တရားရှာမှီး ယောဂီသူတော်စင်ကြီးများသည် လူသေကောင်များ စွန့်ပစ်ရာ သုဿာန်သို့ သွားရောက်ကာ အသုဘဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းလေ့ ရှိကြသည်။ ထိုစဉ်က လူသေကောင်များကို ရှုမှတ်နိုင်ကြစေရန် ထိုအတိုင်းပင် စွန့်ပစ်တတ်ကြကြောင်း ကျမ်းဂန်စာပေများ၌ ရှိခဲ့ပေသည်။

(၄) ကာရန်မဲ့ကဗျာကို ဆရာဆရာကြီးတွေ ဘယ်လိုရှုမြင်ခဲ့ကြသလဲ

မြန်မာစာပေ ရေစီးကြောင်းကား အားကောင်းမောင်းသန်စွာ စီးဆင်းလျက်ရှိပေသည်။ ခေတ် တစ်ခေတ်နှင့် တစ်ခေတ် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာကဗျာ အရေးအဖွဲ့ပုံစံဖြစ်၏။ ရှေးယခင်ယခင် ဂန္ထဝင်ပုံစံမှ သွေဖီကာ ကာရန်မဲ့ကဗျာတွေ ရေးလာကြသည်။ ရေးသူကလည်း ရေး၍ အယ်ဒီတာတွေကလည်း ထည့်ပေးနေကြသည်။ ဤတွင် ကာရန်မဲ့ကဗျာ အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးဆရာကြီးများ၏ ရှုမြင်ပုံကို ကောက်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။

စာရေးဆရာကြီး ဦးရန်အောင်ဆိုလျှင် ကာရန်မဲ့ကဗျာများနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်အနှောင့်အယှက် ရှိပုံ

ရသည်။ သည့်အတွက် အောက်ပါအတိုင်း တုံ့ပြန်ရေးသားခဲ့ပါသည်။

“ကဗျာ

မခက်ပါဘူး

စာကြောင်းလေးတွေကို

လေးငါးခြောက်ကြောင်းလောက်

အထက်အောင် စီရေးရင်

ကဗျာဖြစ်တယ်

အဲဒါ ကဗျာလို့ ခေါ်တယ်”

ဟူသတည်း။ ထိုနည်းတူ စာရေးဆရာကြီး ဦးသိန်းဖေမြင့်ကလည်း...

“ကျွန်တော် ကာရန်မဲ့ကဗျာကို အားမပေးဘူး။ မထောက်ခံဘူး။ မကြိုက်ဘူးလို့ပဲ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ကာရန်မဲ့ချင်ကြတာလဲ။ ထူးချင်ဆန်းချင်လို့ပဲ။ ဒီပြင် ဘာမှမရှိဘူးလို့ အဖြေ ထွက်တယ်” ဟူ၍ ပြောခဲ့ပါသည်။ ဆရာဇဝနဆိုလျှင်

“ကာရန်မဲ့ကဗျာကတော့ ဥရောပ အစရှိတဲ့ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေမှာ ခေတ်စားနေတာ အတော်ကြာပါပြီ။ ဒီအယူအဆ၊ ဒါမှမဟုတ် ဒီရောဂါဟာ မြန်မာစာပေနယ်ထဲ ကူးလာတာ မကြာသေးပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ကတော့ ရှေးကျတယ်ပြောပြော၊ ခေတ်နောက်ကျတယ်ပဲဆိုဆို သမားရိုးကျ ရေးပုံရေးနည်းပဲ ကြိုက်တယ်” ဟူ၍ ပွင့်လင်းစွာ ဆိုခဲ့ပါသည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ကမူ...

“ကာရန်မဲ့ဆိုတာ ကဗျာမှာ မရှိဘူး။ ကာရန်လွတ်လပ်တာပဲရှိတယ်။ အသံပါတယ်။ ရစ်သမ်ပါတယ်။ ကာရန်နဲ့ ရစ်သမ်တစ်ခုခုမပါရင် ကဗျာမဟုတ်ဘူး။ ဖရီးဗာ့ (Free Verse)ကို ကာရန်မဲ့လို့ တလွဲဘာသာပြန်နေကြတယ်။ အမှန်က ကာရန်မဲ့တာမဟုတ်ဘူး။ ကာရန်ကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ယူနိုင်တာပဲ။ ဖရီး (Free)ကို “မဲ့” နဲ့ “လွတ်လပ်” အဓိပ္ပာယ်မှားပြီး ဒီမှာ ယူဆနေကြတာ။ ပြီးတော့ ကဗျာလိုင်စင်-ပွတ်တစ်ပင်လိုင်စင်ဆိုတာလည်း ရှိတာပါပဲဗျာ” ဟူ၍ ကောက်ချက်ပြုသွားခဲ့ပါသည်။

(၅) ကုန်းဘောင်ခေတ် စတော့မယ့်အချိန် ဘယ်တဘောင်တွေ ပေါ်ခဲ့သလဲ

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော မင်းဆက်အစမှာ အလောင်းမင်းတရားကြီး ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က ဦးအောင်ဇေယျအဖြစ် မုဆိုးဖို(ရွှေဘို)တွင် ရှိနေစဉ် တဘောင်တွေ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ထိုတဘောင်တို့ကား

၁။ စပယ်ထောင်ထောင်၊ ပန်းထောင်ထောင်

မငြိမ်းအောင်စိုက်တဲ့ပန်း မိုးရွာမှလန်း။

၂။ ဖိုသုံးဖို၊ တစ်ဖိုမီးတောက် အရှိန်ထလတ္တံ့။

၃။ မမလေး ခိုးမယ်လို့

လူဆိုးတွေနဲ့ မောင်တိုင်ပင်

မန်းမြို့တော် ညောင်ပင်ကြီးမှာ

မြင်းကိုယ်စီပြင်။

လထွက်ကလေးတဲ့ မြင်းကိုနှင့်

လဝင်ရင် မန်းတောင်ရောက်အောင်

မြင်းငေါက်လို့စိုင်း။

(ဤတဘောင်မှာ အင်းဝကို လုပ်ကြံတိုက်ခိုက်ခါနီး ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော တဘောင်ဖြစ်၏)

၄။ ရွှေဘိုမြောက်က သောက်ရေကန်

မကြီးသောက်ဖို့ ပေါ်လာပြန်။

၅။ မုဆိုးဘို အလိုလိုနေရင်း

ဘုန်းတောက်မည့် မင်း။

၆။ အင်းကို ဟင်္သာဆင်းမည်

ဟင်္သာကို မုဆိုးလေးနှင့်ခွင်းမည်

မုဆိုးကို ထီးရိုးနှင့်ရိုက်မည်

ထီးရိုးကို မိုးကြိုးပစ်လိမ့်မည်။

၇။ မွေးမေမေ သူ မသနားလို့

မေ့သားတဲ့ ထည့်လိုက်လေ၊ ယိုးဒယားပြေ(ပြည်)

သည်မိုးရယ် သည်လေနဲ့

သည်မြေကို မေမေထည့်တယ်

လွမ်းပေါင်ကွဲ့လေး။

၈။ ဒုတ်တိုတဘောင် ကိုယ်စီဆောင်

အောက်ပြည်ရောက်အောင်

လိုက်မယ့် တို့ရွှေဘိုသား။

၉။ အင်းကန်ထဲက ရွှေဟင်္သာ

မုဆိုးလူစွာ ဖမ်းယူလို့စား။

(၆) ကထိန်မမြောက်တဲ့သင်္ကန်းနဲ့ ကထိန်မြောက်တဲ့သင်္ကန်းတွေက ဘာတွေလဲ

“သင်္ကန်းမှာကထိန်၊ ကျောင်းမှာသိမ်၊ ဆွမ်းမှာပိဏ္ဍပါတ်” ဟူ၍ ရှိလေရာ မြတ်စွာဘုရားရှင် မိန့်ကြားခဲ့သည့် အတိုင်း အမြတ်ဆုံးအလှူတို့တွင် ကထိန်သင်္ကန်း လှူခြင်းလည်း ပါဝင်၏။

ဦးစွာ ကထိန်မမြောက်သော သင်္ကန်းများမှာ...

- ၁။ နှစ်လွှာစပ်ကာမျှဖြင့် နှစ်လွှာစပ်ထားသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
- ၂။ ဤသင်္ကန်း (ဗိုလ်မ၊ ကြာငါးခိုင်၊ ဇောတိက၊ သမ္မတစသည်)တို့ဖြင့် ကထိန်ခင်းရမည်ဟူ၍ ဘုန်းကြီးကပြော၍ ကထိန်ခင်းလျှင်
- ၃။ ငို၌ရှိသောသင်္ကန်းကို ဝတ္ထုငွေနှင့်လဲလှယ်၍ ကထိန်ခင်းပါဟုဆိုလျှင်
- ၄။ ခေတ္တငှားရမ်းထားသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
- ၅။ ကထိန်ခင်းမည့် နေ့မရောက်မီ ကျောင်း၌ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားသည့် သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
- ၆။ ကထိန်ခင်းသည့် နေ့မရောက်မီ ကျောင်းကို ကြိုတင်ပို့ထားသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
- ၇။ ကထိန်ခင်းသည့်နေ့မှာပင် အိမ်ကြီးအိမ်ငယ်နှင့်တကွ ငါးခန်း(သို့မဟုတ်) ငါးခန်းထက်ပိုအောင် မဖြတ်ထားသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
- ၈။ ကျောင်း၌ ယခင်က ကပ်ထားသည့် သင်္ကန်းများ၊ ကပ္ပပိန္နဲထိုးပြီးသား သင်္ကန်းများနှင့် ကထိန်ခင်းလျှင် ကထိန်မမြောက်ပါ။

ကထိန်မြောက်သော သင်္ကန်းများမှာ

- ၁။ သင်္ကန်းအသစ်နှင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
 - ၂။ နိမိတ်မပြဘဲ အလိုလိုဖြစ်ပေါ်လာသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
 - ၃။ အလိုလိုဖြစ်ပေါ်လာသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
 - ၄။ မငှားသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
 - ၅။ ကထိန်ခင်းမည့်နေ့ မရောက်မီ ကျောင်း၌ မသိုမှီးမသိမ်းဆည်းထားသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
 - ၆။ ကထိန်ခင်းမည့်နေ့ မရောက်မီ ကျောင်းကို ကြိုတင်မပို့ထားသော သင်္ကန်း၊ ကထိန်ခင်းမည့် နေ့ရက် ရောက်မှ ကျောင်းကိုပို့သော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
 - ၇။ ကထိန်ခင်းသည့်နေ့မှာပင် အိမ်ကြီးအိမ်ငယ်နှင့်တကွ ငါးခန်း(သို့မဟုတ်) ငါးခန်းထက်ပိုအောင် ဖြတ်ချုပ်ထားသော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင်
- ကထိန်မြောက်ပါသည်။

(၇) ကုန်းဘောင်ခေတ်တုန်းက အမှန်တရားကို အသက်နဲ့လဲဝံ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ ဘယ်သူလဲ

ကုန်းဘောင်ခေတ်တုန်းက အမှန်တရားနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် အသက်နှင့်လဲဝံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးရှိ၏။ သူသည် မင်းလိုလိုက် မင်းကြိုက်ခစားသူများ အကြားမှ မှန်မည်ထင်ရာ ယုံကြည်ရာကို ရဲဝံ့စွာ ပြောဆိုခြင်း ကြောင့် ရာထူးမှ မကြာခဏ အချခံရပြီး အိမ်နိမ့်စံဘဝဖြင့် ကွယ်လွန်သွားသော ဝန်ကြီးလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

သူကား ယောအတွင်းဝန် ဦးဘိုးလှိုင်ဖြစ်ပါသည်။ မင်းတုန်းမင်းနှင့် မြောက်ဆောင်တော် မိဖုရားတို့၏ မွေးစားသားအဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်းခံရ၏။ သို့ရာတွင် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကို ယူဆပြောဆိုသည်ကြောင့် ရာထူးမှ မကြာခဏ ချခြင်းခံရသည်။ အသက်(၂၃)နှစ်အရွယ်က မင်းတုန်းမင်းကြီးနှင့် အယူအဆမတူ၍ တစ်ကြိမ်၊ ကနောင်မင်းသား လုပ်ကြံခံရအပြီး ဖျစ်ရည်သည် ဆေးခါးကြီးနှင့်တူကြောင်း၊ အနည်းငယ်သောက်က အပြစ်မရှိကြောင်း ပြောဆိုသဖြင့် ဒုတိယတစ်ကြိမ် ရာထူးချခံရသည်။ တတိယအကြိမ် ရာထူးချခံရပုံက သူမို့သာ လုပ်ရဲသည်ဟု ဆိုရမည်။ အဖြစ်က ဤသို့တည်း...

တစ်ခါသော် မင်းတရားကြီး၏ သဘောလွဲမှားနေမှုကို အကြောင်းပြု၍ ဘုရင်မင်းမြတ်သည် အစ်မ၊ နမ၊ သမီးကညာ အပ်နှင်းခြင်း၊ တံစိုးလက်ဆောင် ဆက်သခြင်းကို အကြောင်းပြုလျက် အတတ်မပညာ မရှိသူများကို ဝန်ကြီး၊ အမတ် စသည်ဖြင့် ခန့်အပ်ခဲ့သော် တိုင်းပြည်ပျက်တတ်ကြောင်း ဘုရင်မင်းတရားကြီးအား

မထောက် မညှာ ဝေဖန်ထောက်ပြ လျှောက်ထားလိုက်သည်။ ဤတွင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး စိတ်တော်ဆိုး၍ ဦးဘိုးလှိုင်အား သူ၏ဖခင် ယင်းတော်ဝန်ကြီးအား ကွပ်မျက်ခဲ့သော လုံကိုပြသလျက် ထိုးမည်ပြုရာ ရင်ကို ကော့လျက် “ထိုးတော်မူပါဘုရား”ဟု လျှောက်တင်ခဲ့သည်။ မင်းတုန်းမင်းက မထိုးဘဲ လုံကိုင်၍ အတွင်းတော် ဝင်သွားသောကြောင့်သာ အသက်ချမ်းသာရာ ရလေသည်။ အခြားဝန်ကြီးများက အတွင်းဝန် ဦးဘိုးလှိုင်အား ဤမျှ တင်းတင်းမာမာ ဘုရင်ကို ပြန်မလျှောက်သင့်ကြောင်း ဝိုင်း၍ ပြောကြသည်တွင် ဦးဘိုးလှိုင်က ပြန်ပြော ကြားသော စကားမှာ တန်ဖိုးရှိလှပေသည်။ ဦးဘိုးလှိုင်က..

“ကျွန်ုပ်အား လှံဖြင့်ထိုး၍ သေခြင်းကား မြတ်ပါ၏။ နေရာတိုင်း မင်းအလိုလိုက်၍ ဆောင်ရွက်ပေးနေရပါမူ မကောင်းမှုဖြစ်ပွားလာပါက နိုင်ငံတော် ပျက်စီးခြင်း ရောက်လေသည်ဟု နာမည်ဆိုးဖြင့် ကျန်ရစ်ခဲ့သော် သေရကျိုး မနပ်” ဟူ၍ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် မင်းလိုလိုက် မင်းကြိုက်မစားသောကြောင့် တတိယ အကြိမ် ရာထူးမှ ကျလေသည်။

(၈) ကျွန်ုပ်ညာရေးစနစ်ကို ဘာကြောင့် သပိတ်မှောက်ကြသလဲ

မျက်နှာဖြူအစိုးရ၏ ၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ဗြိတိသျှ အစိုးရသည် မြန်မာတို့အား မည်မျှ ဖိနှိပ်ချိုးနှိမ် ထားကြောင်းကို ကောင်းစွာသိနိုင်သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဗြိတိသျှ အစိုးရတို့ပေးသော ပညာရေးကား မြန်မာကျောင်းသူ ကျောင်းသားလူငယ်များအား မျက်စိဖွင့် ပေးသော၊ ဗဟုသုတကြွယ်ဝစေသော ပညာရေးအစစ်အမှန်ကို ပေးသည်မဟုတ်။ နောက်တစ်ခေတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ကောင်းစားစေရန်အတွက် ဦးဆောင်ခေါင်းရွက် ပြုလုပ်နိုင်မည့် ပညာတတ်လူငယ်များကို မွေးထုတ်ပေးရန် မရည်ရွယ်။ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား လည်ပတ်နေစဉ်အတွင်း တိုင်းသူပြည်သားများကို အုပ်ချုပ်ရာ၌ ခိုင်းစေ ကောင်းရုံလောက်သာ သင်ကြားပေးသော ကျွန်ုပ်ညာသာ ဖြစ်ချေသည်။

ပညာရေးအစစ်အမှန်ကို လိုလားနေကြသော မြန်မာလူငယ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတို့သည် ထိုကဲ့သို့ တစ်ဖက်သတ် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းသော တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို လုံးဝ မကျေနပ်ကြဘဲ ဆန္ဒပြ ကန့်ကွက်ကြလေသည်။ ထိုအုပ်ဥပဒေအရ ဖွင့်လှစ်မည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အခမ်းအနားကို ဒီဇင်ဘာလ (၁)ရက်နေ့တွင် ဖွင့်လှစ်မည်ဟု တက္ကသိုလ်အမိပတိ ဆာရယ်ဂျီနယ်ဂရက်ဒေါက်က သတ်မှတ် ကြေညာ လိုက်လေသည်။ မြန်မာ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများနှင့် သတင်းစာများ၏ အော်ဟစ်ကန့်ကွက် ရေးသား ခြင်းများကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သစ် အခမ်းအနားဖွင့်ပွဲကို ၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၇)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့သို့ ပြောင်းရွှေ့ရသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်နှောင်းခဲ့လေပြီ။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် ယုဒသန်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားပေါင်း ၄၀၀ ကျော်တို့သည်

ဒီဇင်ဘာလ(၄)ရက်၊ စနေနေ့၊ နေ့လည် တစ်နာရီတွင် ဗဟန်းရပ်၊ ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးအရိယ ကျောင်းတွင်ပထမဦးဆုံးအကြိမ်သပိတ်မှောက်အစည်းအဝေးကိုကျင်းပကြလေသည်။ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေတွင် ပါဝင်သည့် နှစ်နာချက်များကို ထပ်မံတောင်းဆိုကြရာ၌ ထိုတောင်းဆိုချက်များ မရမချင်း ကျောင်းမတက်ဘဲနေရန် တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြပေသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၅)ရက်နေ့တွင် (၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁၀ ရက်)နေ့ တွင် တက္ကသိုလ်သပိတ်ကြီး စတင်ဆင်နွှဲခဲ့ လေတော့သည်။ ကောလိပ်ကျောင်းသားများ သာမက မြန်မာပြည် အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည်လည်း တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေကို မနှစ်မြို့သဖြင့် မိမိတို့ ဆိုင်ရာကျောင်းများကို သပိတ်မှောက်ကြ လေတော့သည်။

(၉) ခေတ်ဟောင်းရုပ်ရှင်ကို ဘယ်လိုစခဲရသလဲ

ယနေ့ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်လောကသည် အတော်အတန် ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ပြီး ဆင့်ပွားဖြစ်သည့် ဗီဒီယို၊ ဗီစီဒီ၊ ဒီဗွီဒီ များလည်း တိုးတက်ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါပြီ။ ခေတ်ဟောင်း မြန်မာ့ရုပ်ရှင်၏အစ အခက်အခဲများနှင့် ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသည်။ ကမ္ဘာ့အနောက်နိုင်ငံတွင် ၁၈၉၄ ခုနှစ်မှစ၍ ရုပ်ရှင်ပြခဲပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ နှစ်ပေါင်း(၂၅)နှစ် နောက်ကျပြီးမှသာ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ပထမဆုံး မြန်မာ့ရုပ်ရှင်မှာ ဘိလပ်သွား ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဦးထွန်းရှိန်၏ ဈာပနသတင်းကားဖြစ်၍ ဒါရိုက်တာအဖြစ် ဓာတ်ပုံပညာရှင်ကြီး လန်ဒန်အတ် ဦးအုန်းမောင်က ရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။

၁၉၂၀ ပြည့်၌ ရန်ကုန်မြို့ရှိ စီနီမာဒီပဲရစ်ရုံကြီးတွင် အမေရိကန် ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကားနှင့် ပူးတွဲပြသခဲ့ရာ မြန်မာလူထုကြီးက တစ်ခဲနက် အားပေးခဲ့ကြပါသည်။ ဇာတ်လမ်းပါသော ဇာတ်ကားကို ဘားမားဖလင်မှ ရိုက်ကူးခဲ့ပြီး ဇာတ်ကားအမည်မှာ “မေတ္တာနှင့် သူရာ” ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးပီမိုးနှင့်၏ ဇာတ်လမ်းဖြစ်ပြီး မြန်မာ့ ရုပ်ရှင် ဇာတ်လမ်းပါ ဇာတ်ကားများအနက် ပထမဦးဆုံးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဦးတုန်ကြီးနှင့် လန်ဒန်အတ် ဦးအုန်းမောင်တို့က ဒါရိုက်တာအဖြစ် ရိုက်ကူးကြသည်။ မင်းသားမှာ မြန်မာအဆွေ ဦးဘညွန့်၏သား ဦးညီပု၊ မင်းသမီးမှာ ကြည့်မြင်တိုင်သူ မရီဖြစ်ပြီး ၎င်းဇာတ်ကားကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ စီနီမာဒီပဲရစ်ရုံကြီးတွင်ပင် ပြသ ခဲ့ပါသည်။

၎င်းနောက် “ကျေးတောသူ မန” ဇာတ်ကားကို ထပ်မံရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ လန်ဒန်အတ် ကုမ္ပဏီမှဖြစ်ပြီး ဦးညီပုနှင့် ခင်ခင်နုတို့ပါဝင်သရုပ်ဆောင် ခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၂၀ မှ ၁၉၂၉ ခုနှစ်အတွင်း ရုပ်ရှင် ကုမ္ပဏီပေါင်း(၄၀)ကျော် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်စတင်၍ “မြန်မာအဆွေ” ကို “အေဝမ်း” ဟူ၍ အမည်ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ မြန်မာအသံထွက်ပထမဆုံးဇာတ်ကားမှာ “ငွေပေးလို့မရ”ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၂ခုနှစ်တွင် ရိုက်ကူးပြီး မင်းသားအေးကိုနှင့် မင်းသမီး ခင်မေလေးတို့ပါဝင်သည်။ အဆိုပါဇာတ်ကားကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဘားမားအင်ပီရီးရယ် ကုမ္ပဏီက ဘုံဘေတွင် သွားရောက် ရိုက်ကူးခဲ့သော်လည်း အသံ အနေအထားမှာ စိတ်တိုင်းကျလောက်အောင် ပီပြင်မှုမရှိခဲ့ပေ။

ဒုတိယ အသံထွက်ရုပ်ရှင်ကားမှာ “ပဋိကွဿ” ဖြစ်ပြီး ဗြိတိသျှဘားမား ကုမ္ပဏီမှ ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

မင်းသားကိုလှဖေနှင့် မင်းသမီး ခင်ခင်ရီတို့ ပါဝင်ထားကြပြီး ရန်ကုန်မြို့၌ပင် ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ယနေ့ပွဲလယ်တင့်နေသော မြန်မာ့ရုပ်ရှင် ဖြစ်မြောက်လာအောင် ရှေးမဆွက အနုပညာရှင် များ အတတ်ပညာရှင်များက ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရပါ၏။

(၁၀) ခင်ကြီးဖျော်ဟာ ဘာကြောင့် မ တစ်လုံးကျေဆရာတော် ဖြစ်ရတာလဲ

တောင်တွင်းဆရာတော် ခင်ကြီးဖျော်မှာ မသိသောအရာ၊ မတတ်သောအရာ လုံးဝ မရှိသည့်အတွက် မ တစ်လုံးကျေ ဆရာတော်အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ သာဓကဆောင်ရလျှင်...

တစ်နေ့သ၌ နောင်တော်မင်းကြီးက ဆရာတော်သည် သဘင်အတီးအမှုတ်ကို နားလည်မည်မထင်။ ကျောင်းတွင် ဆိုင်းတီးစေဟုဆို၍ ဆိုင်းသမားများ ဘုရင်၏အမိန့်အရ သွား၍ တီးရသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်က ဆိုင်းသမားများအား ဤအလုံးကိုပေါင်း၊ ဤအရာကိုခွဲ၊ ဤအရာကိုတွဲ၊ လက်က ဤသို့ထားဟု ခိုင်းစေရာ ဆိုင်းသမားများလည်း ဆရာတော် ပြောဆိုသည့်အတိုင်းလုပ်၍ ဆရာတော်ပြောသည့် အတိုင်း တီးကြည့်သော အခါ မကြုံစဖူး၊ မကြားဖူးသော တီးကွက် တီးလက်ကို ရကြသည်။ အဆိုပါ တီးလုံးတီးကွက်ကို မြဝတီမင်းကြီး ဦးစလက်ထက်ကျမှ စာသင်းသွင်း၍ သီချင်းအမည်တပ်ရာ သမာဒေဝနတ်သီချင်းဟု ကျော်စောလေသည်။

တစ်ကြိမ်တွင်လည်း ဆရာတော်သည် အခြားပညာရပ်များကို တစ်ဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်သော်လည်း တံငါတို့၏ ကွန်ပစ်ခြင်းအတတ်ကိုမူ ရဟန်းတို့နှင့်မဆိုင်၍ မတတ်ဟု ပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်က ညဉ့်အချိန် ကျောင်းမှ ရဟန်းတစ်ပါးနှင့် ကပွဲယတစ်ဦးကိုခေါ်၍ စစ်ကိုင်းမြို့ ထူပါရုံဘုရားအနီးမှ တံငါသည်တစ်ယောက်ကိုခေါ်ကာ ကွန်ပစ်ခိုင်းသည်။ ကွန်တွင်ပါလာသော ငါးအရေအတွက်ကို မှတ်ထားသည်။ ထိုနောက် ဆရာတော်က နည်းပြ၍ ကပွဲယကို ကွန်ပစ်ခိုင်းရာ ငါးအရေအတွက် ပိုမိုရရှိ လေသည်။ ထိုရသမျှ ငါးများကို ရေသို့ပြန်လွှတ်ရသည်။

တစ်ကြိမ်တွင်လည်း နောင်တော်မင်းတရားက ဆရာတော်သည် စစ်တုရင်အတတ်ကိုကား တတ်မည်မဟုတ်ဟု ယူဆ၍ စစ်တုရင် ထိုးသည့်ဘက်၌ အကောင်းဆုံး တတ်ကျွမ်းသော သူတစ်ယောက်ကို ခေါ်ကာ စစ်တုရင်ပစ္စည်းများ နှင့်တကွ ကျောင်းသို့လွှတ်၍ ကစားစေသည်။ ပထမနှစ်ပွဲတွင် သူမသာ ကိုယ် မသာ ဖြစ်၍ နောက်ကစားပွဲများတွင် ဆရာတော်ကချည်း ဆက်၍ အနိုင်ရသည်။

(၁၁) ခေါင်းဆောင်ကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ ဘာအချက်တွေ လိုအပ်သလဲ

ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့အတွက် အောက်ပါအချက်များ လိုအပ်ပါသည်။ ပြီးပြည့်စုံသည်ဟုမဆိုလိုပါ။ အနိမ့်ဆုံး၊ အကြမ်းဖျဉ်း လိုအပ်ချက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ကိုယ့်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ရမည်။
- ၂။ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်ရမည်။
- ၃။ နိုးကြား တက်ကြွရမည်။
- ၄။ ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာရမည်။
- ၅။ စိတ်စေတနာကောင်း ထားရှိရမည်။
- ၆။ သတ္တိရှိရမည်။
- ၇။ ဇွဲကောင်းရမည်။
- ၈။ သစ္စာရှိရမည်။
- ၉။ အမြင်ကျယ်ရမည်။
- ၁၀။ သည်းခံနိုင်ရမည်။
- ၁၁။ အနစ်နာခံနိုင်ရမည်။
- ၁၂။ ခံနိုင်ရည်ရှိရမည်။
- ၁၃။ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်ရမည်။
- ၁၄။ အများ၏ ချစ်ခင်လေးစားမှုကို ခံယူရရှိသူ ဖြစ်ရမည်။
- ၁၅။ ပရိယာယ်ကြွယ်ဝရမည်။
- ၁၆။ တီထွင်ကြံဆ လုပ်ဆောင်တတ်ရမည်။
- ၁၇။ မိမိကိုယ်ကို အမြဲတိုးတက်အောင် ကြိုးစားနေရမည်။
- ၁၈။ ရင့်ကျက်မှုရှိရမည်။
- ၁၉။ တာဝန်ယူရဲသူ၊ တာဝန်ခံရဲသူ ဖြစ်ရမည်။
- ၂၀။ ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း ရှိရမည်။
- ၂၁။ တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးကို ချစ်မြတ်နိုးသူဖြစ်ရမည်။
- ၂၂။ တာဝန်ကို ရိုသေ၍ အသိနှင့်ယှဉ်ပြီး ဆောင်ရွက်တတ်ရမည်။
- ၂၃။ လုပ်ငန်းနှင့် အချိန်တိကျပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်။

(၁၂) ခုဒ္ဒကပါဠိတော် နိဿယကျမ်းကြီးကို ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ ဘယ်လိုအပြီးသတ်စီရင်ခဲ့သလဲ

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိသည် ကျမ်းတစ်စောင်ပေတစ်ဖွဲ ပြုစုပြီးဆိုလျှင် မပြီးဆုံးမချင်း ဘယ်သောအခါမျှ ရပ်နားလေ့ မရှိ။ လုံ့လ ဝီရိယကြီးစွာဖြင့် ပြီးမြောက်အောင် အဆုံးသတ်လေ့ရှိ၏။

“ခုဒ္ဒက ပါဠိတော်နိဿယကျမ်းကြီး” ကား ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ၏ နောက်ဆုံးလက်ရာ ဖြစ်လေသည်။ အဆိုပါ ကျမ်းကြီးကို ပြုစုစဉ် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ၌ ဒုလ္လာဝမ်းသက်ရောဂါ စွဲကပ်ခဲ့လေသည်။ မည်သည့် ဆေးဝါး နှင့်မျှ ပျောက်ကင်းသက်သာသည် မရှိခဲ့။ အခြေအနေမှာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ဆိုးရွားလာခဲ့၏။ အဆိုပါ ရောဂါဖြင့် ပျံလွန်တော်မူလိမ့်မည်ဟု ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်ပင် မှတ်ယူထားခဲ့လေသည်။

ထိုသို့ ရောဂါမှာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တစ်စတစ်စ ပြင်းထန်လာသည့်အလျောက် ကုဋီမှ ဆင်းရသည် မရှိလောက်အောင် ဖြစ်နေချိန်တွင် ပြုစုနေဆဲကျမ်းဂန် မပြီးဆုံးဘဲ ပျံလွန်တော်မူသွားမှာကို ဆရာတော် စိုးရိမ် နေခဲ့သည်။ သည့်အတွက် တပည့်ရဟန်းများအား ၎င်းကုဋီထိုင်သည့် မျက်နှာမူရာ ရှေ့တွင် မီးသွေးများ သုတ်လိမ်းပေးထားရန် မိန့်တော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိသည် ကုဋီထိုင်ရင်း အဆိုပါကျမ်းကို မပြီးပြီးအောင် ရေးသား ပြုစု၏။ ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိ ကုဋီအပြင်သို့ထွက်လျှင် တပည့်ရဟန်းများက ဆရာတော် ရေးသား ထားသော စာကို ကူးကြရ၏။ ကူးပြီးနောက် မီးသွေးများဖြင့် ပြန်၍ လိမ်းကျံပေးထားရ၏။

ဤသို့ဖြင့် ခုဒ္ဒကပါဠိတော် နိဿယကျမ်းကြီးကို ပြီးမြောက်စေခဲ့သည်။ ထိုကျမ်းကား ဂါထာ စုက္ကိယပေါင်း ပုဒ်ရေ(၄၈)ပုဒ် ရှိပြီး သာသနာတော်အတွက် လွန်စွာမှ အကျိုးရှိသော ကျမ်းကြီးတစ်ဆူ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိ နောက်ဆုံးပြုစုခဲ့သော ကျမ်းကြီးဖြစ်၍ ပြုစုခဲ့သမျှထဲတွင် အပင်ပန်း အဆင်းရဲ ခံရဆုံးသော ကျမ်းဖြစ်ပေရာ ကျမ်း၏နိဂုံး၌ အောက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းပြုခဲ့ပေသည်။

“ငါသည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ မချမ်းသာသော ရောဂါဝေဒနာ ကပ်ရောက်လာသော်လည်း ကိုယ်နှင့် အသက် မငဲ့ကွက်မှု၍ ဤနိဿယကို ရေးသားဘိသကဲ့သို့ အသင် စာသင်သားတို့သည်လည်း ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်မှု၍ ဤခုဒ္ဒက သိက္ခာပါဠိတော် နိဿယကို (ဝါ) ကျန်များစွာသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို အနည်းငယ်မျှ ဖြစ်သော အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာသိက္ခာသုံးပါးကို ကိစ္စတစ်ပါး စွန့်ပစ်ထား၍ ဖန်များကြိမ်ခါ လွန်စွာကြိုးကုတ် အားထုတ်မြဲပင် ယှဉ်စေကုန်သတည်း”

(ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိ ပျံလွန်တော်မူသောအခါ သက်တော်(၅၅)နှစ်သာ ရှိ၏။ ဣရိယာပထမျှတမှု မရှိအောင် စာနှင့် စာမျက်နှာတော် မခွာစတမ်း စွဲစွဲလမ်းလမ်း ထိုင်နေ လျောင်းနေတော်မူသည့်အတွက် ထိုမျှသာ နေထိုင် သွားရခြင်းဖြစ်၏။ ဆရာတော်ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းအရေအတွက် (၆၁)ကျမ်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်သားရပါသည်။)

(၁၃) ခေတ်ဟောင်းကာလတုန်းက မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ရာဇဝင်မှာ ဝင်ငွေစံချိန်ချိုးခဲ့တာ ဘယ်ဇာတ်ကားလဲ

ခေတ်ဟောင်းကာလတုန်းက မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ရာဇဝင်၌ ဝင်ငွေစံချိန်ချိုးခဲ့သော ဇာတ်ကားမှာ “ဘဝသံသရာ” ဇာတ်ကား ဖြစ်၏။ ၎င်းဇာတ်ကားကို မန္တလေးရုပ်ရှင်မှ ထုတ်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဒါရိုက်တာမှာ ဦးသုခ ဖြစ်၏။ ထိုဘဝသံသရာ ဇာတ်ကားဖြင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်အတွက် အကောင်းဆုံး ဇာတ်ကားဆုကို လည်းကောင်း၊ အကောင်းဆုံး ဒါရိုက်တာဆုကိုလည်းကောင်း၊ အကောင်းဆုံး အမျိုးသားပညာသည် ဆုများကို လည်းကောင်း ထိုက်တန်စွာ ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။ ဘဝသံသရာဇာတ်ကားကို တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသို့ စတာလင်ပေါင် ၃၀၀၀ ဖြင့် ရောင်းချခဲ့ရသည်ဆို၏။

ဆရာဦးသုခသည် “ဘဝသံသရာ” ဇာတ်ကားမတိုင်မီကပင် ဗြိတိသျှဘားမားရုပ်ရှင်မှ “ဩော်-မိန်းမ” ဇာတ်ကားဖြင့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်အတွက် အကောင်းဆုံး ဇာတ်ကားဆုကို ရရှိခဲ့ဖူး၏။ ဆရာဦးသုခသည် စစ်ကြို ခေတ်က အဝမ်းဖလင်းသို့ “ချစ်အမျှ” ဇာတ်ကားမှ စတင်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် “စောင်းတော်ရှင်” ဇာတ်ကားကို ဇာတ်ညွှန်းရေးပေး ခဲ့ရသည်။ အဝမ်းဓာတ်ပြား အဆိုတော်အဖြစ် “လှမဇ္ဈ” သီချင်းကို ဓာတ်ပြားသွင်းခဲ့သည်။ “ဂုဏ်”ပြဇာတ်ကို ဒါရိုက်တာ ပြုလုပ်စင်တင်ခဲ့ရာ နာမည်ကျော်ကြားခဲ့သည်။ စာရေးဆရာအသင်းကြီး၏ “ဝိဇယ” ပြဇာတ်တွင် ဝိဇယမင်းသားအဖြစ် ပါဝင်ကပြခဲ့ရာ လူတိုင်း ချီးမွမ်းကြသည်။

စစ်ပြီးခေတ်တွင် “ဩော်...မိန်းမ”၊ “ဩော်...ယောက်ျား” နှင့် “မိန်းမနှင့်ယောက်ျား” ပြဇာတ်တို့ကို စင်တင်ခဲ့ရာ လူကြိုက်များခဲ့သည်။ လျှပ်စစ် ရုပ်ရှင်မှ “ကပ္ပလီ” ဇာတ်ကားအတွက် ဇာတ်ညွှန်းရေးခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍ “ဘဘကြီး” ဇာတ်ညွှန်းကို ရေးခဲ့ပြီးနောက် ပထမဆုံး ဒါရိုက်တာအဖြစ် “ချစ်အနုမြူ” အသံတိတ်ဇာတ်ကားကို ရိုက်ကူးခွင့်ရခဲ့သည်။ ထိုနောက်မှ လျှပ်စစ်ရုပ်ရှင်တွင် “ဂုဏ်ရည်မတူလို့လား” ဇာတ်ကားဖြင့် အောင်ပန်းပွင့်ခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှဘားမားသို့ သွားရောက်ကာ “ဩော်...မိန်းမ” “ဩော်...ယောက်ျား” ဇာတ်ကားများကို ရိုက်ခဲ့သည်။

အကယ်ဒမီဆုမရခဲ့သော်လည်း ဝင်ငွေကောင်းပြီး အနုပညာပြောင်မြောက်သော ဇာတ်ကားများမှာ “သည်ဆောင်းဟေမာန်”၊ “ဂုဏ်ရည်မတူ”၊ “ဩော်...ယောက်ျား”၊ “လှည်းကျိုးနဲ့နသိုး”၊ “သိကြားစေသက်သေညွှန်း”၊ “မြေပြန့်သား”၊ “သူ”၊ “ဩော်...မိန်းမ” တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤ၌ “သားတို့ရုပ်ရည်”၊ “မိုးလုံးပတ်လည်” ဇာတ်ကားများမှ ဝင်ငွေအရရော၊ အနုပညာအရပါ အောင်မြင်မှု သိပ်မရခဲ့။ “မိုက်တယ်ဆိုတာ လွယ်ပါတယ်”၊ “ဘယ်သူပြိုင်လို့ လှပါတော့နိုင်” တို့မှာ အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့သည့် ဇာတ်ကားများဖြစ်ကြသည်။

(၁၄) ငွေဒဂါးကို မြန်မာပြည်မှာ ဘယ်တုန်းက စသုံးစွဲခဲ့ကြသလဲ

ပစ္စည်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ရောင်းဝယ်ဖလှယ်ကြရာ၌ ယခုခေတ်၌ ငွေစက္ကူကို အသုံးပြုကြပါသည်။ ရှေးကမူ စက္ကူမပေါ်သေး၍ ငွေစက္ကူအစား ငွေဒဂါးများဖြင့် ရောင်းဝယ်ရေးကိစ္စ၌ ဖလှယ်ရေးပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

အမရပူရနန်းတည် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်တွင် အင်္ဂလန်မှ ဒဂါးသွန်းစက်ကြီးကို မှာယူ၍ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၆ ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့တွင် ပြည်တွင်းသုံးဒဂါးအဖြစ် ထုတ်ပြန် ကြေညာ သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ ငွေဒဂါး၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ တစ်ဖက်တွင် ဘိုးတော်ဘုရား၏ နံသင့် ကျား တံဆိပ်၊ အခြား တစ်ဖက်တွင် ၁၁၄၆-ခု၊ အမရပူရ ဆင်ဖြူများရှင်နိုင်ငံဟု ရေးသားထားသည်။ ထို့အပြင် ငွေဒဂါးသာ ထုတ်ခဲ့သည် မဟုတ်သေး။ ကြေးဒဂါးများကိုပါ ထုတ်လုပ်ခဲ့ပါသေးသည်။ ကြေးဒဂါး၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ တစ်ဖက်တွင် ဘိုးတော်ဘုရား၏ နေ့သင့်နံသင့် ငါးရုပ်ဖိုမတံဆိပ်၊ အခြားတစ်ဖက်တွင် ဘိုးတော်ဘုရား နန်းတက်သော ၁၁၄၃ ခု၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၁၄)ရက်ဟု ရေးသားထားသည်။ သို့ရာတွင် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်လောမသိ။ ကြေးဒဂါးများကို ၁၁၇၄ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

ရွှေဘိုမင်းလက်ထက်သို့ ရောက်သောအခါ ၎င်းရွှေဘိုမင်း လက်ထက်၌လည်း ဒဂါးများ သွန်းလုပ်ခဲ့ ဖူးပါသည်။ ဒဂါး၏ တဖက်တွင် ယုန်ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အခြားတစ်ဖက်တွင် ပဒုမ္မာကြာပန်းပုံကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်း သွန်းလုပ်ခဲ့သည်။ ပုဂံမင်းလက်ထက်သို့ ရောက်လေသော အခါတွင်လည်း ဒဂါးများကို သွန်းလုပ် ပြန်ပါသေးသည်။ ဒဂါး၏ တစ်ဖက်၌ ရွှေပြည်စိုး၊ အခြားတစ်ဖက်၌ သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၃၉၀ ဟု ရေးထား ပါသည်။

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်သို့ ရောက်သောအခါ ဒဂါးစက်ကြီးအား ၁၂၂၇ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၉)ရက်နေ့တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် ငွေဒဂါးများကို သွန်းလုပ်ရာ တစ်ဖက်တွင် ကဒေါင်းရုပ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ အခြားတစ်ဖက်တွင် ရတနာပုံနေပြည်တော် ဒီသုံးဒဂါး၊ ၁၂၁၄ ခု ဟု ရေးထိုးထားပါသည်။ ခြင်္သေ့တံဆိပ် ငွေဒဂါးမူးပြားတို့ကိုကား ၁၃၁၄ ခုနှစ်ရောက်မှ သုံးစွဲခဲ့ကြောင်း လေ့လာ တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

(၁၅) ငွေဒဂါးကို မြန်မာပြည်မှာ ဘယ်တုန်းက စသုံးစွဲခဲ့ကြသလဲ

ငွေဒဂါးကို အရွယ်ကြီးလာသောအခါ၊ ပညာရည်ပြည့်ဝ လာသည့်အခါ မကြိုက် မနှစ် သက်တော့ဘဲ ဖြစ်ရပ်ပစ်ခဲ့သော စာပေပညာရှင်ကြီး ဆိုသူမှာ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ အသက်ငယ်ငယ်နှင့် ကလေးအဖေ မုဆိုးဖိုဘဝ ကြုံခဲ့ရရှာသည့် ဆရာကြီးအဖို့ ဝမ်းရေး အတွက် စိတ်ဆန္ဒ မပါဘဲ

ရေးခဲ့ရသော စာအုပ်များမှာ ဆူလွယ်နပ်လွယ် စာပေတွေ ဖြစ်ခဲ့ဟန်တူပါသည်။

စာဟောင်းစာပေ အစုအဆောင်း ကောင်းလှသူ ဆရာကြီးဇေယျ (ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ သမက်)သည် တစ်နေ့တွင် ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ငယ်လက်ရာဖြစ်သည့် “ချင်းမလေးဝါန” ပြဇာတ် စာအုပ်ကလေးတစ်အုပ် တွေ့လာသည်။ ငယ်လက်ရာကို အလွမ်းပြေဖတ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆရာကြီးအား ပေးခဲ့ရာ “အေး... ထားခဲ့၊ ထားခဲ့” ဆိုပြီး ကွယ်ရာတွင် ဆုတ်ဖြုတ်လိုက်သည်ဟု ဆို၏။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းမှာ ဆရာဇေယျ ထင်ခဲ့သလို ၎င်း၏လက်ရာအပေါ် လွမ်းဖို့မဆိုထားနှင့် ရှက်စရာဟု ယူဆပုံရသည်။ သည့်အတွက် “မှာပုံတော်” ဝတ္ထုကြီး ပထမတွဲ၏ နိဂုံးတွင် အောက်ပါကဗျာဖြင့် ရေးသား ဖော်ထုတ်ထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

“တိုင်းမြန်မာ ပြည်အတွင်းတွင်ဖြင့်

ဂိုဏ်းမကွာ အဆွေသဟာအသင်းတို့ကိုလ

မှိုင်းဆရာ သေသေချာချာ လင်းလိုက်ပါရဲ့

တေးသီချင်းစာသားတွေနဲ့ ကလက်သည့်အရာကို

(မေရယ်)

တွေးတွေးပြီး စဉ်းစားကြည့်လိုက်တော့

ဪ... ရေးရင်းများငယ်နှင့် ရှက်မိပါ။

ရှာရန်ဖွေရန် ခက်ဟန်အနေသမယမှာဖြင့်

ကာလံဒေသံ အဝံ့ငွေနေပေမို့

စာသံပေသံ မြွက်ဟန် အခြေမလှပေမယ့်

ငွေရရင် ကိစ္စချောရောလို့

ဉာဏ်သဘောအမြင် နည်းအခြေမပေးသူမဖြင့်

သံယောဇဉ်မီးတွေ ကျွေးရန်ဖို့

ဪ...

ရှေးမကျတကျ နောက်မကျတကျနဲ့

ကောက်ကရဟာတွေ တွေးတွေးပြီး

ရေးရပေတာ” ဟူသတည်း။

(၁၆) စာရေးဆရာကြီး အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်(စ်)နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည့် မြန်မာစာရေးဆရာများ

စာရေးဆရာကြီး အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်(စ်)သည် ကမ္ဘာ့လှည့်နေသော ကမ္ဘာ့ကျော် စာရေးဆရာကြီးဖြစ်၏။ ၎င်း၏ စာပေဩဇာမှာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင်သာမက ကမ္ဘာ့စာပေလောကတွင်ပါ ထင်ရှား ပျံ့နှံ့လျက်ရှိ၏။

ထိုအချိန်က ဒေါက်တာဘမော် အစိုးရသည် ၁၉၃၈ ခုနှစ် ကျောင်းသားသပိတ်ကြောင့် ပြုတ်ကျပြီး ဦးပု အစိုးရ အုပ်ချုပ်နေစဉ် ဖြစ်၏။ ထိုအချိန် စာရေးဆရာကြီး အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်(စ်)သည် သြစတြေးလျ နိုင်ငံတွင် ကျင်းပသော ညီလာခံတစ်ခုသို့ တက်ရောက်ရင်း မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရန်ကုန်မြို့သို့ ခရီးတစ်ထောက် ဝင်ရောက် လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ရန်ကုန်မြို့ရှိ စာရေးဆရာများက စာရေးဆရာကြီးအား လက်ဖက်ရည်ပွဲဖြင့် ဂုဏ်ပြု ဧည့်ခံရန် အပူတပြင်း စီစဉ်ခဲ့ကြသည်။ စာရေးဆရာ အချင်းချင်းထံမှ ရန်ပုံငွေများ ကောက်ခံခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လှေလှော်အသင်း အဆောက်အအုံရှေ့ မြက်ခင်းပြင်တွင် အခမ်းအနား ကို ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ အခမ်းအနားသို့ ဧည့်သည်တော် စာရေးဆရာကြီး အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်(စ်)နှင့်အတူ မြန်မာ စာရေးဆရာ (၄၅)ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုနေ့သည် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂)ရက်နေ့ ဖြစ်၏။ ထိုနေ့၌ ထိုပွဲသို့ တက်ရောက်ကာ စာရေးဆရာကြီး အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်(စ်)နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည့် မြန်မာစာရေးဆရာ (၄၅)ဦးမှာ

- ၁။ သုခ
- ၂။ တက္ကသိုလ်ဆုမြိုင်
- ၃။ ဒဂုန်ဦးလှဘူး
- ၄။ ဦးသန်းဖေ
- ၅။ ဦးမောင်မောင်ကျော်ဝင်း
- ၆။ ပန်းဝတ်ရွှေ
- ၇။ ဦးရန်အောင်
- ၈။ ဇဝန
- ၉။ ဦးချစ်မောင်

- ၁၀။ မြမျိုးလွင်
- ၁၁။ သော်တာစန်း
- ၁၂။ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ
- ၁၃။ ရွှေညာမောင်
- ၁၄။ မိုးကြိုးဦးအုန်းခင်
- ၁၅။ ဦးစောဦး
- ၁၆။ သင်္ခါ
- ၁၇။ ရဲထွဋ်
- ၁၈။ ရဲသမိန်
- ၁၉။ ဦးစံထွား
- ၂၀။ ဆရာဇမ္ဗူနသံ
- ၂၁။ ပါမောက္ခလှစ်
- ၂၂။ ခင်မျိုးချစ်
- ၂၃။ ဒဂုန်ခင်ခင်လေး
- ၂၄။ သိပ္ပံကျော်ထင်
- ၂၅။ ဦးမောင်မောင်ပြေ
- ၂၆။ ဇာနည်ဆွေ
- ၂၇။ ဒေါက်တာထင်အောင်
- ၂၈။ ဦးဖိုးကျား
- ၂၉။ နယူးဘားမားဦးတင်မောင်
- ၃၀။ သူရိယဦးသိမ်းမောင်
- ၃၁။ သူကြီးဂေဇက်ဦးခင်မောင်
- ၃၂။ မဟာဆွေ

၃၃။ ဒဂုန်နတ်ရှင်

၃၄။ လူထုဦးလှ

၃၅။ မြဒေါင်းညို

၃၆။ ကိုတင်ညွန့်

၃၇။ တက်တိုး

၃၈။ ကိုဘအေး

၃၉။ မောင်အာယု

၄၀။ ညိုမြ

၄၁။ ဒဂုန်တာရာ

၄၂။ သိပုံစိုးလှ

၄၃။ ခင်လေးမောင်

၄၄။ ထင်ကြီး

၄၅။ တက်ဘုန်းကြီးသိန်းဖေမြင့်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

(၁၇) စာရေးဆရာ ဇနအားကျခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာကြီးဟာ ဘယ်သူဖြစ်သလဲ

ကာတွန်းဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာ တစ်ဦးဖြစ်သည့် ဆရာဇနသည် စာပေလာကထဲကို ဝင်တော့မည် ဆိုသည့်အခါ အားကျခဲ့သည့် စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ရှိခဲ့ပါသည်။ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်ကတော့ ဆရာပီမိုးနင်းကို အားကျတယ်။ ဆရာပီမိုးနင်းကို ကြိုက်တာက သူ့စာ အရေးအသား တွေက တိုတယ်။ ပြောင်မြောက်တယ်။ ဟာသအများကြီးပါတယ်။ နောက်ပြီး သူ့သရုပ်ဖော်တဲ့ နေရာ မှာလည်း အင်မတန်ပီပြင်တယ်။ သူက တေးထပ်ရေးတာ ဘယ်လောက် အားသန်သလဲဆိုရင် စာအုပ် ထုတ်သူထံမှ စာမူခတောင်းတာတောင် သူ့မှာငွေပြတ်နေလို့ ဆိုင်ကြီးရှင် ပေါက်ဖော်တွေဟာ သောက်တော်ရေ ဆက်ဘူးဗျလေး ဆိုပြီး အရက်အကြွေး မပေးတာကိုပါ ပေါ်လွင်အောင် သူ့ကိုလည်း သနားလာအောင် မပေးချင် ပေးချင်လာအောင် ရေးတတ်တယ်။

သူ့စာတွေထဲမှာ ကာရန်နဘောတွေနဲ့ အင်မတန် ပြောင်တယ်။ စောစောက ကျွန်တော် ပြောခဲ့သလို “နှစ်ယောက်သား ရုန်းဆွဲ ရုန်းဆွဲနှင့် နောက်တော့တစ်လုံးတည်း ဖြစ်သွားကြလေသတည်း ဆိုတာမျိုး၊ ဒလလက်သီးနှစ်လုံးဆိုတဲ့ ဝတ္ထုထဲမှာ လက်ဝှေ့သမားတစ်ဦးရဲ့ လက်သီးပြင်းထန်ပုံကို မြင်းကန်သလို ပြင်းထန်၏” လို့ ဖော်ကျူးထားတာရှိတယ်။ သူ့စကားလုံးတွေဟာ အင်မတန် အားရှိတယ်။ အားမာန်ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့လည်း သူ့စာကလေးတွေက ရယ်စရာ တော်တော်ကောင်းတယ်။ ဟာသ အများကြီး ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်တွေကလည်း အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။

ပြီးတော့ နာမည်ပေးပုံကလည်း ဆန်းပါတယ်။ “လူလော-နတ်လော-ဂုမ္ဘာန်လော” ဆိုတာမျိုးတွေ၊ “ပစ်ချေး ဒီမာရိုး” ဆိုတာမျိုးတွေ နာမည်ပေးလေ့ရှိပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်က “နောက်ကိုချ” ဆိုတာပဲ။ ညစ်ပတ်သလိုလို ဘာလိုလို ထင်ရတယ်။ အဲဒီစကားက မြင်းရထားမောင်းတဲ့ ဂါရီဝါလားတွေကို ပြောကြတဲ့ စကား။ မြင်းရထားနောက်က ခိုးစီးတဲ့ကောင်ကလေးကို ကြာပွတ်နဲ့ချဖို့ အော်ပြောတဲ့စကားပဲ။ အဲသလို ခပ်ဆန်းဆန်း နာမည်ပေးတတ်တယ်။

ဒါတင်မကသေးဘူး။ “လုပ်တိုင်းမခံ” ဆိုတာ ရှိသေးတယ်။ “လုပ်တိုင်း” ဆိုတာက “သချိုင်း” ကိုပြောတာ။ သေရွာပြန်ကို သူက အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးနဲ့ ခပ်ဆန်းဆန်းကလေး ဖြစ်အောင် “လုပ်တိုင်းမခံ” ဆိုတော့ ဘာလိုလို ထင်ရတာပေါ့။ သူ့ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ထဲမှာ တရုတ်မကလေးတစ်ယောက်ကို နာမည်ပေး ထားတာတောင် “အစိယား” လို့ နာမည်ပေးထားတာရှိတယ်။

(၁၈) စဉ့်ကူးမင်းဟာ ဘာကြောင့် ထီးနန်းလက်လွတ် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသလဲ

စဉ့်ကူးမင်းသည် ကုန်းဘောင်(၄)ဆက်မြောက် မင်းဖြစ်သည်။ သူသည် အညာသီဟတောဘုရားတွင် (ရွှေဘိုနယ်၊ ကျောက်မြောင်းအရပ်ဖြစ်သော ဧရာဝတီမြစ်လယ်ရှိ ဘုရားဖြစ်၏) ရက်အတော်ကြာအောင် ပျော်ရွှင်စွာ စံနေစဉ်အတွင်း နေပြည်တော်၌ အရေးတော်ပုံ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဒါကို စဉ့်ကူးမင်း မသိချေ။

ဖြစ်ပုံမှာ ဖောင်းကားရွာ အရပ်တွင် ပို့ထားခြင်းခံရသော စဉ့်ကူးမင်း၏ ဘကြီးတော် (နောင်တော်ကြီး မင်း) နတ်ရွာစံသူ၏ သားတော် ဖောင်းကားစား မောင်မောင်က အင်းဝသို့ ရောက်လာကာ နောက်ပါ ကျေးကျွန်တို့ဖြင့် နန်းတော်ကို ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက်ခဲ့လေသည်။ စဉ့်ကူးမင်းလည်း ပေါ့လျော့ သတိကင်း မှုကြောင့် ထီးနန်းလက်လွတ်ခဲ့ရ၏။ ဖောင်းကားစားမောင်မောင်မှာ နန်းသက်(၇)ရက်သာရှိပြီး ၎င်းအား လုပ်ကြံ လျက် ဘိုးတော်ဘုရား နန်းတက်ခဲ့လေသည်။ စဉ့်ကူးမင်းအဖို့ ထီးနန်းလက်လွတ် ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အားနည်းချက်များ ရှိခဲ့၏။ ၎င်းတို့မှာ...

၁။ အားကိုးလောက်သော ပညာရှိအမတ်တို့ကို ရာထူးချခြင်း၊ သို့မဟုတ် လျစ်လျူပြုခြင်းဖြင့် အသစ်ခန့်ထား သည့် မှူးငယ်မတ်ငယ်တို့ကိုသာ အတူရောနှောကာ အမြဲနေထိုင်ခြင်း။

၂။ အရက်သေစာများကို သောက်စားမူးယစ်လျက် သတိလွတ်ကင်းအောင် နေထိုင်ခြင်း။

၃။ အပျော်အပါးလွန်၍ တောလိုက်ခြင်း၊ ငါးများခြင်းအလုပ်ဖြင့် အချိန်ကုန်လွန်စေခြင်း။

၄။ ဘုရင်ကိုယ်တိုင် မူးယစ်သောက်စား နေသောအခါ အနီးရှိ မှူးငယ်မတ်ငယ်တို့လည်း မူးယစ်ကြသဖြင့် တိုင်းပြည် အရေးအခင်း အားလုံး သတိမမူကြခြင်း။

၅။ အထက်ပါ မကောင်းသော အမှုကိစ္စများကို ပြုမူသော အလေ့အကျင့်ရှိသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ဥပုသ်ရည်ရှည် စောင့်ထိန်းခြင်းကိုလည်း ဝါသနာထုံခြင်း။

၆။ ၎င်းအပြင် အခြံအရံ အခမ်းအနားမပါဘဲ ဘုရင်တစ်ပါးတည်း နန်းတော်မှထွက်၍ အချိန်မတော် မြို့တံခါးမှ ဘုရင်တစ်ပါးတည်း ဝင်ထွက်လေ့ရှိခြင်း။(ထိုအချက်ကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ဖောင်းကားစားမောင်မောင်က အင်းဝနန်းကို သိမ်းပိုက်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

(၁၉) စဉ့်ကူးမင်း ခေါင်းလောင်းတော်ကြီးကို မြန်မာတွေ ဘယ်လိုဆယ်ယူခဲ့ရသလဲ

စဉ့်ကူးမင်း ခေါင်းလောင်းကြီးမှာ စဉ့်ကူးမင်း လက်ထက်တွင် တင်လှူသောကြောင့် ထိုသို့ အမည် တွင်ရခြင်းဖြစ်၏။ ခေါင်းလောင်းတော်ကြီးမှာ အချင်းငါးတောင်၊ အရပ်ခုနစ်တောင်နှစ်မိုက်၊ လုံးပတ် ၁၅ တောင်၊ အထူ နှစ်မိုက်ငါးသစ် (အရပ် ၁၁ ပေ ၃ လက်မ၊ အဝလုံးပတ် ၂၂ ပေခွဲ၊ ထု ၁.၃၄ ပေ) ရှိလေသည်။ သွန်းလုပ် ပြီးစီးသောအချိန်မှာ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၀ ပြည့်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၁ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ဖြစ်သည်ဟု ခေါင်းလောင်း စာအရ သိရသည်။

စဉ့်ကူးမင်းလက်ထက်တွင် တင်လှူသောကြောင့် “စဉ့်ကူးမင်းခေါင်းလောင်း”ဟု တွင်သော ထို ခေါင်းလောင်းကြီးကို ပထမ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲ(၁၈၂၄)တွင် ရွှေတိဂုံကုန်းတော်ပေါ်ကို တက်ရောက် သိမ်းပိုက်မိသော အင်္ဂလိပ်တို့သည် မိမိတို့နိုင်ငံသို့ အောင်ပွဲအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ယူဆောင်သွားရန် စေတီ ရင်ပြင်တော်မှ ဖြုတ်ယူကြလေသည်။ ဖြုတ်ယူပြီးနောက် သင်္ဘောပေါ်သို့ တင်ရာတွင် မြစ်ထဲသို့ ကျလေသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ခေါင်းလောင်းကြီးကို အမျိုးမျိုးကြိုးစား၍ ဆယ်ယူသော်လည်း မရသဖြင့် လက်လျှော့ ထားခဲ့ရသည်။

ရန်ကုန်မြစ်ထဲတွင် ကျလျက်ရှိသော ခေါင်းလောင်းကြီးကို အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲ ပြီးသည့် နောက်တွင်

မြန်မာတို့က ပြန်လည် ဆယ်ယူရရှိလေသည်။ ဆယ်ယူပုံမှာ ရန်ကုန်မြစ်တွင်း၌ ကျရောက်စဉ် ခေါင်းလောင်းကြီးကို ကျောက်သံကြိုး နှစ်ပင်ဖြင့် မြဲအောင် ချည်နှောင်၍ ထား၏။ ထိုကျောက်ကြိုးကို ခေါင်းလောင်းပေါ်တွင် ရပ်တန့်လျက်ရှိသော သင်္ဘောနှင့်ဆက်၍ ချည်ထားသည်။ ရေတက်လာသောအခါ သင်္ဘော မြင့်တက်ပြီး မြစ်တွင်းမှ ကြွ၍ပါလာသဖြင့် ကမ်းနားသို့ ယူဆောင်လေသည်။ ထို့နောက်တွင် ခေါင်းလောင်းကြီးကို အခမ်းအနားဖြင့် သယ်ယူ၍ မူလရှိရင်းနေရာ ဖြစ်သော စေတီတော်ရင်ပြင်ပေါ်သို့ ၁၈၂၆ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် ပို့ဆောင်လေသည်။

(၂၀) စစ်မဖြစ်မီကာလက ရွှေတံဆိပ်ဆုရခဲ့တဲ့ ရုပ်ရှင်ပညာသည်တွေဟာ ဘယ်သူတွေများလဲ

စစ်မဖြစ်မီကာလက မြန်မာ့ရုပ်ရှင် အနုပညာရှင်အချို့မှာ ရွှေတံဆိပ်ဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ထို ပညာရှင်များကို လေ့လာတင်ပြရလျှင်...

မင်းသားကျော်စိုး

ဆရာကြီး ဝိမိုးနင်း၏သားဖြစ်ပြီး ၁၉၃၀ ခုနှစ် ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီမှ ဒါရိုက်တာ မောင်မောင်ရွှေ(ဆရာရွှေ) ရိုက်ကူးသော “တစ်ကိုယ်တော်” ဇာတ်ကားအတွက် ရွှေတံဆိပ်ဆုရခဲ့သည်။ (၎င်းဇာတ်ကားသည် ပထမဆုံး မြန်မာစတန့်ကားဖြစ်ပြီး မြင်းစီးခန်း၊ မော်တော်ကားတိုက်ခန်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်စီးခန်းအပြင် ဒိုင်ဗင်အမျိုးမျိုး ထိုးပြခန်းတို့ ပါဝင်သည်။)

ရဲခေါင်ချစ်ရွှေ

“မြဂနိုင်” ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားတွင် ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းဇာတ်ကားတွင် သံတွဲမြို့သား ချစ်ရွှေကြီးသည် စမ်းချောင်း ဘောလုံးကွင်းတွင် မီးပုံပျံ ဦးကျော်ရင်စီးသည့် မီးပုံးပျံကို ဇာတ်လမ်းအရ အတင်းလှ၍ စီးပြခဲ့ခြင်း ကြောင့် ရဲခေါင်ဘွဲ့နှင့် ရွှေတံဆိပ်ပါ ရခဲ့ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။

မင်းသားကျော်အေး

မင်းသားကျော်အေးသည် “စိမ်းရွှေရွှေ” ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားတွင် ရွက်တိုင်ထိပ်ဖျားမှ ပင်လယ်တွင်းသို့ ဒိုင်ဗင်ထိုးချခဲ့သည့်အတွက် ရွှေတံဆိပ် ရရှိခဲ့သည်ဟု ထင်သည်။

ဒါရိုက်တာ မောင်တင်မောင်

“ချစ်စနိုး” ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို ရိုက်ကူးသည့်အတွက် တက္ကသိုလ်မှ ရွှေတံဆိပ်ဆု ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုဇာတ်ညွှန်းကို ဒဂုန်ခင်ခင်လေးက ရေးသားခဲ့သည်။

အလှဘုရင် ခင်မြရင်

ဘားမားစီနီမားကုမ္ပဏီမှ ဒါရိုက်တာ ဦးမောင်လေး ရိုက်ကူးသော “ရူပါရုံ” ဇာတ်ကားဖြင့် ရွှေတံဆိပ် သာမက အလှဘုရင်မဘွဲ့ကိုပါ ရခဲ့သည်။

မင်းသမီး ခင်ခင်ရီ

ဗြိတိသျှဘားမားမှ ဒါရိုက်တာ ဦးချန်ထွန်း ရိုက်ကူးသော “မမေ့နိုင်” ဇာတ်ကားအတွက် ရရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ သင်ခန်းစာရလောက်အောင် သရုပ်ဆောင်ကောင်းမှုအတွက် တက္ကသိုလ်မှ ဒေါ်မြစိန်(အမ်အေ)က ရွှေတံဆိပ် ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်းပင်။ (နောက်ထပ်ရသော ရွှေတံဆိပ်မှာ ပိုလ်အောင်ကျော် သီချင်းဓာတ်ပြားကို သီဆို ကူညီသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများလွှတ်တော် အစည်းအဝေးက ချီးမြှင့်ခြင်းဖြစ်၏။)

ဒါရိုက်တာ ဦးချန်ထွန်း

ဗြိတိသျှဘားမားရုပ်ရှင်မှ “အချစ်ဆုံး” ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကား ရိုက်ကူးခဲ့သည့်အတွက် အမ်အေဦးမောင်ကြီး က ရွှေတံဆိပ်ဆု ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(၂၁) ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓနဲ့တွေ့တော့ အမတ်ကြီးဦးပေါ်ဦး ဘယ်လိုခံလာခဲ့ရသလဲ

ကုန်းဘောင်ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက်၌ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓသည် နှုတ်နည်းသည်။ သမာဓိအရာ၌ လက်ဖျား ခါရ၏။ ကျောင်းဒါယိကာမင်းနှင့် မိဖုရားကိုပင် စကားအပိုမပြော။ အချိန်ရှိသ၍ သူ့စာသူ ကြည့်နေတတ်၏။ အထူးသဖြင့် မည်သူမျှ စတင်၍ နှုတ်ဆက်ခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း အလေ့မရှိ။

“ဒါဖြင့် ကျုပ်ကိုယ်တိုင်သွားပြီး စကားလျှောက်ထားမယ်။ ကြည့်နေ ကျုပ်နဲ့တွေ့ရင် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ

ရွန်းရွန်းဝေအောင် စကားပြန်ပြောမှာဗျ” ဟူ၍ ပြောဆိုပြီး ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ သီတင်းသုံးရာကျောင်းသို့ သွားပါ လေတော့၏။ ဆရာတော်အပါးသို့ ရောက်လေသော် ပြောစရာမရှိ ပြောစရာစကားကိုရှာရင်း အနီးအပါးရှိ ရေကန်ကြီးကို မြင်လိုက်ရကာ...

“ဟောဒီရေကန်ကြီးဟာ အတော်ကလေး ကောင်းလှပါလား ဘုရား”

“အေး... ကောင်းတယ်”

“ရေကလည်း သိပ်ကိုကြည်နေတာပါလား ဘုရား”

“အေး... ကြည်တယ်”

“ဒါထက် ဒီရေကန်ကြီး ဘယ်လောက်များ နက်ပါသလဲ ဘုရား”

“ငါ မသိဘူး”

“ဆရာတော် သီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ ကျောင်းတိုက်အတွင်းဖြစ်လို့ နီးတဲ့အတွက် သိလိမ့်မယ်အထင်နဲ့ လျှောက် ထားမိတာပါ ဘုရား”

“ဒီမှာ ဒကာ၊ နီးတိုင်းသာသီရမယ်ဆိုရင် ဒကာကြီးရဲ့ နှုတ်ခမ်းမှာပေါက်နေတဲ့ နှုတ်ခမ်းမွှေး အပင် ဘယ်နှပင် ရှိမလဲ”

“ဒါ... ဒါတော့ သတိမထားမိလို့ မ... မသိကြောင်းပါ ဘုရား”

“အေး... ဒကာကြီးရဲ့ နှုတ်ခမ်းမှာပေါက်နေတဲ့ အမွှေးကိုတောင်မှ ဘယ်နှပင်ရှိမှန်းမသိရင် ကျုပ်လည်း ရေကန် ရဲ့ အနက်ကို မသိနိုင်ဘူး။ သွား...”

“တင့်ပျံ့... ဘုရား”

သို့ဖြင့် ပညာရှိအမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးလည်း မသက်မသာခံစားရပြီး လာရာလမ်းအတိုင်း ပြန်လှည့်ခဲ့ရ လေသတည်း။

(၂၂) ဆရာကြီးပီမိုးနင်း ဘယ်လိုကြောင့် ကွယ်လွန်ရသလဲ

ဆရာကြီးပီမိုးနင်းသည် (သူ့ခေတ်သူ့အခါက) မြန်မာပြည်တွင် စာအများဆုံး ရေးသားနိုင်ခဲ့သော စာရေး ဆရာကြီး တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း ဂျာနယ်ကျော် ဦးချစ်မောင်က အကဲဖြတ်ဖူးသည်။ ဆရာကြီးသည် ၁၈၈၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၅)ရက်နေ့၌ ပဲခူးတိုင်း၊ သုံးဆယ်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသည် ကိုယ့်ဒူး ကိုယ်ချွန် သမား ဖြစ်ပြီး ဘဝပေါင်းများစွာကို ကျင်လည်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သည့်အတွက်ကြောင့်လည်း စာစုံအောင် ရေးသား နိုင်ခဲ့ ခြင်း

ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

လုံးချင်းဝတ္ထုစာအုပ်များ၊ လောကီလမ်းပြကျမ်း၊ ကမ္ဘာမင်တံကျမ်း၊ သခင်စိတ်ကျမ်း၊ လက်တွေ့ကြီးများ ရေးကျမ်း၊ အချစ်ဖြတ်လမ်းကျမ်း၊ ဝတ္ထု သတင်းစာ ရေးနည်းကျမ်း၊ တိုင်းရေးပြည်ရေး လွတ်လပ်မှုကျမ်း၊ အောင်စိတ်၊ သားဂုဏ်ရည်၊ သမီးဂုဏ်ရည်ကျမ်းများ၊ မိန်းမစိတ်ကျမ်း၊ ဣစ္ဆာသယ စိတ်ပညာကျမ်း၊ အရင်း မစိုက် ချွေတာရေး လက်စွဲကျမ်း အစရှိသည့် စာပေများဖြင့် စာဖတ်သူတို့အား ဘဝအခြေအနေ မြင့်အောင် မြှင့်တင် ပေးခဲ့သည်။

ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းသည် (၅.၁၂.၁၉၃၉)ရက်နေ့ နံနက် ၁၁:၀၀ နာရီခန့်တွင် ရန်ကုန်မြို့ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်ရှင်များ အလှူပွဲသို့ သွားရောက်ခဲ့၏။ ထိုမှ အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ရာ ဆူးလေဘုရားလမ်း၊ ဘုရင်မပန်းခြံရှေ့သို့ လမ်းဘေးမှလျှောက်လာခဲ့သည်။ ထိုစဉ် အချုပ်ထောင်မှ ပြာတာကုလား စီးနင်းလာသည့် စက်ဘီးသည် ဆရာကြီးအား အရှိန်ဖြင့် ဝင်တိုက်ခဲ့ရာ ဆရာကြီးလည်း နေရာတွင် လဲကျသွားပြီး ခြေကျိုး သွားလေ၏။ နေရာမှ လုံးဝ ထနိုင်ခြင်းမရှိသဖြင့် အမျိုးသားသူနာပြု တပ်သားများက ဆေးရုံကြီးသို့ အလျင် အမြန် သယ်ဆောင်ခဲ့ပြီး ဆေးကုသမှုကို ခံယူစေခဲ့သည်။ ဆရာကြီးမေမှာ ထိုသို့ စက်ဘီးအတိုက် မခံရခင် လေငန်းဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။ သည့်အတွက် စွမ်းစွမ်းသန်သန် မရှိတော့။

ယခု ဒဏ်ရာမှာ ဒူးဆစ်အဆက် ဂုံညင်း အထက်နားဆီမှ ကပ်၍ ကျိုးသွားသည့်အတွက် ပြန်ဆက်ရန် ခက်ခဲ၏။ အရိုးက ကျိုးရုံမဟုတ်၊ ကျေလည်း ကျေသွား၏။ ဓာတ်မှန်ရိုက်ပြီး စွမ်းစွမ်းတံ ကြိုးစားကုသ ပါသော်လည်း အခြေအနေ ထူးမလာတော့ဘဲ အနာရင်းလာ၏။ အမောဖောက်ပြီး အဆုတ်ရောင်လာ၏။ ချွေတွေ ထလာ၏။ နောက်ဆုံး ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်တို့က ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါးကိုပင့်ကာ သရဏဂုံတင်ပေးခဲ့၏။ သို့ဖြင့် (၆.၁.၁၉၄၀)၊ ၁၃၁၀ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော်(၁၂)ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီ ၁၉ မိနစ်အချိန်တွင် ရန်ကုန် ဆေးရုံကြီး အခန်း(၁၂)၊ ခုတင်နံပါတ်(၁၉)၌ ကွယ်လွန်ခဲ့ရာသည်။ ဆရာကြီးပီမိုးနင်း ကွယ်လွန်ချိန်ဝယ် အသက် (၅၇)နှစ် ဖြစ်ပါသည်။

(၂၃) ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်ကို ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းက ဘာကြောင့်ရိုခိုးကန်တော့ခဲ့သလဲ

ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်သည် ခေတ်စမ်းစာပေကို အားပေးခဲ့သော ပညာရှင်ကြီးဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ် ပညာရပ်၌ မြန်မာစာကို ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရအောင်လည်း ကြိုးပမ်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူသည် ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင် ဖြစ်သော်လည်း ငါ့ဘာသာ၊ သူ့ဘာသာဟူ၍ အမြင်ခွဲမှုမရှိ။ အရှေ့တိုင်း၏ ယဉ်ကျေးမှုလည်းဖြစ်၍ နက်နဲသိမ်မွေ့သော တရားတော်လည်းဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကမ္ဘာကသိအောင် ဖော်ထုတ်သင့်သည်ဟု ခံယူချက်ဖြင့် အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာကျမ်းနှင့် ဝိသုဒ္ဓိအဋ္ဌကထာကျမ်းတို့ကို မူရင်းပါဠိဘာသာမှ အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကျမ်းနှစ်စောင်သည် ခက်ခဲနက်နဲလှသောကြောင့် ပညာရှင်အများအပြားပင် ဘာသာမပြန်ဆိုဝံ့ကြပေ။ ဆရာကြီး၏ တပည့်တစ်ဦးဖြစ်သော သိပ္ပံမောင်ဝက...

“နိုင်ငံခြားတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ ထွန်းပြောင်တောက်ပရန် မြန်မာပြည်မှ တကယ်တမ်း ဆောင်ရွက် ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးသုံးဦးတို့ကား လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ယစ်မျိုး မင်းကြီးဟောင်း ဦးရွှေဇံအောင်နှင့် ပါမောက္ခဆရာ ဦးဖေမောင်တင်တို့ ဖြစ်လေသည်။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးကား နိုင်ငံခြားမှ မေးမြန်း သမျှသော အခက်အခဲ သာသနာရေး မေးခွန်းပုစ္ဆာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြားသာသနာကို ပြုတော်မူခဲ့ ပေသည်။ ဦးရွှေဇံအောင်ကား သဂြိုဟ်ကျမ်းကြီးကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြား သာသနာကို ပြုခဲ့လေသည်။ ပါမောက္ခဦးဖေမောင်တင်ကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၊ အဋ္ဌသာလိနီကျမ်းတို့ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆို ခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြားသာသနာကို ပြုခဲ့လေသည်။

အလွန်တရာ ခက်ခဲနက်နဲလှစွာသော အဘိဓမ္မာကျမ်းစာများကို ကျကျနန အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆို ရာမှာ လွယ်ကူသောအရာမဟုတ်ပေ။ သာမန်လူတို့ စိတ်ကူးထဲပင် ထည့်ဝံ့ကြမည်မဟုတ်ပေ။ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီးတို့၏ အရာသာ ဖြစ်ပေသည်” ဟူ၍ ဆောင်းပါး ရေးသား ချီးကျူးခဲ့၏။ ဆရာကြီးပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင်မှာ အဆိုပါကျမ်းနှစ်စောင်ကိုသာမက မှန်နန်းရာဇဝင်ကိုလည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆို ခဲ့သည်။ (၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် မစ္စတာလုစ်နှင့် တွဲဖက်၍ ပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်၏။) ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ စာဆိုတော်နေ့၌ ဆရာကြီး ပါမောက္ခဦးဖေမောင်တင်အား ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းသည် ရိုခိုးကန်တော့ခဲ့၏။ ရိုခိုးကန်တော့ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကား ခက်ခဲ နက်နဲလှသော ဝိသုဒ္ဓိကျမ်းအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ လုံးစေ့ပတ်စေ့ ပြန်ဆိုနိုင်သည့် အတွက်ကြောင့်ဟူ၍ ဖြစ်ပေသတည်း။

(၂၄) ဆင်ဖြူမရှင် လောင်းလျာသမီးတော်လေးကို ဆရာတော်ဦးပုမ် ဘာစကားပြောလိုက်သလဲ

လွန်စွာမှ နှုတ်နည်း၍ သမာဓိအားကောင်းလှသည့် ဆရာတော်ဦးပုမ် သီတင်းသုံးရာကျောင်းသို့ ဘကြီးတော် မင်းတရားကြီးနှင့် ကျောင်းအမကြီး နန်းမတော်မယ်နုတို့ သွားကြရာတွင် အရွယ်မရောက်သေး သော သမီးတော်ကလေးကိုပါ ခေါ်၍သွားလေ၏။ မင်းတရားကြီးအဖို့ ဆရာတော်အား ကြည်ညိုသဒ္ဓါ ကြီးလွန်း ၍သာ သွားရသည်။ အနေအထိုင် အပြောအဆို ကျဉ်းကြပ်မှာတော့ တွေးပူမိသည်ပင်။

“နမတော်ရဲ့ ဆရာတော်ဆီကို သွားရတာ ဟိုရောက်တော့ ဆရာတော်က စကားလည်းမပြော၊ တရား ကျတော့လည်း ရှည်ရှည်မဟောဘူး။ ခြောက်တိခြောက်ကပ်နဲ့ ပျင်းစရာတောင် ကောင်းသေးတော့တယ်”

“မောင်တော်ဘုရားရယ် တွေးပူမနေပါနဲ့။ သည်ကနေ့ ဆရာတော်စကားပြောအောင် နမတော် အစီအစဉ် လုပ်ထားပါတယ်”

သို့ဖြင့် ဆရာတော် သီတင်းသုံးရာကျောင်းသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ဆရာတော်ရှေ့မှောက် ရောက်

ကြလေသောအခါ ရှိခိုးဝတ်ဖြည့်လိုက်ကြသည်။ ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓကမူ မည်သူ့ကိုမျှ မကြည့်။ တစ်ဖက်သို့ မျက်နှာလွှဲလျက် ကျမ်းစာပေများကို ကြည့်ရှုနေလေသည်။ ဤတွင် ကျောင်းအမကြီးလည်း ဆရာတော် စကား ပြောလာအောင် အကြံအဖန် ပြုရလေတော့သည်။ ကျောင်းအမကြီးသည် သမီးတော်ကလေးကို အထိန်းအယ များထဲမှ အသာခေါ်ယူ၍ လွှတ်ပေးလိုက်၏။ သမီးတော်လေးမှာ ငယ်ရွယ်သူ ဖြစ်လေရကား အကြောက်အလန့် မရှိဘဲ ကလေးတို့ဘာဝ ဟိုပြေးသည်လွှားလုပ်၏။ ဆရာတော်ကား သတိမပြုခဲ့။ ဟိုကိုင်၊ သည်ဟာဆွဲ လုပ် သော်လည်း သတိထားမိဟန်ပင်မတူ။ သမီးတော်ကလေးလည်း ဆရာတော်ဖတ်မည့် ကျမ်းစာပေအချို့ကို သွားဆွဲ လေတော့မှ ဆရာတော် သတိဝင်တော့သည်။

“ဟဲ့... ဟဲ့ အနားမှာ တချောက်ချောက်နဲ့ ဘယ်ကဟာကလေးပါလိမ့်”

သည်လို ကြည့်လည်းကြည့်၊ မေးလည်းမေးတော့၏။ ဤတွင် မလှမ်းမကမ်း၌ ရှိနေသော ပဉ္စင်း တစ်ပါးက...

“မင်းတရားကြီးနဲ့ ကျောင်းအမကြီးရဲ့ သမီးတော်ကလေးပါ ဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်လေ၏။ ဤတွင် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓမှ ဘာများပြောလိုက်ပါသနည်း။ ပြောပုံက တိုတိုရှင်းရှင်း။ ထိုပြောပုံကြောင့် မင်းတရားကြီးနှင့် ကျောင်းအမကြီးလည်း သမီးတော်ကလေးကိုခေါ်၊ ဆရာတော်အား ဝတ်ဖြည့်လျက် လျင်မြန်စွာ ကျောင်းပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့မိလေတော့၏။ ဆရာတော် မိန့်လိုက်သည်ကား...

“သမီးတော်ကလေးကလည်း တယ် ကမြင်းသကိုး” ပါတဲ့။

(ထိုးသမီးတော်ကလေးကား နောင်တွင် စုဖုရားလတ်၏ မယ်တော် ရှင်ဖြူမရှင် မိဖုရားကြီး ဖြစ်လာမည့် သူပေတည်း။)

(၂၅) ဆရာကြီးဦးလွန်း ဘာကြောင့် မစ္စတာမောင်မိုင်း အမည်ခံခဲ့ရသလဲ

ဆရာကြီး ဦးလွန်းဆိုသည်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးဖခင်ကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး ဦးလွန်းတို့ခေတ်မှာ တိုင်းတစ်ပါး လက်အောက်ခံ သူ့ကျွန်ဘဝ ဖြစ်လေသည်။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာ နိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ဝါးမျိုရုံတင် မကသေး ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကိုပါ လွှမ်းမိုးရန် ဖြန့်ကျက်လာကြသည်။ ဤတွင် အချို့ချို့သော မြန်မာတို့သည် အင်္ဂလိပ်ကို အထင်ကြီးစိတ်တွေ ဝင်လာကြ၏။ အင်္ဂလိပ်ယဉ်ကျေးမှုကို မွေ့လျော်လာကြ၏။ မိမိတို့အမည်ရှေ့တွင် “ဦး၊ ကို၊ မောင်” စသော နေရာ၌ အင်္ဂလိပ်အမွေဖြစ်သော “မစ္စတာ” တွေ တပ်လာကြ၏။ ထို့ပြင် မြန်မာစာပေအစား အင်္ဂလိပ်စာပေကို အထင်ကြီးလာကြသည်။

သည့်အတွက်ကြောင့် ဝိုင်အမ်ဘီအေ အသင်းနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့က မြန်မာစာပေကို ပြန်လည် အားမွေးယူရမည်အထိပင် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဤသို့ ဗြိတိသျှတို့လက်အောက်၌ မြန်မာစာပေကို ပြန်လည်

အသက် သွင်းပေးခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ ဇာတိမာန်စာဆိုကြီး ဦးလွန်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုအချိန်က စကားပြေ အရေးအသား များ စတင်ပေါ်ထွန်းလာပြီဖြစ်ရာ ဝန်စာရေး ဦးကြီး ရေးသားသည့် မြန်မာကာလပေါ် ဝတ္ထုဖြစ်သော “ချဉ်ပေါင်ရွက်သည် မောင်မိုင်း” စာအုပ်မှာ နာမည်ကြီးလေသည်နှင့်အမျှ စာပေဖတ်ရှုသူအပေါင်းက ဝတ္ထုပါ ဇာတ်ဆောင် ချဉ်ပေါက်ရွက်သည် မောင်မိုင်းကို များစွာမှ အော့နှလုံးနာ စက်ဆုတ် ရွံရှာကြလေ၏။ မောင်မိုင်းသည် လူရှုပ်လူပွေဖြစ်၏။ အရပ်ရပ် လှည့်လည်လျက် မိန်းမကိစ္စရှုပ်၏။ ဤတွင် လူအများ စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာ အော့နှလုံးနာသော မောင်မိုင်းအမည်ရှေ့၌ ဆရာကြီးဦးလွန်းသည် မစ္စတာတပ်ကာ “မစ္စတာ မောင်မိုင်း” အမည်ခံ၍ စာများရေးတော့ရာ အင်္ဂလိပ်ယဉ်ကျေးမှုကို အထင်ကြီးပြီး မစ္စတာ တပ်သူများ အတော်ပင် တုန်လှုပ်သွားရလေအောင် ဂယက်ရိုက်လေတော့၏။ “မစ္စတာမောင်မိုင်း” ကလောင်ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ခံယူ လိုက်သည့် ဆရာကြီးဦးလွန်း၏ လုပ်ရပ်ကြောင့် နယ်ချဲ့ကို အထင်ကြီးမိကြသော မြန်မာအတော်များများမှာ မစ္စတာတွေဖြုတ်ပြီး “ဦး”တွေ၊ “ကို”တွေ၊ “မောင်”တွေ ပြန်ဖြစ်လာ ကြရလေတော့၏။

ဤသည်ပင် ဆရာကြီးဦးလွန်း၏ ထိရောက်သော လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်လေသည်။ ဆရာကြီးသည် မစ္စတာမောင်မိုင်းမှ တစ်ဆင့် “ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မိုင်း” အဖြစ် မြန်မာပြည်သူပြည်သားအပေါင်းက လေးစားကြည်ညိုရသော မျိုးချစ်ငြိမ်းချမ်းရေး စာဆိုကြီး ဖြစ်လာခဲ့ရလေတော့သည်။

(၂၆) ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ ဘယ်လောက်ထိ ဆွမ်းဘုန်းပေးနိုင်သလဲ

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုသမိုင်းတွင် ထရှားသော ဆရာတော် ဦးဥတ္တမအား စာရေးဆရာ ကြီး ရွှေဥဒေါင်းသည် တစ်နေ့သ၌ ဆွမ်းဖိတ်ကျွေးခဲ့၏။ “(၁) ကြက်တစ်ကောင်ရိစ့် (ပြုတ်ကြော်)၊ (၂) အရည် ခပ်များများနှင့် ဘဲတစ်ကောင်စွပ်ပြုတ်၊ (၃) ဝမ်းဘဲဥခြောက်လုံး ဟတ်ဘိုင်၊ (၄) ဝက်အူချောင်းကင် ၂၅ ကျပ် သား၊ (၅) ငါးကြင်းသားကြော် ၂၅ ကျပ်သား၊ (၆) နွားနို့ ငါးဆယ်သားတို့ကို အသင့်ပြင်ထားပြီးလျှင် မိတ်ဆွေ ကိုခင်မောင်တင့်အားလည်း ထမင်းစား ဖိတ်ထား၏။ ၎င်းနံနက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အထူးတလည် မစီမံဘဲ ထမင်းအိုးတစ်လုံးသာ ချက်ထား၏။ ဆရာတော်ကြွလာ၍ စားပွဲ၌ ထိုင်လိုက်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ လင်မယားနှင့် ကိုခင်မောင်တင့်သည် အနီးတွင်ထိုင်လျက် စောင့်ကြည့်နေကြ၏။ ဆရာတော်သည် တစ်ကောင်လုံးပေါင်းပြီး ဝမ်းဘဲဥပုံ ပန်းကန်ပြားကြီးတွင် ထည့်ထားသော စွပ်ပြုတ်ရည်ထဲမှ တစ်ဝက်ခန့်မျှသော အရည်များကို သောက်ချလိုက်ပြီးနောက် ဘဲသားကိုဖဲ့၍ ဘုဉ်းပေး၏။ ရင်အုပ်နှင့်ပေါင်များ ကုန်သည့်နောက် တောင်ပံရိုး စသည်များကို ကိုက်လိုက်သေး၏။

၎င်းနောက် ရိစ့်လုပ်ထားသော ကြက်ကောင်ကို လှမ်းကိုင်၍ ဘဲကောင်ရောက်နှင့်သော နေရာသို့ ပို့လိုက်၏။ ကြွင်းကျန်သော ဘဲရိုးနှင့်ကြက်ရိုးများမှာ အညီအမျှလောက်ရှိ၍ မည်သည့်အရိုးတွင်မှ အသားထူထူ

ကပ်လျက် မရှိတော့ချေ။ ကြက်ကောင်ကုန်သည့်နောက် တစ်ဝက်ခန့် ကျန်သေးသော ဘဲစွပ်ပြုတ်ရည်ထဲမှ နောက်ထပ် တစ်ဝက် သောက်ပြန်၏။ အနီးမှထိုင်ကြည့်နေကြသော ကျွန်ုပ်တို့ သုံးယောက်သည် တစ်ယောက် မျက်နှာကို တစ်ယောက် လှမ်းကြည့်နေကြလေပြီ။

၎င်းနောက် ဆရာတော်သည် ဘဲဥဟတ်ဘွိုင် ခြောက်လုံးနှင့် ဝက်အူချောင်းကို ဘုဉ်းပေးရင်း ကျန်နေ သေးသော ဘဲစွပ်ပြုတ်ရည်ထဲမှ တစ်ချက်တစ်ချက်တွင် တစ်ဖွန်းနှစ်ဖွန်း ခပ်၍သောက်၏။ ၎င်းတို့ ကျွတ်သော အခါ ငါးကြင်းသားကြော်ကို လှမ်းကိုင်၍ အာခြောက်သော အခါတွင် စွပ်ပြုရည်ဖြင့် ကျိုက်ချ၏။ ငါးကြော် လည်းကုန်၍ စွပ်ပြုတ်ရည်လည်း ပြောင်လေပြီ။ ဤတွင်မှ ဆရာတော်သည် နွားနို့ငါးဆယ်သားကို စကား တပြောပြောနှင့် တဖြည်းဖြည်း ကျိုက်၍ ကျိုက်၍ ချလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဆရာတော် ဘုဉ်းပေးပြီးအောင် စောင့်၍ မကြည့်နိုင်တော့ဘဲ ဖိတ်ခေါ်ထားမိသော ဧည့်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဘဲကင်တစ်ကောင် ပြေးဝယ် ရပါတော့သည်”

(၂၇) ဆီးဘန်နီဆရာတော်ကြီး တောင်းခဲ့တဲ့ ဆုသုံးဆုဟာ ဘာတွေလဲ

ကုန်းဘောင်ခေတ်၏ နောက်ဆုံးမင်းဆက်ဖြစ်သည့် သီပေါဘုရင်နှင့် မိဖုရား စုဖုရားလတ်တို့မှာ နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ်များ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ခံခဲ့ရပြီး ၎င်းတို့အား အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ရတနာဂီရိအား အကျယ်ချုပ်ဖြင့် ပို့ဆောင် လိုက်သည့်အခါဝယ် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးသည် ထီးကျိုးစည်ပေါက် သူ့ကျွန်ဘသို့ ကျရောက်ခဲ့ရ လေတော့ သည်။

ဤတွင် တိုင်းတစ်ပါးကျွန်အဖြစ် မနေလိုကြသော မြန်မာတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်အချို့သည် ရရာ လက်နက်၊ လူသူအင်အားတို့ကို စုရုံးပြီး နယ်ချဲ့ကို တွန်းလှန်တိုက်ပွဲဝင်ကြသည်။ တစ်ချိန်တစ်ခါက ကိုယ့်မင်း ကိုယ်ချင်း၊ ကိုယ့်အရှင် ကိုယ့်သခင်နှင့် နေလာခဲ့ကြသော မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့၏ လက်တွေ့ဘဝကား ရင်ထုမနာ ဖြစ်ဖွယ်ပင်။ ဤသည်ကို မြင်တွေ့နေရသည့် ဆီးဘန်နီဆရာတော်ကြီးသည်...

- “ထီးသုဉ်းနန်းသုဉ်း၊ ကြာဂုန်းသုဉ်း၍
- မြို့သုဉ်းသုည၊ သုဉ်းသုံးဝဖြင့်
- သုဉ်းရပြန်လစ်၊ သုညခေတ်ဝယ်
- ဖြစ်လာရလေ၊ တို့တတွေသည်
- သေသော်မှတည့် ဩော်ကောင်း၏”

ဟူသောကဗျာကို ရေးဖွဲ့ခဲ့၏။ ဤကဗျာ၌ ကိုယ်တိုင်းကိုယ့်ပြည် တစ်ပါးလက်အောက်သို့ ရောက်ရှိရခြင်း၊ သူတစ်ပါးကျွန် ဖြစ်ရသည့်အတွက် အသည်းနာဖွယ်ရာ ကောင်းလှခြင်း၊ သူ့ကျွန်ဘဝနှင့် နေရခြင်းထက် သေရ

သည်ကပင် ကောင်းပါဘိခြင်းဆိုသည့် အမျိုးသား ဇာတိမာန်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဤကဗျာဖြင့်ပင် မြန်မာတို့၏ ပါတော်မူသမိုင်းကို မီးမောင်းထိုးပြ နိုင်ခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါကဗျာရှင် ဆီးဘန်နီဆရာတော်ကြီးကား တိုင်းပြည်အတွက် ရင်ထုမနာ ဖြစ်ရရှာသော်ငြား သူသည် လူဝတ်ကြောင်မဟုတ်ပေ။ ဘုရား၏သားတော် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်သည်။ သူသည် နိဗ္ဗာန် မရောက် မိစပ်ကြား ဖြစ်လေရာဘဝ၊ ကျင်လည်ရာသံသရာတို့၌ အလိုရှိသော ဆုသုံးဆုကို အောက်ပါအတိုင်း တောင်းခဲ့ပါသည်။

- ၁။ တရားမကြိုက် အမှားလိုက်
- မိဘမိုက်နဲ့ လွဲစေသော်။
- ၂။ တရားမကြိုက် အမှားလိုက်
- မိတ်ဆွေမိုက်နဲ့ လွဲစေသော်။
- ၃။ တရားမကြိုက် အမှားလိုက်
- ဆရာမိုက်နဲ့ လွဲစေသော်။

(၂၈) ဆေးလိပ်ဝယ်ဖို့ နေအိမ်မှထွက်သွားပြီး ပျောက်ချင်းမလှ ပျောက်သွားတဲ့ စာရေးဆရာဟာ ဘယ်သူလဲ

ဆရာကြီး ပီမိုးနင်း၏ “ပင်နန်းရံရွှေ ငယ်ကျွမ်းဆွေ” ကို ဖတ်မိရာမှ စာရေးဆရာဖြစ်ရန် ရည်စူးခဲ့သူ၊ ၁၉၃၅ ခုနှစ်ဝန်းကျင် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် “ရွှေမြိုင်ညွန့်” ကလောင်အမည်ယူပြီး “တစ်သုံးလုံး” စုံထောက်ဝတ္ထုကို စတင်ရေးခဲ့သူ၊ “ရန်သူမေတ္တာ” စုံထောက်ဝတ္ထု၊ “အိုက်ဆေးယောက်ဖ”၊ “အိုင်လပ်(ဖ)ယူ”၊ “လူပါးဝတံ့ကောင်”၊ စသည့်ဟာသနှင့် အခြားသော အချစ်ဝတ္ထုတိုရှည်များကို ရေးသားခဲ့သူ၊ စာရေးဆရာ ရဲထွဋ်၊ ရဲသမိန်၊ မင်းအောင်တို့ကို ရင်းနှီးခင်မင်ခဲ့သူ “ခယ်မပျို” လုံးချင်းစာအုပ်ဖြင့် နာမည်ရလာသူ၊ ဗန္ဓုလသတင်းစာတွင် တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသူ ဂျပန်ခေတ်တွင် ပြဇာတ် ဒါရိုက်တာလုပ်ခဲ့ဖူးသူ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်ကြီးများ ကျဆုံးပြီးစအချိန်၌ သူရိယသတင်းစာတိုက်တွင် လခစားအဖြစ် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ ထို့နောက် အလုပ်မှနုတ်ထွက်ပြီး ကြယ်နီစာအုပ်တိုက် ထောင်သူ။

“ကျွန်မကံ”၊ “အမာ”၊ “ရည်းစားထားချိန်”၊ “အပျိုလေးနဲ့တူ”၊ “ထိုသဏ္ဍာန်”၊ “ဖြေလည်းမပြေ”၊ “ချစ် နိုးယောင်”၊ “သူချစ်ကိုရှာ”၊ “သိန်းထီ”၊ “မောင်ပွင့်ကောင်း-သန်းသန်း”၊ “လွမ်းပိုအောင်”၊ “မနိုင်ငံ”၊ “ချစ်တဲ့ည”၊ “စနေမ”၊ “ကျေးဇူးရှင်”၊ “ပွင့်ချိန်တန်”၊ “အပိုးမခံ”၊ “လင်”၊ “သွေး”၊ “စစ်ပြေးမ”၊ “အချစ်နှင့်တိုင်းပြည်”၊ “ကလဲ့စား”၊ “စာရေးဆရာ”၊ “အပျောက်မ”၊ “စွဲလန်းသူ”၊ “ကြိုလေဘုံဘွေ”၊ “စေ့စပ်ရေး”၊ “သူ မသိလေ”၊ “မိုက်ရှူးရဲ”၊

“မနှင်းဆီ”၊ “လူချင်းမတူ” ဝတ္ထုများရေးခဲ့သူ။

“ဓား”၊ “သူဘု ငါဘောက်”၊ “နာမည်” စသော စာအုပ်များဖြင့် တစ်ခဲနက် နာမည်ကျော်ကြားခဲ့သူ။ “သူ၏ ဝတ္ထုမှာ ဘဝနှင့် အလွန်နီးစပ်သော အတွေးအခေါ် အလှည့်အပတ်ကလေးများ ပါဝင်၍ အရေးအသားလည်း ဆန်းဆန်းပြားပြား မဟုတ်ဘဲ ရိုးရိုးပြေပြေ ရေးတတ်သောကြောင့် ဖတ်၍ကောင်း၏”ဟု ညွှန်းဆိုခြင်းခံသူ။ “မောင်ပွင့်ကောင်း-သန်းသန်း ဝတ္ထုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဖြစ်အပျက်မှန်ကို ဇာတ်ဆောင်ယောက်ျားကလေး၊ မိန်းကလေးတို့၏ ဓာတ်ပုံများနှင့်တကွ အဖြစ်အပျက်မှန် ဝတ္ထုကို စတင်ရေးသားသူ” ဟူ၍ ဒဂုန်ရွှေများ၏ ကောက်ချက်ချခံရသူ။ “စာဖတ်သူတို့အား တိုင်းပြည်လိုအပ်သည့်အညီ တိုးတက်အောင် လှုံ့ဆော်ရာတွင် ထိရောက်အောင်မြင်သော စာရေးဆရာ”ဟူ၍ မလိခ၏ မှတ်ချက်ချခံရသူ။

ထိုသူကား စာရေးဆရာ “မင်းဆွေ” ဖြစ်ပါသည်။ သူ (သို့မဟုတ်) စာရေးဆရာမင်းဆွေသည် (၂၆.၇.၁၉၄၉)နေ့တွင် ဆေးလိပ်သွားဝယ်ဦးမည်ဟု ဆိုကာ အိမ်အပြင်သို့ ထွက်သွားပြီး ယနေ့ထိ ပျောက်ချင်း မလှ ပျောက်သွားခဲ့သည်မှာ ယခုကာလတိုင်အောင်ပါပေ။

ဆရာမင်းဆွေ (သို့မဟုတ်) ထူးဆန်းစွာ နေအိမ်မှ ပျောက်ဆုံးသွားသူတည်း။

(၂၉) ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့စလုံးကို မင်းပူးဦးဩဘာသ ရေးခဲ့သလား

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ဆုံး ဘာသာရေးစာပေကို ညွှန်းပါဟုဆိုလျှင် ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ကိုပင် အဓိကထား ညွှန်းရပေလိမ့်မည်။ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့မှာ ဘုရားဖြစ်ခါနီး နောက်ဆုံး ဆယ်ဘဝ၊ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံးဆယ်ဇာတ် ဖြစ်၏။ ၎င်းဆယ်ဘဝသည် ဘုရားအဖြစ်နှင့်လည်း အလွန် နီးကပ်၏။ အခြားအခြားသော ဘဝတို့ထက်လည်း ပို၍ မြင့်မြတ်၏။ ပါရမီလည်း ရင့်ကျက်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် “အနုမှာ ငါးရာ၊ အရင့်မှာ တစ်ကျိပ်” ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့မှာ တေမိယဇာတ်၊ ဇနက္ကဇာတ်၊ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်၊ နေမိမင်းကြီးဇာတ်၊ မဟော သဇာဇာတ်၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းဇာတ်၊ စန္ဒကုမာရ မင်းသားဇာတ်၊ နာရဒဇာတ်၊ ဝိဓူရအမတ်ကြီးဇာတ်နှင့် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးဇာတ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာတို့က အလွယ်တကူ မှတ်သားမိစေရန် “တေ၊ ဇ၊ သု၊ နေ၊ မ၊ ဘူ၊ စန်၊ နာ၊ ဝိ၊ ဝေ” ဟူသော ဝေါဟာရ အက္ခရာဖြင့် မှတ်သားထားကြသည်။ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ အပါအဝင် ဇာတ်က ပါဠိတော်ကို ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုသော ဇာတ်ကအဋ္ဌကထာကျမ်းများအား ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ပြီး နှစ်ပေါင်း ၉၃၀ အကြာတွင် သီဟိုဠ်ကျွန်း(ယခု သီရိလင်္ကာ)၌ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသ ပြုစုခဲ့ကြောင်း မှတ်သား ရသည်။

ဆရာတော် မင်းပူးဦးဩဘာသသည် ဇာတ်တော်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့ ရှိသည့်အနက် ဆယ်ဘွဲ့စလုံးကို မရေးသားခဲ့ပါ။ (၈)ဘွဲ့ကိုသာ ရေးသားသွားခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော် ရေးသားခဲ့သော ဇာတ်(၈)ဘွဲ့မှာ အောက်ပါ

အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	ဇာတ်တော်အမည်	ကျမ်းပြီးသက္ကရာဇ်	တောင်းပန်သူ
၁။	စန္ဒကုမာ	၁၁၄၄ ခု၊ ပြာသိုလ	မောင်ထောက်
၂။	နာရဒ	၁၁၄၄ ခု၊ တန်ခူးလ	မောင်ထောက်
၃။	ဝိဓူရ	၁၁၄၅ ခု၊ ဝါခေါင်လ	မောင်ထောက်
၄။	ဝေဿန္တရာ	၁၁၄၅ ခု၊ တပေါင်းလ	မောင်ထောက်
၅။	မဟောသဇ	၁၁၄၆ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလ	မောင်ထောက်
၆။	မဟာဇနက	၁၁၄၇ ခု၊ နယုန်လ	မောင်ထောက်
၇။	နေမိ	၁၁၄၈ ခု၊ ဝါဆိုလ	မောင်ထောက်
၈။	တေမိ	၁၁၄၈ ခု၊ တပို့တွဲလ	ကျောင်းဒကာမောင်ဝ

(၃၀) ညောင်သားကို ဘာကြောင့် မီးမဆိုက်ကောင်းတာလဲ

လူကြီးသူမများကို ညောင်ပင်မှ ညောင်ကိုင်း၊ ညောင်ခက်၊ ညောင်သားတို့အား မီးမဆိုက်ရန် တားမြစ် လေ့ ရှိကြပါသည်။ ညောင်ပင်သည် ကြီးမားသော အပင်မျိုး၌ ပါဝင်၏။ သစ်ပင်များ ကြီးမားလျှင် ရုက္ခစိုး (ခေါ်) သစ်ပင်စောင့်နတ် ရှိသည်ဟူ၍ စွဲမှတ်တတ်ကြလေရာ ညောင်ပင်မှာ အကြီးမျိုးဖြစ်၍ ညောင်ပင် တိုင်းတွင် ရုက္ခစိုးမှချရှိသည်ဟူသော အစွဲသည် အခိုင်အမာ ဖြစ်နေလေပြီ။ ထို့ကြောင့်လည်း အချို့အချို့သော ညောင်ပင်ကြီးများ၌ နတ်စင်များ ဆောက်လုပ်ထားခြင်း၊ ဆီမီးပူဖော်ခြင်းများကို တွေ့မြင်ကြရခြင်း ဖြစ်၏။ ညောင်ပင်အောင်၌ အလေးအပေါ့မစွန့်ခြင်း၊ ညောင်ကိုင်းကို မခုတ်ဖြတ်ခြင်းတို့မှာ ရုက္ခစိုးစိတ်ဆိုးမှာ နတ် စိတ်ဆိုးမှာစိုး၍ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တစ်ဖန် ဂေါတမြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေကို အမှီပြု၍ ပွင့်တော်မူခဲ့ခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များသည် ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်၌ ညောင်ပင်များကို အလေးအနက်ထားကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပိဋကတ်သုံးပုံက တားမြစ်ခြင်း မဟုတ်သော်ငြားလည်း ရှိသော ကိုင်းရှိုင်းမှု အားဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ကောင်းပါသည်။ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအားဖြင့် အလေးအမြတ်ထား၍လည်း ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ညောင်ရေ သွန်းလောင်းလေ့ရှိပါသည်။

အင်္ဂုဏ် ဓာတ်ရိုက်ဓာတ်ဆင် ပညာရပ်တွင် နေထိုင်မကောင်းပါက ဗုဒ္ဓယတြာအဖြစ် ညောင်ထောက်ခြင်းကို ပြုရ၏။ ကက်ကင်း ဓာတ်ဆင်နည်းဆိုသည်လည်း ရှိပါသေးသည်။ လက်ပံနှင့်မြင်းလား၊ ကင်ပွန်းနှင့် မီးခိုးတို့သည် ကက်ကင်းသဘောအရ ဓာတ်ဝင်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ပံပင်ကို မြင်းလားအစွယ်ဖြင့် ရိုက်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ကင်ပွန်းပင်ကို မီးခိုးဖြင့် မှိုင်းတိုက်လျှင်သော်လည်းကောင်း အပင်များ သေတတ်ပါသည်။

ဤသို့နည်းတူ “ညောင်ပင်” ဟူသည် “ပညာ” ၏ ကက်ကင်း ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဓာတ်ရိုက်ဓာတ်ဆင် ပညာရှင်များသည် ပညာကို လိုလားသဖြင့် ညောင်ပင်ကို အလေးအမြတ်ပြုကြလေရာ ညောင်ပင်၏ အစိတ်အပိုင်းကို မီးမြိုက်ခြင်းဖြင့် ပညာကို ထိခိုက်စေတတ်သည်ဟု ယူဆလျက် ရှောင်ကြဉ်ကြခြင်း ဖြစ်နိုင် ကြောင်း လေ့လာတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

(၃၁) တောင်ပြုန်းမင်းနှစ်ပါးရဲ့ နောက်လိုက်အမှုတော်ထမ်း ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲ

တောင်ပြုန်းဆိုသည်မှာ မန္တလေးမြောက်ဘက် အနီးလေး ကြာဖြူကန်ရွာမရောက်မီ အနောက်ဘက်ကမ်း ချိုးကွေ့သွားလျှင် တောင်ပြုန်းဆိုသည့်ရွာကို ရောက်သည်။ နှစ်စဉ် ဝါခေါင်လဆန်း(၈)ရက်နေ့ရောက်လျှင် တောင်ပြုန်းပွဲကို စတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ တောင်ပြုန်းပွဲဆိုသည်က မင်းနှစ်ပါးဖြစ်သော ရွှေဖျဉ်းကြီးနှင့် ရွှေဖျဉ်းလေး ညီနောင်နှစ်နှစ်ပါးကို ပူဇော် ပသသည့် ပွဲပင်ဖြစ်ရာ တောင်ပြုန်းပွဲ ကျင်းပပြီဆိုလျှင် ကြက်ယုံမကျ စည်ကားလှတော့သည်။

တောင်ပြုန်းမင်းနှစ်ပါးမှာ အနော်ရထာမင်း ပေးသနားခဲ့သော ရွာပေါင်း (၂၄)ရွာကို အပိုင်စားရခဲ့သည်။ ထိုမင်းနှစ်ပါးကို ပူဇော်ပသရာ၌ နောက်လိုက်အမှုတော် ထမ်းရသူတို့မှာ (၃၇) မျိုး ရှိလေသည်။ အဆိုပါ အမှုတော်ထမ်း (၃၇) မျိုးမှာ-

- ၁။ သိုးဆောင်းမိဖုရားကြီးလေး
- ၂။ ဇောင်းတော်ကိုင်
- ၃။ ကွမ်းအစ်တော်ကိုင်
- ၄။ ကလပ်တော်ကိုင်
- ၅။ သောက်တော်ရေတကောင်းကိုင်
- ၆။ အချီတော်

- ၇။ အချော့တော်
- ၈။ အိပ်ဖန်စောင့်တော်
- ၉။ ရွှေထီးတော်မိုး
- ၁၀။ လက်သုံးတော်ရွှေစား
- ၁၁။ လက်စွဲလှုံတော်ကိုင်
- ၁၂။ ဒိုင်းတော်ကိုင်
- ၁၃။ သိုင်းတော်ကိုင်
- ၁၄။ ကျိုင်းတော်ကိုင်
- ၁၅။ ယပ်တော်ကိုင်
- ၁၆။ ပုဝါတော်ဆက်
- ၁၇။ ဝတ်လဲတော်ဆက်
- ၁၈။ နားပန်တော်ဆက်
- ၁၉။ ပန်တော်ပန်းဆက်
- ၂၀။ ဒိုးထိုးဒိုးတော်ဆက်
- ၂၁။ ဝေါတော်ထမ်း
- ၂၂။ ရှေ့တော်ပြေး
- ၂၃။ နောက်တော်လိုက်
- ၂၄။ နန်းဦးစားတော်ဆက်
- ၂၅။ ဖောင်တော်ဦးစားတော်ဆက်
- ၂၆။ ယုန်ကင်တော်ဆက်
- ၂၇။ ဒံပေါက်စားတော်ဆက်
- ၂၈။ အုန်းခွဲအမှုထမ်း
- ၂၉။ တက်ပွဲခေါ်ကန်တော့ပွဲအမှုထမ်း

၃၀။ မျက်နှာပြ အမှုထမ်း

၃၁။ ပြင်ပအမှုထမ်း

၃၂။ ဝက်ပွဲစားတော်ဆက်အမှုထမ်း

၃၃။ ထပ်ပွဲစားတော်ဆက်အမှုထမ်း

၃၄။ ဖောင်ချည်အမှုထမ်း

၃၅။ ဖောင်ခဲအမှုထမ်း

၃၆။ ဖောင်ကွဲအမှုထမ်း

၃၇။ ထိန်ပင်စိုက်အမှုထမ်း

စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

(၃၂) တက္ကသိုလ်မှာ ပထမဦးဆုံး မြန်မာစာဆရာလုပ်သွားခဲ့တာ ဘယ်သူလဲ

တက္ကသိုလ်တွင် ပထမဦးဆုံး မြန်မာစာဆရာ လုပ်သွားခဲ့သူမှာ ဆရာကြီးဦးပွား ဖြစ်လေသည်။ ဆရာကြီး ဦးပွားသည် တောင်ငူသားဖြစ်၏။ ငယ်ငယ် ကတည်းကပင် မြန်မာစာပေနှင့်တကွ ဗေဒင်ကျမ်း၊ ဆေးကျမ်းများကို ကောင်းစွာ လေ့လာ သင်ကြားတတ်မြောက်ခဲ့သူ တစ်ယောက်ဖြစ်၏။ ရှေးဟောင်းစာပေများ တွင်သာ ကျက်စားခဲ့သည်မဟုတ်။ ခေတ်ကာလတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အကြောင်းအရာများ၊ စာပေ များကိုလည်း သိကျွမ်းနားလည်သူတစ်ဦး ဖြစ်၏။ တောင်ငူမှထုတ်ဝေသော သင်းစာတစ်စောင်တွင် အယ်ဒီတာချုပ် လုပ်ခဲ့သူဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဟောင်းစာပေရော ခေတ်ဆန်သော စာပေများကိုပါ ကောင်းစွာ ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလှပေသည်။

စာသင်ကြားရာ၌ ကျောင်းသားများ မပျင်းကြစေရန် ရယ်စရာကလေးများ ညှပ်ကာညှပ်ကာ ပြောကြား လေ့ရှိသည်မှာ ဆရာကြီးဦးပွား၏ ဂုဏ်ထူးတစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။ စာသင်ကြားနေရင်း စာထဲတွင်ပါလာသော အကြောင်းအရာများနှင့် ဆီလျော်သည့် ရယ်စရာသာကောများ၊ ရယ်စရာလင်္ကာများကိုသာ ပြောကြားလေ့ ရှိသောကြောင့် ကျောင်းသားများက စွဲမက်ချစ်ခင်ကြသည်။ ကျောင်းသားများ မြန်မာစာပေကို လိုက်စားချင် လာအောင် အမျိုးမျိုး အားပေးပြောကြားလေ့လည်း ရှိပေ၏။ မိမိ၏ တပည့်များကိုလည်း အလွန်ခင်မင်လေ့ ရှိသည့်အတိုင်း ဘယ်အခါမျှ ငေါက်ငန်းခြင်းမရှိ။ တပည့်များအား အလွန်အလိုလိုက်လေ့ရှိသည်။ မတတ်လျှင်

တတ်အောင်၊ နားမလည်လျှင် နားလည်အောင် များစွာ ကြိုးစားကာ သင်ကြားလေ့ရှိ၏။

ဆရာကြီး ဦးပွား၌ ထူးခြားသော အချက်တစ်ခုမှာ ပျို့ကဗျာများကို သင်ကြားသောအခါ စာအုပ်ကို မကိုင်ဘဲ အလွတ် နှုတ်ကရွတ်ကာ သင်ကြားပြသနိုင်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ပျို့များ၊ လင်္ကာများကို အလွတ် နှုတ်တိုက်ရသည်။ ဦးပုည မေတ္တာစာ၊ ရတနာနဒီမော်ကွန်း၊ သြဝါဒထူးပျို့၊ ပလိပ်စားဇချင်း၊ ပါရမီခန်းပျို့၊ ကိုးခန်းပျို့ စသည်တို့ကို အစမှ အဆုံးတိုင် နှုတ်တိုက်ရသည်။ ကဗျာဖွဲ့နည်းများကို သင်ကြားနေခိုက် ရုတ်တရက် ထကာ သင်ပုန်းကြီးပေါ်တွင် တေးထပ်၊ ဘောလယ်၊ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ လွမ်းချင်းများကို ရေးပြတတ်ရာ ဂုဏ်၊ ရသနှင့် ပြည့်စုံသောလင်္ကာများ ဖြစ်ကြသည်။ ဗေဒင်ကိုလည်း အတော်အတန် ခေါက်မိ အောင် သင်ကြားပြသလေ့ရှိသည်။

(၃၃) တောပုန်းကြီးစံဖဲဟာ ဘာကြောင့် ရော်ဘင်ဟုနဲ့ တူရသလဲ

တောပုန်းကြီးစံဖဲဟုဆိုလျှင် ယခုထက်တိုင် တိုင်းပြည်နှင့်အဝှမ်း ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအပေါင်းက နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ်ခေတ်၌ အမှုထမ်းဆိုးတို့အား မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့စွာ ပုန်ကန်တော်လှန်ခဲ့သည့် သာစည်နယ်မှ သတ္တိရှင် တော်လှန်ရေးသမားကြီးဟု ကောက်ချက်ချကြပါသည်။ တောပုန်းကြီး စံဖဲကို ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ သူရဲကောင်းကြီး ရော်ဘင်ဟုနှင့် တူသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ထိုသို့ဆိုခြင်း၌ အခြေခံအကြောင်းအချက်များ ရှိရ ပေမည်။

၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၁၁)ရက်နေ့ည၌ အစိုးရကို သတင်းပေးမှုဖြင့် ညောင်တိုရွာသူကြီးအိမ်ကို စံဖဲခေါင်းဆောင်၍ ဝိုင်းကြသည်။ သူကြီးကို မမိ။ ကံကောင်းထောက်မ၍ လွတ်သွားသည်။ သည့်အတွက် စံဖဲသည် သူကြီး၏ အိမ်အား မီးရှို့ဖို့လုပ်သည်။ မီးမရှို့မီ ဘုရားကျောင်းဆောင်မှ ဘုရားပုံတော်၊ ဆင်းတုတော်များကို မီးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် စံဖဲ အလေးအမြတ်ထားပုံပင် ဖြစ်၏။

ဝရမ်းပြေးကြီးဖြစ်နေသည် စံဖဲသည် ပြေးလွှားပုန်းအောင်းနေသည့်ကြားမှ ဘာသာရေးနှင့် သက်ဆိုင် သည့် ပစ္စည်းများကို မဖျက်ဆီးခဲ့။ သည့်အတွက် ထိုသတင်းကိုကြားသိရသော မြန်မာလူထုအဖို့ စံဖဲအပေါ် အသည်းစွဲဖြစ်ရသည်။ စံဖဲသည် တောပုန်းဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်၌ ဆင်းရဲသားများအား ဓားပြတိုက်ခြင်း၊ နှိပ်စက်ကလုပြုခြင်းတို့ကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မပြုလုပ်ခဲ့။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ကို သတင်းပေးသူ၊ မျက်နှာလို မျက်နှာရ လုပ်သူတို့ကိုသာ မှတ်လောက် သားလောက်အောင် လှလှပပကြီး ပညာပေးတတ်၏။ ဆင်းရဲသား များနှင့်တွေ့လျှင် ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ဝေငှလေ့ရှိ၏။ ဈေးပြန် ပွဲပြန်နှင့် ခရီးသွားများ အဖော်ကွဲနေလျှင် လိုက်လံ ပို့ဆောင်ပေးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားသားများကိုယ်တိုင်က အင်္ဂလန်ပြည်မှ တောပုန်းကြီး ရော်ဘင်ဟုနှင့် တူကြောင်း ချီးကျူးပြောဆိုကြကုန်၏။ နယ်ချဲ့အစိုးရက စံဖဲအပေါ် အမုန်းကြီး မုန်းသလောက် မြန်မာပြည်သူ လူထုကမူ စံဖဲအပေါ် လွန်စွာမှ ချစ်ခင်ကြ၍ ကရုဏာရှိကြကုန်၏။

စံဖဲကို အင်္ဂလိပ်တို့ ဖမ်းဆီးနိုင်ရန် ကြိုးစားကြသော်လည်း မမိချေ။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၅)ရက် နေ့တွင် မောင်းမဆည်ရွာအနီး တောအုပ်ထဲတွင် သေနတ်ကို ခေါင်းအုံး၍ ငှက်ဖျားရောဂါဖြင့် လဲနေသော စံဖဲကို အစိုးရတပ်များက တောနင်းရှာဖွေရာ ကပ်ပြီး လွဲလွဲနေ၍ မတွေ့ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ စံဖဲက ပုလိပ်ကို “ငါ စံဖဲဟေ့” ဟူ၍ ၎င်းကိုယ်တိုင် အဖမ်းခံမှ မိတော့၏။ (အစိုးရအစွမ်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ ငှက်ဖျားဖမ်းပေး၍သာ မိသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၏။)

သို့ဖြင့် တောပုန်းကြီး စံဖဲလည်း ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၁)ရက်နေ့တွင် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်၏ ကြိုးပေး သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံရလေတော့၏။

(၃၄) ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ကို ၆-နှစ်တိုင်တိုင် ဘုရားရှင် ဘာကြောင့် ကျင့်ခဲ့ရသလဲ

ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ဆိုသည်မှာ ကျင့်နိုင်ခဲ့သော အကျင့်ပင်ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ဘုရားအဖြစ်သို့ မရောက်ရှိမီ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်သို့ လှည့်လည်ကာ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ရာသိမြင်ကြောင်းအတွက် ရှာဖွေ ခဲ့သည်။ ဆရာကြီးများထံရောက်သော် ၎င်းတောင့်တသောတရားကို မရခဲ့။ တွေ့လာခဲ့သော တရားများမှာလည်း သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရာ လွတ်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်ခဲ့။

သည့်အတွက် မိမိကိုယ်တိုင် သူတကာကျင့်နိုင်ခဲ့သော ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ် ခဲ့သည်။ ဤ၌ ဘုရားရှင်သည် ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ကို (၆)နှစ်တိုင်တိုင် ကျင့်ခဲ့ရပါသည်။ အကြောင်းမူကား အတိတ်ဘဝတစ်ခု၌ ဝစီဘေဒကို ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဘုရားဖြစ်မည့်ဘဝ၌ ဝဋ်ကြွေးတော်ကို ကျေအောင် ပြန်လည် ပေးဆပ်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ကဿပဘုရားရှင် ပွင့်ထွန်းတော်သည့်ကာလ၌ ဂေါတမဗုဒ္ဓလောင်းလျာသည် ဇောတိပါလ အမည်တွင် သော ပုဏ္ဏားလုလင် ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ဇောတိပါလလုလင်သည် အများက ရိုသေလေးစားရသော ပုဏ္ဏားမျိုး ဖြစ်သည့်အတွက် အမျိုးမာန် ဇာတိမာန်ဖြင့် ကဿပဘုရားရှင်အပေါ် ကြည်ညိုသော စိတ်တို့ ခေါင်းပါးနေခဲ့ သည်။ ၎င်းကို ၎င်းသာ ငါနှင့် ငါသာနှိုင်းစရာဟု မာန်တွေ တက်နေမိတော့၏။ ကဿပဘုရားရှင်အား ကြည်ညို သူတို့က “ကျွန်ုပ်တို့၏ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သူတကာကျင့်နိုင်ခဲ့သော ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ကို ခြောက်ရက် တိုင်တိုင် ကျင့်တော်မူသည့်အတွက် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့သည်” ဟု ပြောဆိုကြလေ သည်။ ထိုစကားကို ကြားရသော် အမျိုးမာန်၊ ဇာတိမာန်တက်နေသော ဇောတိပါလ လုလင်လည်း...

“သင်တို့ ကဿပဘုရားက ခြောက်ရက်လောက်ပဲ ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ကို ကျင့်သတဲ့လား။ ဒါလောက် ရက်ကလေးနဲ့ ဘာဟုတ်ရမှာတဲ့တဲ့။ ငါသာဆိုရင် ခြောက်ရက်မကဘူး၊ ခြောက်နှစ်တိတိ ကျင့်ပစ်လိုက်မည်”

ဟု နှုတ်ကျွံကာ ဝစီမှုကို ပြုခဲ့၏။ ထိုသို့ ကဿပဘုရားရှင်အား ပြစ်မှားခဲ့သော ဝစီကံအမှုကြောင့် ဂေါတမအလောင်းတော် တရားရှာသော ကာလဝယ် ဒုက္ခရစရိယအကျင့်ကို ခြောက်နှစ်တိုင် ကျင့်ကြံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၃၅) မေ့စကြာတရားကို ဘုရားရှင် ဘာကြောင့် ဟောတော်မူသလဲ

ဂေါတမဘုရားရှင် ပွင့်ထွန်းမပေါ်မီက မာဂဓတိုင်း တစ်ခွင်လုံး၌ ဘုရားအမည်ခံ ဂိုဏ်းဆရာကြီးတို့ ပေါ်ထွန်းနှင့် ကြကုန်၏။ ထိုဆရာကြီးတို့အနက် တချို့ကား ကာမသုခလ္လိက အလုပ်ကို ရဟန်းများ အလုပ်ဟု လည်းကောင်း၊ တချို့ကား အတ္တကိလမထအလုပ်ကို ရဟန်းများ၏ အလုပ်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဟောပြောလျက် ရှိနေကြကုန်၏။ ယင်းဆရာကြီးတို့၏ ဟောပြောမှုကြောင့် လောကသားတို့သည် ဖော်ပြပါ ကာမသုခလ္လိကအကျင့်၊ အတ္တကိလမထအကျင့်တို့ကို ဒုက္ခများမှ လွန်မြောက်ရန်အလို့ငှာ ကျင့်ကြံကြကုန်၏။

ဘာသာတရားကို လူသားတို့သည် အားကိုးရာအဖြစ်နှင့် ယုံကြည်လက်ခံကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဘာသာတရားကို ဦးဆောင်သူ၊ ဟောပြောသူတို့၏ အဆိုအမိန့်ဟူသမျှအားလုံး အမှန်ဟူ၍ တစ်ထစ်ချ လက်ခံ ခြင်းသည် လူသား၏သဘာဝ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ကာမသုခလ္လိကအကျင့်၊ အတ္တကိလမထ အကျင့်တို့ကို ဟောမှု၊ ကျင့်မှုဟူသော အမှောင်ထုကြီး ဖုံးလွှမ်းနေစဉ် ပွင့်ထွန်းလာသော ဘုရားရှင်အား သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ မင်းက...

“ဘုန်းတော်ကြီးလှစွာသော မြတ်စွာဘုရား၊ ရှင်တော်ဘုရားမပွင့်ပေါ်မီ ဟိုရှေးယခင်က မာဂဓတိုင်း တစ်ခွင်၌ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်တို့ ကြံစည်ဟောပြောအပ်သော မစင်ကြယ်သည့် တရားများ ထင်ရှား ပေါ်ပေါက် ခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုမစင်ကြယ်သင့်တရားများကို သုတ်သင် ဖယ်ရှားလျက် အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ဝင်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂင်တံခါးကို ဖွင့်လှစ်ပေးတော်မူပါဘုရား...”

အရှင်ဘုရား...

လောကသားတို့သည် ရာဂစသော အညစ်အကြေးတို့နှင့် ရောထွေးနေကြပါကုန်၏။ ထိုအညစ် အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လျော်စွာ သိအပ်သော သစ္စာလေးပါး တရား တော်ကို နာကြားခွင့် ရကြပါစေဘုရား”

ဟူ၍ လျှောက်ထားခဲ့၏။ ဤသို့ဖြင့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရှင်လည်း မဟာသတ္တရာဇ် (၁၀၃) ခုနှစ်၊ ဝါဆို လပြည့်နေ့ နေဝင်လုဆဲအချိန်တွင် မေ့စကြာတရားတော်ကို ပဉ္စဝဂ္ဂိုင်းဦးတို့အား စတင်ဟောကြားခဲ့ရာ မဟာ ပထဝီ မြေကြီးသည် ပြင်းထန်စွာ တုန်လှုပ်၏။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏ အာနုဘော်တော် တို့ကြောင့် နတ် ဗြဟ္မာများတို့၏ အရောင်ထက် သာလွန်သော (စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာန) အရောင်အလင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာ ခဲ့တော့သည်။

(၃၆) နိုင်ငံအရေးအပေါ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဘယ်လိုမြင်ခဲ့သလဲ

၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၇)ရက်နေ့မှ စတင်၍ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံကြီးကို ရွှေတိဂုံ အလယ် ပစ္စယံ၌ ကျင်းပရာ (၂၀)ရက်နေ့၌ (ဖဆပလ)အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မိန့်ခွန်း ပြောကြားခဲ့၏။ အဆိုပါမိန့်ခွန်း၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမြင်သော နိုင်ငံရေး အဓိပ္ပာယ်အချို့ကို ကောက်နုတ် တင်ပြ လိုပါသည်။

“နိုင်ငံရေးသည် ယုတ်မာညစ်ထေးသည် မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးကို ညစ်ထေးအောင် လုပ်သူတို့သာလျှင် ယုတ်မာခြင်းဖြစ်၏။ နိုင်ငံရေး သဘောအမှန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့လူသားတို့နှင့် မတန်မရာ မြင့်မြတ်လွန်းသည်လည်း မဟုတ်။ နိမ့်ကျလွန်းသည်လည်းမဟုတ်။ မျက်လှည့်ပေဒင်လည်း မဟုတ်။ အဂ္ဂိရိတ်လည်းမဟုတ်။ ကြောက်မက် ဖွယ်ကောင်းသော ကန္တာရခရီးလည်းမဟုတ်။ ဘယ်သူသေသေ ငတေမာရင်ပြီးရော စိတ်ဇောနှင့်လုပ်သော အရေးကိစ္စလည်းမဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော အခြေပေါ်တွင် မျှော်ခေါ် ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သော အရေးကိစ္စသာလျှင် ဖြစ်ပေ၏။

နိုင်ငံရေးဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လူ့လောကတွင် တွေ့ကြုံနေကြရသော ကိစ္စပင် ဖြစ်ပေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် နိုင်ငံရေးဆိုသည်မှာ လူ့ကိစ္စဟု ဆိုရပေမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ စားမှု၊ သောက်မှု၊ နေမှု၊ ထိုင်မှု၊ သွားမှု၊ လာမှု အစုစုသည် နိုင်ငံရေးပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် နိုင်ငံရေးကို မဆင်ခြင် မတွေးတောမိစေကာမူ နိုင်ငံရေးသည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အမြဲတစေ ဆက်သွယ်နေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံရေး ကို ရှောင်ရှားစေကာမူ နိုင်ငံရေးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အိမ်၊ ရုံး၊ အလုပ်ရုံ စသည်တို့၌ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိ၏။ ဤဌာန များ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ နိုင်ငံရေးကိုပင် လုပ်နေကြရပေသည်။

လူတိုင်း လူတိုင်း မိမိတို့၏ အခွင့်အရေးကို ရယူလိုခြင်းသည် နိုင်ငံရေးပင် ဖြစ်၏။ နိုင်ငံရေးကို ဘာသာတရား ဖြစ်သကဲ့သို့ ပြောဆိုကြသောသူများမှာ ယုတ်မာညစ်ထေးသော နိုင်ငံရေးသမားများပင်လျှင် ဖြစ်ပေ၏။ ထိုသူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဤကဲ့သို့ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လီဆယ်၍ ပြောခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူ တို့၏စိတ်ကို ရှုပ်ထွေးစေ၍ အကြောင်းအကျိုး အကောင်းအဆိုးကို ဝေဖန်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်အောင် လုပ်ခြင်း မျှသာ ဖြစ်ပေ၏။ အမှန်မှာ ထိုသူတို့ ပြုလုပ်မှုသည် နိုင်ငံရေးမဟုတ်။ မိမိတို့ အကောက်ဉာဏ်ကိုသုံး၍ မိမိတို့ ကြီးပွားရေး တစ်နပ်စား နိုင်ငံရေးပင်ဖြစ်ပေ၏။”

(၃၇) နိုင်ငံအသီးသီးရဲ့ စာပေမှာ အကွာအဝေးအတွက် ဘယ်လောက်ရှိကြသလဲ

အရေး အသားနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အခြေခံ ထားရှိရသည့် အကွာအဝေးလုံးများ ရှိကြပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဗျည်း အကွာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုဗျည်းအကွာများ၌ အသံမရှိပါ။ အသံပေါ်ထွက်လာစေရန်အတွက် “အီ၊ အေ၊ အယ်၊ အာ၊ အော်၊ အို၊ အူ၊ အင်၊ အန်၊ အွန်၊ အိတ်၊ အုတ်၊ အိုက်၊ အောက်၊ အစ်၊ အက်၊ အတ်၊ အွတ်” အစရှိသော အခြေခံသရများနှင့် ပေါင်းစပ်လိုက်မှသာ အသံများ ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ ထိုစကားလုံး များမှ ဝေါဟာရများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ကံ၊ ကတ္တား၊ ကြိယာ၊ ဝိဘတ်၊ သမ္မန္တ၊ နာမဝိသေသန အစရှိသဖြင့် စကားလုံးဝေါဟာရများ ပုဒ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး သဒ္ဒါအထားအသို မှန်ကန်စွာ စဉ်လိုက်လျှင် ဝါကျများ ဖြစ်လာ ပါသည်။ ဝါကျမှ တစ်ဆင့် စာပိုဒ်၊ စာပိုဒ်မှ စာပုဒ်ဖြစ်လာကာ ကိုယ့်နိုင်ငံ တိုင်းပြည်ဆိုင်ရာ စာပေများ ပေါ်ထွန်းလာပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအနေအထားများ တိုးမြှင့်လာပါသည်။

စာပေသည် နိုင်ငံနှင့်လူမျိုး၊ အခြေတိုးမြှင့်ရေး၌ အဓိကကျပါသည်။ စာပေများ ပေါ်ထွန်းလာရအောင် ဘာသာဗေဒပညာရှင်များ သဒ္ဒါဗေဒပညာရှင်များသည် ခေတ်အဆက်ဆက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ရပါသည်။ ၎င်းတို့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည့် အတွက်ကြောင့်လည်း နောက်ဆုံး၌ ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်တိုင်းပြည်အလိုက် လူမျိုး အသီးသီးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အကွာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရပါတော့သည်။ ဤ၌ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး ရှိကြသည့်အနက် လက်လှမ်းမီရာကို လေ့လာစူးစမ်း တင်ပြရသည်ရှိသော်

၁။	မြန်မာစာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၃၃)လုံး ရှိ၏
၂။	ဂျူးစာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၂)လုံး ရှိ၏
၃။	အီတလီစာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၂)လုံး ရှိ၏
၄။	လက်တင်စာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၂)လုံး ရှိ၏
၅။	ဂရိတ်စာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၄)လုံး ရှိ၏
၆။	ပြင်သစ်စာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၅)လုံး ရှိ၏
၇။	ဂျာမန်စာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၆)လုံး ရှိ၏
၈။	အင်္ဂလိပ်စာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၆)လုံး ရှိ၏
၉။	စပိန်စာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၇)လုံး ရှိ၏
၁၀။	အာရေဗျစာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၈)လုံး ရှိ၏
၁၁။	တူရကီစာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၂၉)လုံး ရှိ၏
၁၂။	ရုရှားစာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၃၂)လုံး ရှိ၏
၁၃။	အာမေရိကစာပေ၌	အကွာအလုံးရေ	(၃၈)လုံး ရှိ၏

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြသည့် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတွေအဖို့ ကိုယ့်နိုင်ငံက စာပေ

၁၄။ တရုတ်စာပေ၌ အက္ခရာအလုံးရေ (၅၃)လုံး ရှိ၏

၁၅။ ထိုင်း(ယိုးဒယား) အက္ခရာအလုံးရေ (၇၄)လုံး ရှိ၏။

(၃၈) နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တွေ သီပေါနဲ့စုဖုရားလတ်ကို ရန်ကုန်ရောက်အောင် ဘယ်လိုခေါ်သွားခဲ့လဲ

ရေနန်းပြာသာဒ်ကြီးအတွင်းသို့ ကာနယ်စလေဒင်နှင့် ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့ ဆိုက်ရောက်သွားသောအခါ၌ သီပေါမင်းနှင့် စုဖုရားလတ်တို့သည် သီဟာသနရာဇပလ္လင်ပေါ်တွင် ယှဉ်တွဲနေထိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ မြန်မာ စစ်သားအချို့နှင့် ဝန်ကြီးအချို့ကလည်း ဝပ်ပြီး ခစားနေကြသည်။ ဖိနပ်ကိုလည်း မချွတ်၊ တုပ်ကွရိုကျိုးခြင်း လည်း မရှိတော့ဘဲ မားမားမတ်မတ်ကြီး ဝင်ရောက်လာသော ကာနယ်စလေဒင်ထံတွင် သီပေါမင်း အညံ့ခံရ လေသည်။

သို့သော်လည်း အင်္ဂလိပ်တပ်များ ခေါ်ဆောင်ရာသို့ ချက်ချင်း လိုက်ပါနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောသည်။ ကာနယ်စလေဒင်ကလည်း နောက်နေ့သို့ ဆိုက်ရောက်သောအခါကျမှသာ သီပေါမင်းအား ခေါ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ကတိပေးသည်။ သို့ဖြင့် သီပေါမင်းအား ထိုညအဖို့ နန်းတော်ကြီးထဲတွင်ပင် အကျယ်ချုပ် ချုပ်နှောင်ထားလိုက်သည်။ သီပေါမင်း ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခြင်း မရှိစေရန် တိုင်တားမင်းကြီးနှင့် အခြားဝန်များက အသက်ပေး အာမခံကာ တာဝန်ယူထားကြရသည်။ သို့ဖြင့် ထိုညတစ်ညလုံးပင် တိုင်တား မင်းကြီးသည် မိမိ၏ စစ်သည်တော်များဖြင့် သီပေါမင်းနှင့် စုဖုရားလတ်တို့အား ဝိုင်းရံစောင့်ကြပ် ထားကြရ လေသည်။ ထိုညတွင် ကာနယ်စလေဒင်သည် တံခါးအနီးရှိ လွှတ်တော်သို့ သွားရောက်အိပ်စက်ခဲ့၏။

နောက်တစ်နေ့တွင် သီပေါမင်းအား မြစ်ဆိပ်သင်္ဘောများရှိရာသို့ ခေါ်ဆောင်သွားရာ၌ ပထမဆုံး အင်္ဂလိပ် စစ်ဗိုလ်ချုပ် ပရင်ဒါဂတ်၊ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ် အလံတော်၊ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်ခြေလျင် တပ်သား များ၊ ထို့နောက် တိုင်တားမင်းကြီး၊ ထို့နောက် ထီးဖြူလေးစင်းစိုက်သော ဗီရိုလှည်း၌ သီပေါမင်း၊ စုဖုရားလတ်၊ ဆင်ဖြူမရှင် မိဖုရားကြီးတို့ကိုတင်ကာ နောက်မှ အင်္ဂလိပ်စစ်သားများက ဘင်ခရာများကို တီးမှုတ်၍ ဆောင်ယူ သွားကြ၏။ သီပေါမင်းပါသော ဗီရိုလှည်းအား သေနတ်၊ လှံ စွပ်စွဲ အင်္ဂလိပ်စစ်သားများက ဝန်းရံထားကြ၏။ မန္တလေးမှနေပြီး သီပေါမင်းအား “သူရိယ” ဟု ခေါ်သော ဧရာဝတီ ဖလှုပ်တီးယားပိုင် သင်္ဘောပေါ်သို့တင်ကာ ရန်ကုန်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားလေသည်။

[ရန်ကုန်သို့ ရောက်သောအခါ၌ ကင်းနင်း (Canning) ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောတစ်စင်းပေါ်သို့တင်ကာ အိန္ဒိယ ပြည်၊ ဘုံဘောကမ်းခြေရှိ ရတနာဂီရီသို့ ပို့လိုက်လေသတည်း။]

(၃၉) နိုင်ငံရေးကို စိတ်မဝင်စားဘဲ ဂီတကိုသာ ဝါသနာထုံတဲ့ မင်းသားကြီးက ဘယ်သူလဲ

သူသည် တောင်ငူဘုရင်ခံ၏ သားတော်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်ပြီး သာယာဝတီမင်းလက်ထက်၌ “မဟာသီရိ ဓမ္မရာဇာ” ဘွဲ့ ပေးသနား၍ မြင်းကွန်းမြို့ကို အပိုင်စားရသည်။ ထို့နောက် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် ဘဝရှင် မင်းတုန်းမင်းကြီးလက်ထက်၌ “မဟာသီရိ ဓမ္မရာဇာ”ဘွဲ့ကိုပင် ဆက်လက် ပေးသနားခြင်းခံရကာ ပြင်စည်မြို့ကို အပိုင်စားရသောကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် “ပြင်စည် မင်းသားကြီး”ဟု အမည်တွင်သည်။ ငယ်မည်ကား ထိပ်တင်ပု ဖြစ်၏။

ထိပ်တင်ပုခေါ် ပြင်စည်မင်းသားကြီးသည် ပဒေသရာဇ် မင်းဧကရာဇ်တို့အနွယ် မင်းသားအစစ် ဖြစ်သော်လည်း တိုင်းနိုင်ငံအုပ်ချုပ်သည့် ဘုရင်ပြုလိုသူ မဟုတ်ဘဲ စိတ်နေစိတ်ထား နူးညံ့သိမ်မွေ့သူ မင်းသား တစ်ပါးသာဖြစ်သည်။ ပြင်စည်မင်းသားကြီးသည် ထီးနန်းစိုးစံသော ရှင်ဘုရင် အလုပ်ထက် တေးဂီတ အနုပညာ စာပေရေးသားစပ်ဆိုသော အလုပ်မျိုးကိုသာ အထူးဝါသနာထုံကာ စာပေရေးသား စပ်ဆိုသော အလုပ်မျိုး ကိုသာ အထူးဝါသနာထုံကာ အချိန်ရှိသမျှ ရတု၊ ကဗျာ၊ တေးဂီတများကို ရေးသားစပ်ဆို သီကုံးခြင်းဖြင့် ပျော်မွေ့နေသော မင်းသားကြီးပင်ဖြစ်သည်။ သူ ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့သော ယိုးဒယားသီချင်းကြီးပေါင်း များစွာ ရှိခဲ့ ၏။ ၎င်းတို့အနက် အထူးလူသီများ၍ ထင်ပေါ်လှသော ယိုးဒယားသီချင်းကြီး(၈)ပုဒ်တိတိ ရှိလေသည်။ ၎င်းတို့မှာ

၁။ ရွှေတညာ

၂။ တောတောင်စွယ်

၃။ နှင်းယွန်းခါဟောမာန်

၄။ တောမြိုင်ခြေ

၅။ ပန်းမြိုင်လယ် (ဖိန်းသွား)

၆။ ခိုင်ပန်းစုံ

၇။ မိုင်းမှုံပြာရီ

၈။ မှော်ရုံဟောဝန်

တို့ ဖြစ်ကြပြီး ယခုခေတ် မျက်မှောက်တိုင်အောင် ကျယ်ပြန့်နေဆဲ၊ လူကြိုက်များနေဆဲ သီချင်းကြီးများဖြစ်၏။ သူသည် ဘကြီးတော်မင်းတရားလက်ထက် သာယာဝတီမင်းလက်ထက်နှင့် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတုန်း မင်းတရားကြီး လက်ထက်အထိ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခဲ့သည့် အနုပညာရှင်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။ သူသည် မဟာဆီ မဟာမျိုးဖြစ်သော်လည်း ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ပဒေသရာဇ်ဘွဲ့များကို မစပ်ဆိုဘဲ သဘာဝ ရေမြေအလှအပ များကို

စပ်ဆိုသွားသည်မှာ ထူးခြားလှ၏။ ၁၂၂၄ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလ၌ (မင်းတုန်းမင်းကြီးလက်ထက်) ကွယ်လွန် အနိစ္စ ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ပြင်စည်မင်းသားကြီးကား တစ်ဘဝ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့သော်လည်း သူ ဖန်တီးခဲ့ရာ အနုပညာရပ်များကမူ ရှင်သန်နေဆဲပင်။

(၄၀) နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တွေရဲ့ ဆုပေးဒဏ်ပေးစနစ်ဆိုတာ ဘယ်လိုမျိုးလဲ

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကို ရန်စကျူးကျော် ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကို ကျွန်ပြု ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါဝယ် သူ့ကျွန်ဖြစ်နေခြင်းထက် သေရသည်က မြတ်သေး၏ ဆိုသော ထုံးကို နှလုံးမူလျက် မြန်မာတိုင်းရင်းသား မျိုးချစ်အပေါင်းတို့သည် ရရာလက်နက်များ စွဲကိုင်ကာနယ်ချဲ့တို့အား ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့လေသည်။

ထိုသို့ တိုက်ပွဲဝင်ကြသည့်အထဲတွင် တောင်သာနယ်ဝဲလောင်မှ ဗိုလ်ရာညွန့်လည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ မျိုးချစ်စိတ်ဖြင့် တော်လှန်တိုက်ပွဲ ဝင်နေသော ဗိုလ်ရာညွန့်ကို နှိမ်နင်း၍မရသောအခါ ၁၈၈၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၈)ရက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ကျေးရွာဥပဒေစည်းမျဉ်းဖြင့် ဖြိုခွဲဖို့ရာ ကြိုးစားလာကြသည်။

ဤတွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် “ဆုပေးဒဏ်ပေးစနစ်” ကို ကျင့်သုံးလာကြသည်။ ထိုဆုပေးဒဏ်ပေးစနစ် ဆိုသည်မှာ သူပုန်များ၊ ဓါးပြများ၏ အခြေအနေ သတင်းကို ပေးနိုင်သူများအား ဆုငွေများပေးခြင်း၊ ရာထူး ပေးခြင်း၊ နာမည်ကောင်းလက်မှတ်ပေးခြင်း၊ လယ်ယာမြေ ပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ဒဏ်ပေးခြင်းမှာကား သူပုန် များ၊ ဓားပြများကို လက်ခံ ထိန်ဝှက်ထားသူ၊ ထောက်ပံ့သူ၊ ပူးပေါင်းသူများကို ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ချုပ်နှောင်ခြင်း၊ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ ထောင်ချခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နယ်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်း၊ ရွာကို မီးရှို့ခြင်း၊ ရွာကို ပြောင်းခိုင်းခြင်း စသော အရေးယူမှုများ ဖြစ်လေသည်။

ထိုစနစ်ကို စစ်ကိုင်းဘက်နှင့် မင်းဘူးဘက်တို့တွင် ဦးစွာ ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ ထိုစနစ်ကြောင့် စစ်ကိုင်း စီရင်စု၊ မင်းဘူး စီရင်စုတို့တွင် နယ်ချဲ့တို့ အောင်မြင်နေလေပြီ။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့သည် သီပေါဘုရင်ကို ဖမ်းသွားပြီးနောက် မကြာမီမှာပင် အရပ်ဘက် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် စစ်တပ်ကိုမသုံးဘဲ စစ်ပုလိပ်တို့ကိုသာ သုံးဖို့ သတ်မှတ်ထားခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် အလုပ် လုပ်၍ မရ။ စစ်ပုလိပ်ကိုရော စစ်တပ်ကိုပါ သုံးနေ ကြရသည်။ အိန္ဒိယမှ စစ်တပ်များကို ထပ်ကာထပ်ကာ တောင်းခံယူနေကြတော့သည်။

အဆိုပါ ဆုပေးဒဏ်ပေးစနစ်သည် မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့အား သွေးခွဲလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်းကြော်သော လုပ်ရပ်ဖြစ်ပေရာ ထိုဆုပေးဒဏ်ပေး ဥပဒေကြောင့် မျိုးချစ်တော်လှန်ရေး

တပ်ဖွဲ့တို့ အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလာခဲ့တော့သည်။

(၄၁) နှစ်ဆန်း(၁)ရက်နေ့မှာ ဘာကြောင့် ပိုက်ဆံမသုံးကောင်းတာလဲ

သင်္ကြန်ကာလ လွန်မြောက်ပြီး မြန်မာနှစ်သစ်အစဖြစ်သည့် နှစ်ဆန်း(၁)ရက်နေ့၌ လူကြီးသူမများက ပိုက်ဆံကို မသုံးကောင်းဟု ဆိုကြသည်။ ထိုအချက်ကို လေ့လာကြည့်လိုက်သောအခါ နေ့၏အစဖြစ်သော အိပ်ရာမှ နိုးထချိန်၊ လတစ်လ၏ အစဖြစ်သော လဆန်း (၁)ရက်နေ့တို့သည် ထိုနေ့၊ ထိုလကို ဆုံးဖြတ်မည့် ကာလများသဖွယ် မှတ်ယူထားကြလေရာ နှစ်ဆန်း(၁)ရက်နေ့သည် တစ်နှစ်လုံးကို အဆုံးအဖြတ် ပေးမည့် ရက်တစ်ရက် ဖြစ်လာရတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသားများသည် နှစ်ဆန်း(၁)ရက်နေ့တွင် ဘုရားဆင်းတုတော်များကို ရေသပ္ပာယ်ခြင်း၊ ဥပုသ်သီလ သီတင်းများ ဆောက်တည်ခြင်း၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများကို ခေါင်းလျှော်ပေးခြင်း၊ ခြေသည်း လက်သည်းများကို သုတ်သင်ပေးခြင်းစသည့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်မှုကို ဖြစ်စေသည့် ကောင်းမှုများ အပြင် ငါးလွတ်ခြင်း စသည့် အသက်ရှည်မှုကို ဖြစ်စေသော ကောင်းမှုများကိုလည်း ပြုလုပ်တတ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ နှစ်ဆန်း(၁)ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်လိုက်သော ကောင်းမှုသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကောင်းကျိုးပေးနိုင်သည် ဟူသော ရိုးရာအစွဲကလေးက နောက်ကွယ်၌ တည်ရှိနေပေသည်။

ဤနေရာ၌ ပေဒင်ကိစ္စနှင့်လည်း ဆက်စပ်နေပေသည်။ မိမိ၏ အဦးအစရရှိသော ငွေကြေးကို အနိဋ္ဌာ ဖြစ်သည့် ဆေးလိပ်ဝယ်ကာ သောက်ခြင်းမျိုး၊ မီးသွေးဝယ်ပစ်လိုက်ခြင်းမျိုး မလုပ်ဘဲ လှူဒါန်းခြင်း၊ ဘုရား အတွက် ပန်း၊ ဆီမီးတို့ကို ဝယ်ယူခြင်းတို့က ဣဋ္ဌာရုံကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေသည်။

သို့ဖြစ်၍ နှစ်ဆန်း(၁)ရက်နေ့တွင် ပိုက်ဆံငွေကြေးကို သုံးစွဲလိုက်ခြင်းအားဖြင့် တစ်နှစ်ပတ်လုံး မိမိ၏ အိမ်အတွင်းမှငွေတွေ ထွက်စရာအကြောင်း ရှိသည်ဟူသော ဓာတ်သဘောအရ အစွဲအလန်း ဖြစ်လာခြင်းဟု ယူဆစရာ ရှိပေတော့သည်။ (ခေတ်မီတိုးတက်လာသော သမယ၌ ရှေးထုံးလည်းမပယ်နှင့်၊ ဈေးသုံးလည်း မကြွယ်သင့် ဆိုသော စကားကို အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့်အရ ပယ်သင့်ကလည်း ပယ်ရမည်၊ ကြွယ်သင့် ကလည်း ကြွယ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။)

(၄၂) ပထမဆုံး အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကို ပြုစုခဲ့တာ ဘယ်သူလဲ

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပထမဦးဆုံးသော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကို ပြုစုခဲ့သူမှာ ဦးရွှေကြူးလည်းမဟုတ်၊ ဦးထွန်းငြိမ်းလည်းမဟုတ်၊ ဒေါက်တာဘဟန်လည်း မဟုတ်။ ၎င်းတို့မှာ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကို ပြုစုခဲ့ကြသည်မှာ မှန်သော်ငြားလည်း ပထမဦးဆုံးတော့ မဟုတ်ပါချေ။

ပထမဦးဆုံးသော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန် ပြုစုခဲ့သူကား မြန်မာနိုင်ငံသားစစ်စစ်ဖြစ်၏။ မဟာဆီမဟာသွေးပါသူ ဖြစ်၏။ ၎င်းကား မက္ခရာမင်းသားဖြစ်လေ၏။ မက္ခရာမင်းသားမှာ အမရပူရ ပထမမြို့တည် ဗဒုံမင်းတရားကြီးနှင့် မိဖုရား သီရိမဟာရတနာဒေဝီတို့၏ သားတော် ဖြစ်သည်။ အင်းဝဘုရင် ဘကြီးတော်၏ ဦးလေးတော်စပ်သည်။ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၅၃ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ၁၂၁၀ ပြည့်နှစ် အသက် (၅၇)နှစ် အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မက္ခရာမင်းသား အသက်ထင်ရှားရှိခဲ့စဉ်က နိုင်ငံနှင့်လူမျိုး၏ အကျိုးကို အစွမ်းကုန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဆောင်ရွက်သည်ဆိုရာ၌ နိုင်ငံရေးအရ မဟုတ်။ စာပေရေး၊ ပညာရေးအရ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာတို့သည် အနောက်တိုင်း ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံပညာရပ်များကို မတတ်မြောက်ကြသေး။ ခေတ်မမီကြသေး။ ကမ္ဘာ့ပြားသည်ဟူသော အယူအဆကိုပင် ယူဆနေကြဆဲဖြစ်သည်။ ထိုအချက်ကို မင်းသားကြီးသည် ကောင်းစွာ သတိပြု ဆင်ခြင်မိသည်။ မင်းသားကြီးသည် အင်းဝနေပြည်တော်ရောက် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ထိုသူတို့မှတစ်ဆင့် ခေတ်မီ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံပညာရပ်များ၏ သဘောကို သိရှိနားလည်ခဲ့သည်။ ထိုပညာရပ်များကို တတ်မြောက် မှသာ မြန်မာတို့ ခေတ်မီမည်ကို သဘောပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာများ ခေတ်မီရေးကို မင်းသားကြီးသည် အစွမ်းကုန် အားထုတ်ခဲ့ လေသည်။

မင်းသားကြီးသည် အင်းဝသို့ ရောက်ရှိနေသည့် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်ကြီး မစ္စတာဂျော့ယံမှ အင်္ဂလိပ် စာကို သင်ယူသည်။ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသော အနောက်တိုင်း ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံဆိုင်ရာ ပညာရပ် များကို လေ့လာဆည်းပူးသည်။ အထူးသဖြင့် ရီး၏ စွယ်စုံကျမ်း (Rees' Encyclopaedia) ကို လေ့လာ ဆည်းပူးသည်။ မြန်မာအမျိုးသားတို့ လေ့လာဆည်းပူးနိုင်ရန်လည်း ထိုကျမ်းပါ သိပ္ပံပညာရပ်အချို့ကို မြန်မာ ဘာသာ ပြန်ဆိုလေသည်။

အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်မှူးကြီး ကာနယ်ဘားနေးသည် အင်းဝသို့ အရေးပိုင်ဝန်ကြီးအဖြစ် အမှုထမ်းဖို့ ရောက်လာစဉ်အတွင်း မက္ခရာမင်းသားကြီးအား ပညာရှင်တစ်ဦးအဖြစ် သတ်မှတ်လျက် လေးစား ကြည်ညိုစွာ သွားရောက် တွေ့ဆုံခဲ့ပေသည်။

(၄၃) ပဋိသန္ဓေရှိပြီဆိုလျှင် ဘယ်လိုလက္ခဏာတွေ ပြတတ်သလဲ

မိန်းကလေးတို့သဘာဝအချိန်တန်အရွယ်ရောက်လာသည့်အခါလောကတထွာဓမ္မတာနှင့်အညီသီးချိန်တန် သီးကြရ၏။ ပွင့်ချိန်တန် ပွင့်ကြရပေ၏။ တစ်မိသားနှင့် တစ်မိသား သွေးမတော် သားမစပ် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မေတ္တာသက်ဝင် ချစ်ခင်၍သော်လည်းကောင်း၊ လူကြီးမိဘများ၏စီမံညွှန်ကြားမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အကြောင်းတစ်ခုခုဖြင့်လည်းကောင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ယောက်ျားသားနှင့် အကြောင်းဆက် ပေါင်းသင်းကြရင်းမှာ လူသားမျိုးဆက်တို့ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကြပေသည်။

ဤနေရာ၌ မိန်းမသားတို့အဖို့ ဘဝအိမ်ထောင်ရေးကို သေချာလေးနက်စွာ စဉ်းစားပြီးမှသာလျှင် ဆုံးဖြတ် သင့်ပေသည်။ “အိမ်ထောင်မှု၊ ဘုရားတည်၊ ဆေးမင်ရည်စုတ်ထိုး၊ သည်သုံးမျိုး ချက်မပိုင်လျှင် နောင်ပြင်နိုင် ခက်သည့်အမျိုး” ဟူ၍ ဖြစ်လာခဲ့ပါက ပြန်လည်၍ ပြုပြင်ရန် ခက်ခဲကြောင်း သတိပြုရပေလိမ့်မည်။ အိမ်ထောင်ပြုပြီးပြီဆိုပါက ဘယ်သောအခါမျှ အပျိုပြန်ဖြစ်လာစရာ အကြောင်းမရှိတော့ပါ။

အိမ်ထောင်ကျပြီးသည် သကာလ ဖိုသဘာဝ၊ မသဘာဝတို့ ပေါင်းစပ်ကြရာဝယ် မရည်မကြာသော ကာလ၌ ဖြစ်စေ ကာလတွေ့ရင့်ညောင်းသည့် အခါတွင်ဖြစ်စေ မိန်းမသားတို့သဘာဝ ပဋိသန္ဓေဆောင်ရသော (ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသော) အပိုင်းကဏ္ဍနှင့် မလွဲမသွေ တွေ့ကြုံရပါလိမ့်မည်။ ဤ၌ သားသမီးရတနာရရှိပြီးသော အိမ်ထောင်ရှင်အမျိုးသမီးတို့အဖို့ ပဋိသန္ဓေရခြင်း၊ မရခြင်းကို အတွေ့အကြုံအရ သိနိုင်သော်လည်း အိမ်ထောင် အစအဦး မိခင်လောင်းအဖို့ ထိုအခြေအနေကို သေချာစွာ မသိနိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် လူ့ခန္ဓာကိုယ်သည် ပဋိသန္ဓေ ရှိပြီဆိုပါက ထူးခြားသော အရိပ်လက္ခဏာတွေ ပြလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အိမ်ထောင်ဦး အမျိုးသမီးတို့အဖို့ မိမိတို့၌ အောက်ပါလက္ခဏာများ တွေ့ကြုံခံစားရပြီဆိုပါက ပဋိသန္ဓေလွယ်ရပြီဆိုခြင်းကို သိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထိုလက္ခဏာများမှာ ...

- ၁။ ရာသီရပ်စဲခြင်း
- ၂။ နံနက်ခင်း အဖျားခေါ် အိပ်ရာထ၌ မအိမ်သာဖြစ်ခြင်း
- ၃။ အရေကြည်အန်ခြင်း
- ၄။ ရင်ဘတ်၌ စိမ်းပြာရောင်အစင်းများ ထင်လာခြင်း (၎င်းအစင်းသည် သွေးပြန်ကြောများ ဖြစ်ကြ၏)
- ၅။ သုံးလအတွင်း ဆီးခဏခဏသွားခြင်း
- ၆။ ချက်တည့်တည့်မှ အညိုအစင်းများ ပေါ်လာတတ်ခြင်း
- ၇။ ဝမ်းဗိုက်၏ အလေးဒဏ်ကြောင့် သွေးပြန်ကြော ရောင်ပွကာ ခြေထောက်များ အမ်းလာခြင်း၊ ဖောလာခြင်း
- ၈။ အင်္ဂါဇာတ်၊ မိန်းမကိုယ်တစ်ဝိုက် ယားယံခြင်း

၉။ အဖြူရည်ပျစ်ပျစ်များ ဆင်းလာတတ်ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါကြောင်း။

(၄၄) ပုံသကူသင်္ကန်းလျာ ဘယ်နှမျိုးရှိသလဲ

ပုံသကူဆိုသည်မှာ ပါဠိဝေါဟာရ “ပုံသုကူလ” ဆိုသောပုဒ်မှ ဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်၏။ ပုံသကူ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ “အရှင်မရှိ စွန့်ပစ်ထားသောပစ္စည်း၊ သင်္ကန်း စသည်” ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ကျမ်းဂန်များအရ ဆိုရသော် ပုံသကူသင်္ကန်းဆိုသည်မှာ အမှိုက်ပုံ၊ သုသာန်စသည်တို့၌ ပိုင်ရှင်မဲ့ စွန့်ပစ်ထားသော မြေမှုန့်၊ ဖုန်မှုန့်ပမာ စက်ဆုတ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော အဝတ်အပိုင်းအစများကို ကောက်ယူလျှော်ဖွပ်ပြီး ဖာထေးချုပ်စပ် ထားသည့် သင်္ကန်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မူတင် (၁၃) ပါးတွင် ပုံသကူမူတင်လည်း တစ်ပါး အပါအဝင်ဖြစ်၏။ ပုံသကူဆောင်ရဟန်းတို့နှင့် သင့်တင့် လျောက်ပတ်သောပုံသကူသင်္ကန်းလျာမှာ (၂၁)မျိုးရှိကြောင်း အဋ္ဌကထာများ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

- ၁။ သုသာန်
- ၂။ အိမ်ဈေး
- ၃။ ခရီးလမ်းမ
- ၄။ အမှိုက်ပုံစွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်ပုဆိုးများဟူ၍ လေးမျိုး
- ၅။ အမျိုးသမီးများ မီးဖွားပြီး အညစ်အကြေးများ သုတ်သင်၍ စွန့်ပစ်ထားအပ်သော အဝတ်ပုဆိုး
- ၆။ ရေချိုးဆိပ်၌ စွန့်ပစ်ထားသော အဝတ်ပုဆိုး
- ၇။ သုသာန်မှပြန်လာ၍ မင်္ဂလာမရှိဟု စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်ပုဆိုး
- ၈။ မီးလောင်ပေါက်ရှိ၍ စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်ပုဆိုး
- ၉။ နွားစား၍
- ၁၀။ ခြကိုက်၍
- ၁၁။ ကြွက်ကိုက်၍

၁၂။ အနားပြတ်၍

၁၃။ အမြိတ်အဆာဖြစ်၍ လူတို့ အသုံးမလိုတော့သဖြင့် စွန့်ပစ်အပ်သော အဝတ်ပုဆိုး

၁၄။ သင်္ဘောသားတို့ အလံထူထားခဲ့သော အဝတ်ပုဆိုး

၁၅။ စစ်မြေပြင်၌ အလံထူထားခဲ့သော အဝတ်ပုဆိုး

၁၆။ တောင်ပို့ကို ရစ်ပတ်၍ ယဇ်နတ်ပူဇော်ပသသောပုဆိုး

၁၇။ ရဟန်းတို့စွန့်ပစ်သောပုဆိုး

၁၈။ မင်းဘိသိက်ခံရာ၌ စွန့်ပစ်သော အဝတ်ပုဆိုး

၁၉။ ဗဟိဘိက္ခသင်္ကန်း

၂၀။ လမ်းခရီး၌ ကျအပ်သော အဝတ်ပုဆိုး

၂၁။ သမုဒ္ဒရာလှိုင်းပုတ်၍ ကုန်းပေါ်တင်နေသော အဝတ်ပုဆိုး

စသည်တို့ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတင်ပြအပ်ပါသည်။

(၄၅) ပီမိုးနင်း ကောက်ချက်ချတဲ့ အယ်ဒီတာဆိုတာ ဘာတဲ့လဲ

မြန်မာစာပေ လေ့လာလိုက်စားကြသူတိုင်း ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းကို သိရှိကြပါလိမ့်မည်။ ဆရာကြီးသည် ခေတ်ပညာတတ်မြစ်သည့် အားလျော်စွာ စာပေအရေးအသားကို ရှေးရိုးလမ်းမှ ခွဲထွက်လျက် ဆန်းသစ်အောင် လမ်းဖောက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဝါကျအဖွဲ့အနွဲ့တို့ လိုရင်းတိုရင်းဖြစ်အောင် ရေးသားခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း ဆရာပီမိုးနင်း၏ စာပေလက်ရာများမှာ ယနေ့ကာလတိုင် ရှင်သန်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းတို့ခေတ်ကတည်းကပင် အယ်ဒီတာဆိုသော ဝေါဟာရမှာ တွင်ကျယ်နေခဲ့ပါပြီ။ ဤ၌ ဆရာကြီးပီမိုးနင်း ကောက်ချက်ချခဲ့သော “အယ်ဒီတာ” ဟူသည့်အမြင်ကို ယခုကာလနှင့် ချိန်ထိုးနှိုင်းစာ ကြည့်နိုင်ရန် ကောက်နုတ် တင်ပြလိုက်ပါသည်။

“အယ်ဒီတာဆိုသည်မှာ ဘီအေအောင်ဖို့လည်းမလို၊ ပထမကျော်နဲ့လည်း မသက်ဆိုင်၊ သူတစ်ပါး ရေး သည့် များစွာသော အမှိုက်ပုံကြီးထဲမှ မိမိဉာဏ်ကို အသုံးပြုကာ ရှေ့အစွန်း နောက်အစွန်း ဆင်ခြင်လျက် တော် ၏၊ မတော်၏၊ သင့်၏၊ မသင့်၏ကိုကြည့်ပြီးနောက် ဤစာကို ဤခြင်းထဲ ဆုတ်ချ၊ ဟိုစာကို ဟိုဖိုင်မှာတွဲ၊ ထိုစာစု

ကို သူ့ထံပြန်ပို့။ ရာဇဝတ်မှုအရေးတို့ကို ဖယ်ရှား၊ အဘယ်စာများက အဘယ်လူစုအတွက် အကျိုးများပြီး ဘယ် စာမျိုးတို့ကို စာနယ်ဇင်းဖတ်သူတို့ သဘောကျမည်ဟု ဆင်ခြင်ကာ နငယ်ကို အမြီးတပ်၊ အသတ်ကို ထင်အောင်ရေး၊ သေးသေးတင်ပါ မကျန်ရစ်အောင် လျော်သလိုပြုပြင်ပြီး ဖျက်တန်ဖျက်၊ ဖြည့်တန်ဖြည့်၊ ပြောင်း တန်ပြောင်းပြီး ကောင်းအောင် အကန့်အကန့်ခွဲ၊ အခန်းခန်းတို့ နေရာမှ ချထားပြီးလျှင် စာနယ်ဇင်း တည်းဟူသော စာအမျိုးမျိုး၊ ပွဲကြီးပွဲရုံမှာ “ဆော့စ်” ကလေး “ချက်တနီး” ကလေးများနှင့် မွှေးမွှေးကြိုင်ကြိုင်၊ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်ဖြစ်အောင် အငွေ တစ်ထောင်းထောင်းနှင့် မြင်ရလျှင် သွားရည် ယိုလောက်အောင် စီမံတတ်သော စာအိုးသူကြီး ဉာဏ်မျိုးရှိသည်တို့ကို အယ်ဒီတာဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်ပေကြောင်း” ဟူ၍ ၎င်း၏ ကောက်ချက်ကို တင်ပြထားပါသည်။

စင်စစ် အယ်ဒီတာဟူသည် (Edere: to give out) အပြင် သို့ ထုတ်ပေးသည်ဟူသော လက်တင် စကားမှ ဆင်းသက်လာလေသည်။ အယ်ဒီတာသည် ကြီးကြပ်ပြင်ဆင်ပေးရသူ ဖြစ်၏။ ဉာဏ်မျက်လုံးတို့ဖြင့် ခြုံငုံသုံးသပ်ပြီး ကောင်းမကောင်း၊ သင့်မသင့်၊ တော်မတော် အရာများကို ဝေဖန်ခွဲခြားရ၏။ ပြုတတ်၊ ပြင်တတ်၊ တန်ဆာဆင်တတ် အသိဉာဏ်ကြီးဖို့ လိုအပ်၏။ ထုတ်ဝေရုံနှင့်လည်း အယ်ဒီတာမဟုတ်။ စာနယ်ဇင်းနှင့် သက်ဆိုင်ပြီး စာပေ၏ အနှစ်သာရကို ခွဲခြားဖော်ထုတ်ကာ တည်းဖြတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်တတ်သော သူကို သာလျှင် အယ်ဒီတာဟူ၍ သတ်မှတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄၆) ဖက်ဆစ်တွေ့ရဲ့လုပ်ရပ်ကို သခင်နု ဘယ်လိုကြုံတွေ့ခဲ့ရသလဲ

ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ စိုးမိုးသောကာလတွင် ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သော သခင်နုသည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့၏ လုပ်ရပ်ကို အောက်ပါအတိုင်း ခါးသည်းစွာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပုံကို ကိုယ်တိုင် မှတ်တမ်းတင် ခဲ့ပါသည်။

“ဝန်ကြီးများ၏ မော်တော်ကားတွင် တပ်ရန် အလံရသည်မှာ တစ်လခန့် ရှိလေပြီ။ ကျွန်တော်လည်း တစ်ခါမှ မတပ်သေး။ ဒါရိုင်ဘာကလည်း “ဆရာရယ် အလံမရှိရင် အင်မတန်မျက်နှာငယ်ပါတယ်၊ တပ် ပါရစေ”ဟု မကြာခဏ ပူဆာသည်။ တစ်နေ့သ၌ ဒါရိုင်ဘာကလည်း အလွန်ပူဆာလွန်းသဖြင့် ရုံးသို့အသွား တွင် ကားမှာ အလံတပ်၍ သွားလေသည်။

ကုတ်ကိုင်းဘက်ရှိ ယူနီဟာစီတီ အဲဗင်းနယူးထိပ်ဝသို့ ရောက်သောအခါ လမ်းစောင့် မြန်မာပုလိပ်က မော်တော်ကားဘက်သို့ လှည့်၍ ဆလံတစ်ချက် ပေးလိုက်ရာ..

“ဟေ့ကောင် မင်းပြောတဲ့အတိုင်း အလံရဲ့တန်ခိုးဟာ အကြီးသားပဲ” ဟု ကျွန်တော်လည်း ဒါရိုင်ဘာကို လှမ်း၍ ပြောလိုက်သည်။ ယူနီဟာစီတီ အဲဗင်းနယူးအတိုင်းလာ၍ ပြည်လမ်းဘက်သို့ထွက်ပြီး ကမာရွတ်ဂါရှေ့သို့

ရောက်သောအခါ ရင်ထဲတွင် ဒိန်းခနဲ ဖြစ်သွားလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော ကျွန်တော်၏ရှေ့ ဝါးသုံးရိုက်ခန့်လောက်တွင် ဂျပန်စစ်ပုလိပ်တစ်ယောက်ရပ်၍ ကျွန်တော်၏ကားကို ရပ်ခိုင်းသောကြောင့် ဖြစ်လေ၏။

ထိုနေ့က ဂျပန်စစ်ပိုလ်ကြီးတစ်ယောက် ဤလမ်းသို့လာမည်ဆို၍ ဂျပန်စစ်ပုလိပ်များသည် တစ်လမ်း လုံး စောင့်လျက်ရှိခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်၏နံဘေးတွင် ထိုင်စီးလာသော သခင်ဗဟိန်းက တတ်သရွေ ဂျပန်စကားနှင့်...

“ဒါ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံခြားရေးရုံးကို သွားမလို့” ဟု ပြောလိုက်ရာ ...

“ဪ ... ဟုတ်လား ကောင်းတယ် ကောင်းတယ်။ ထိုင်ပါ ထိုင်ပါ” ဟု ရပ်မြဲတိုင်း အရပ်ခိုင်းထား လေ၏။ သခင်ဗဟိန်းနှင့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်သည် ရှက်လွန်း၍ ချွေးများပင် ပြန်လျက်ရှိလေ၏။ အထူး ရှက်သည်မှာ အခြားမဟုတ်။ ရဲဌာနရှေ့တွင် အရပ်ခံရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

“ရဲသားတွေကများ တို့ကို လှောင်ပြောင်နေကြမလား။ ဒီကောင်တွေ တို့ကိုကြည့်ပြီး အခန်းထဲမှာ ကျိတ်ရယ်နေကြမှာပဲ” အစရှိသည်တို့ကို တွေးမိလေလေ ပိုရှက်လေလေ ဖြစ်သည်။ လေတိုက်သဖြင့် အလံလွင့်သည်ကိုပင် ကျွန်တော်တို့၏ အရှက်ပို၍ ခွဲနေသည်ဟု ဒေါသထွက်မိ၏” ဤကား သခင်နုကိုယ်တိုင် ရေးခဲ့သည့် “ငါးနှစ်ရာသီ မြန်မာပြည်” ဆိုသည့် စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ချက် ဖြစ်လေသည်။

(၄၇) ဖက်ဆစ်ဂျပန်နဲ့ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့ ဗိုလ်ချုပ်ကို ဘယ်လိုရှုမြင်ခဲ့ကြသလဲ

မြန်မာတို့အပေါ် ဖက်ဆစ်စနစ်ဖြင့် ဗိုလ်ကျစိုးမိုးခဲ့သော ဂျပန်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံအား ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ကာ ကျွန်ပြုခဲ့သော အင်္ဂလိပ်မျက်နှာဖြူတို့မှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် ရှုမြင်သုံးသပ်ပုံကို တင်ပြလိုပေသည်။

ဂျပန်ဗိုလ်မှူးကြီး ဆူဇုကီးက...

“အောင်ဆန်းသည် အကြွင်းမဲ့ ရိုးသားသည်။ သူသည် သတ္တိ ဖျတ္တိနှင့်ပြည့်စုံသော စစ်ခေါင်းဆောင် လည်း ဖြစ်သည်။ မျိုးချစ်စိတ်လည်း ပြင်းထန်သည်။ ထိုကြောင့် ငါတို့ ဂျပန်များသည် သူ့ကို လေးစားသည်”

ဂျပန်စစ်သေသနာပတိ ဂျင်နရယ်အီဒါးက အစည်းအဝေးအပြီး၌ ဒေါက်တာဘမော်အား

“အောင်ဆန်းဟာ ငွေကို မမက်မောဘူး။ အာဏာတန်ခိုးကိုလည်း မမက်မောဘူး။ တစ်ကိုယ်ကောင်း လုံးဝမဆန်တဲ့အပြင် ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သူဖြစ်လေတော့ ကျုပ်တို့ဂျပန်တပ်မတော်တစ်ခုလုံးဟာ အောင်ဆန်းကို လေးစားကြတယ်” ဟူ၍ ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့၏။ ထိုအစည်းအဝေး၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဖြစ်သလိုပင် ဝတ်စားလာခဲ့သည်။ သည့်အတွက် ဂျပန်ဗိုလ်မှူးကြီး ဟီရာအိုကာက...

“အောင်ဆန်းဝတ်လာတဲ့ ကြေမွနေတဲ့ စစ်အင်အားကိုတွေ့ရတာ ဂျပန်အရာရှိကြီးတွေက သူ့ကို သိပ်လေးစားသွားကြတယ်။ ဒီလိုအဝတ်အစား၊ ယူနီဖောင်းကို ဖြစ်သလို ဝတ်ထားပုံ ကျုပ်တို့ စစ်သားတွေနဲ့ တူနေတယ်။ ပြီးတော့ အောင်ဆန်းဟာ စကားပြောရာမှာ ပြောသင့်တာလောက် နည်းနည်းပါးပါးပြောပြီး နှုတ်ဆိတ်နေတာကိုလည်း သဘောကျတယ်။ ဒီလို ယူနီဖောင်းအစုတ်အပြုံ ဝတ်ထားတာနဲ့ စကား နည်းတာကတော့ စိတ်ထားဖြူစင်တဲ့ ကျုပ်တို့ဆာမူရိုင်း သူရဲကောင်းတွေရဲ့ အမှတ်လက္ခဏာတစ်ခုမို့ ဒါတွေကို ကျုပ်တို့ဂျပန်တွေက အလွန်တန်ဖိုးထားကြတယ်။ ဒါတွေကိုထောက်ပြီး အောင်ဆန်းဟာ တို့အထဲကလူပါ။ သူဟာ တို့ကို ဘယ်တော့မှသစ္စာဖောက်မှာမဟုတ်ဘူး။”

ဂျပန်များဆုတ်ခွာပြီး ဗိုလ်ချုပ်တို့ မိတ္တီလာခန်းမှာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြစဉ် ဖီးလ်မာရှယ်စလင်းက...

“ကျွန်ုပ်သည် အောင်ဆန်းကို လေးစားမိသည်။ ကျွန်ုပ်ထင်သကဲ့သို့ သူသည် ကိုယ်ကျိုးရာ တာဝန်မဲ့ ပြောက်ကျားခေါင်းဆောင်မဟုတ်ပေ။ သူသည် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်အစစ်ဖြစ်၍ စိတ်ကူးယဉ်သမား မဟုတ်ပေ။ လက်တွေ့သမားဖြစ်သည်။ သူသည် အလွန်ရိုးသားသည်။ သူသည်ပေးခဲ့ပြီးသော ကတိအတိုင်းလည်း တည်မည်ဟု ယုံကြည်ရသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အောင်ဆန်းနှင့် အလုပ်ဖြစ်သည်”

(၄၈) နှစ်ပတ်လည်ဆိုင်ရာ အထိမ်းအမှတ်တွေကို ဘယ်လိုခေါ်သလဲ

မြန်မာနိုင်ငံ၌ နှစ်ပတ်လည်ဆိုင်ရာ အထိမ်းအမှတ်များကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ် ကြပါတယ်။

- ၁။ ၁-နှစ်မြောက် - စက္ကူရတု
- ၂။ ၂-နှစ်မြောက် - ဝှမ်းရတု
- ၃။ ၃-နှစ်မြောက် - သားရေရတု
- ၄။ ၄-နှစ်မြောက် - ပိုးရတု
- ၅။ ၅-နှစ်မြောက် - သစ်သားရတု
- ၆။ ၆-နှစ်မြောက် - သကြားရတု
- ၇။ ၇-နှစ်မြောက် - သတ္တလုပ်ရတု
- ၈။ ၈-နှစ်မြောက် - ကြေးရတု

- ၉။ ၉-နှစ်မြောက် - ဥဿဖရားရတု
- ၁၀။ ၁၀-နှစ်မြောက် - သံဖြူရတု
- ၁၁။ ၁၁-နှစ်မြောက် - သံမဏိရတု
- ၁၂။ ၁၂-နှစ်မြောက် - ချည်ရတု
- ၁၃။ ၁၃-နှစ်မြောက် - ဇာပန်းရတု
- ၁၄။ ၁၄-နှစ်မြောက် - ဆင်စွယ်ရတု
- ၁၅။ ၁၅-နှစ်မြောက် - သလင်းရတု
- ၁၆။ ၂၀-နှစ်မြောက် - ကြွေရတု
- ၁၇။ ၂၅-နှစ်မြောက် - ငွေရတု
- ၁၈။ ၃၀-နှစ်မြောက် - ပုလဲရတု
- ၁၉။ ၃၅-နှစ်မြောက် - ကျောက်စိမ်းရတု
- ၂၀။ ၄၀-နှစ်မြောက် - ပတ္တမြားရတု
- ၂၁။ ၄၅-နှစ်မြောက် - နီလာရတု
- ၂၂။ ၅၀-နှစ်မြောက် - ရွှေရတု
- ၂၃။ ၅၅-နှစ်မြောက် - မြရတု
- ၂၄။ ၆၀-နှစ်မြောက် - စိန်ရတု
- ၂၅။ ၇၅-နှစ်မြောက် - ဒုတိယစိန်ရတု
- ၂၆။ ၉၀-နှစ်မြောက် - နဝရတ်ရတု

(၄၉) ဗြိတိသျှရဲ့ လက်အောက်ခံ ဘယ်နိုင်ငံတွေဖြစ်ခဲ့ဖူးသလဲ

သိုက်တူးရမည်ကို စဉ်းစားလျက်ရှိ၏။ ၎င်းအတွက် အကျိုးကျေးဇူးရှိမည်ဆိုလျှင် မင်းသားဟန်ဆောင်ထားသော မျက်နှာဖုံးသည် ကွာကျလျက် အစွယ်ငေါငေါနှင့် ဘီလူးရုပ်သွင်သာ ပေါ်လာတတ်စမြဲတည်း။ အင်အားငယ်၍ အနိုင်ကျင့်ခြင်းဖြင့် ရရှိလာသော နိုင်ငံငယ်တို့ကို လက်အောက်ခံအဖြစ် ထားရှိ၏။ ထိုနိုင်ငံငယ်များမှ မြေပေါ် မြေအောက် သယံဇာတများကို ထုတ်ယူ၏။ အင်အားကြီးနိုင်ငံအဖြစ် ချဲ့ထွင်၏။

ကမ္ဘာ့အင်အားကြီး နိုင်ငံများအနက် အတိတ်သမိုင်းကို ပြန်ပြောင်း သုံးသပ်သည်ရှိသော် ဗြိတိသျှ အင်္ဂလိပ်တို့သည် နယ်ချဲ့စနစ်ကို စွဲကိုင်ခဲ့ရာတွင် ထိပ်ဆုံးမှဖြစ်သည်။ အင်အားနည်း နိုင်ငံကလေးများကို ကိုလိုနီ ကျွန်ပြုခဲ့၏။ ပြန်လည်၍ တွန်းလှန်မှုမပြုနိုင်ရန်လည်း စစ်လက်နက် အင်အားများသုံးကာ ဖိနှိပ်ထား၏။ နိုင်ငံငယ်ကလေးများအား ညှစ်ထုတ်၍ရလာသော အဆီအနှစ်များကို ဝါးမြို့လျက် အရင်းရှင်ကြီးများအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် လောကနိယာမအရ ဖိလွန်းက ကြွလာသည့်သဘောရှိ၏။ မည်သည့် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားမဆို မိမိတို့နိုင်ငံအား တိုင်းတစ်ပါးသား နယ်ချဲ့တို့ လာရောက်အနိုင်ယူ အုပ်ချုပ်ကြသည်ကို မလိုလားကြပေ။ စိတ်ထဲ၊ နှလုံးသားထဲ၌မူ နယ်ချဲ့တို့အား မုန်းတီးနေကြသည်သာ ဖြစ်၏။ သည့်အတွက် ကိုယ့် အမျိုးသားချင်း သွေးစည်းရိုင်းပင်းလျက် တစ်ပါးသောကျွန်အဖြစ်မှ ကင်းလွန်ရန် ကြိုးပမ်းမှုဖြစ်စဉ်များ ပေါ်ထွက် လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ၌ တစ်ချိန်တစ်ခါက နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ် ဗြိတိသျှတို့၏လက်အောက်သို့ ကျရောက်ခဲ့ရသည့် လက်အောက်ခံ နိုင်ငံတို့ကို ဖော်ပြရလျှင်

- ၁။ သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ)နိုင်ငံ
- ၂။ မြန်မာနိုင်ငံ
- ၃။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ
- ၄။ ဂါနာနိုင်ငံ
- ၅။ မာလာယုနိုင်ငံ
- ၆။ ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ
- ၇။ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ
- ၈။ ဖင်လန်နိုင်ငံ
- ၉။ ပြင်သစ်နိုင်ငံ
- ၁၀။ ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံ
- ၁၁။ သြစတြေးလျနိုင်ငံ

- ၁၂။ ဘူဂေးရီးယားနိုင်ငံ
- ၁၃။ နော်ဝေးနိုင်ငံ
- ၁၄။ ဆွတ်ဇလန်နိုင်ငံ
- ၁၅။ ရူမေးနီးယားနိုင်ငံ စသည့် နိုင်ငံပေါင်း (၁၅)နိုင်ငံ ဖြစ်ကြပါသည်။

(၅၀) ဘီလပ်သွားမယ့် ဗိုလ်ချုပ်ကို နေရူးက ဘာတွေလုပ်ပေးလိုက်သလဲ

မြန်မာ့အမျိုးသားခေါင်းဆောင် လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အင်္ဂလန်ရှိ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ဘီလပ်သို့အသွား အိန္ဒိယပြည် နယူးဒေလီမြို့သို့ ရောက်ရှိပြီး အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်ကြီး မစ္စတာနေရူး အိမ်သို့ဝင်ကာ တည်းခိုခဲ့သည်။ သည့်နောက် ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာဖြင့် စကားလက်ဆုံကျခဲ့ကြသည်။ (အဆိုပါခရီးစဉ်၌ ဗိုလ်ချုပ်၏ အပါးတော်မြဲ ဗိုလ်ထွန်းလှခေါ် စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ်နေဝင်းလည်း လိုက်ပါခဲ့၏)

နေရူးသည် ဗိုလ်ချုပ်အား လေးစားချစ်ခင်စွာဖြင့် သူမှာကြားလိုသောအချက်များကို ပြောဆိုပြီး မေးခွန်း တစ်ခု မေးလိုက်သည်။ “ဒါထက် အောင်ဆန်း မင်းအင်္ဂလန်ပြည်ရောက်ရင် ဘာအဝတ်အစား ဝတ်မှာလဲ”

ဤတွင် ဗိုလ်ချုပ်သည် မည်သို့မျှ ပြန်မပြောဘဲ သူ ဝတ်ထားသော ကာကီဇင်ယူနီဖောင်း တစ်ပတ် နွမ်းကို ပြန်ငုံကြည့်ရင်း ပြုံးနေလိုက်သည်။ သည်တော့ နေရူးသည် သဘောပေါက်သွားပြီး အံ့သြနေပုံရပါသည်။

“ဟာ... မင်းရဲ့ ဒီအဝတ်အစားမျိုးနဲ့ အလွန်အေးတဲ့ လန်ဒန်မြို့ ဆောင်းရာသီမှာ ဘယ်ဝတ်လို့ ဖြစ်မလဲ ကွယဲ့။ ပြီးတော့ ဟိုကျရင်မင်းကို ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်က ဘတ်ကင်ဟမ် နန်းတော်မှာ ပွဲတော်တည်ဖို့ ဖိတ်ချင် ဖိတ်နေမှာ။ အဆောင်အယောင် ပကာသန အလွန်ကြိုက်တာ။ ဗြိတိသျှလူမျိုး ပရိတ်သတ်အလယ်မှာ မင်းက အဝတ်အစား ပြည့်ပြည့်စုံစုံမပါရင် ခက်နေပါဦးမယ်။ မဖြစ်ပါဘူး ကြည့်လုပ်ပေး လိုက်ဦးမှပဲ”

ပြောပြောဆိုဆို မစ္စတာနေရူးသည် သူ၏ အတွင်းဝန်တစ်ဦးအား ချက်ချင်းခေါ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နှင့်တကွ တပည့်ဖြစ်သူ ဗိုလ်ထွန်းလှအတွက်ပါ သင့်လျော်မည့် ဝတ်စုံများချုပ်ပေးရန် ညွှန်ကြားလိုက်ပါသည်။ ညတွင်းချင်းပင် အပ်ချုပ်သည်များ ရောက်လာပြီး စနစ်တကျ ကိုယ်တိုင်းများ ယူသွားကြပြီးနောက် (၂၄) နာရီ အတွင်း (နောက်တစ်နေ့ ညနေဘက်) ဗိုလ်ချုပ်နှင့် အပါးတော်မြဲ ဗိုလ်ထွန်းလှတို့အတွက် အနွေးထည်၊ သိုးမွှေးသက္ကလပ်ဖြင့်ပြီးသော စစ်ဝတ်စုံ၊ ရှပ်အင်္ကျီ၊ နက်တိုင်လည်စီး၊ ကက်ဦးထုပ်မှစ၍ အပြည့်အစုံ ဖန်တီး ပေးလိုက်ပါသည်။

(ဤနည်းအားဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် နယူးဒေလီမှ ခရီးဆက်သောအခါ၌ ပုံပန်းကျန သပ်ရပ် စွာသော သက္ကလပ်စစ်ဝတ်စုံ ယူနီဖောင်းဝတ်ပြီး ထွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယနေ့ ပြည်သူ့အများ သိနေမြင် နေကြသော ဗိုလ်ချုပ်၏ ဘိလပ်သွားဓာတ်ပုံမှ သက္ကလပ် စစ်ဝတ်စုံ ယူနီဖောင်းမှာ သူ့ကိုယ်တိုင် မြန်မာပြည်မှ ချုပ်ယူ သွားခြင်းမဟုတ်။ အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်ကြီး မစ္စတာနေရူးက ဗိုလ်ချုပ် ဘိလပ်အသွား လမ်းခုလတ်မှ အမြင် မတော်၍ ဆင်ပေးလိုက်သော လက်ဆောင်ပင် ဖြစ်ပါသတည်း။)

(၅၁) ဘုရားဒါယကာကြီး ဦးဘိုးစိန် လုံးဝမကတော့တာ ဘာဇာတ်ထုပ်လဲ

မြန်မာမှု ဇာတ်သဘင်လောက၌ ဘုရားဒကာကြီး ဦးဘိုးစိန်မှာ နေတစ်ဆူ လတစ်ဆူသဖွယ် ထင်ရှား ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူ့ခေတ်၌ သူ့ကိုကျော်နိုင်သည့် ဇာတ်အဖွဲ့ဟူ၍ မရှိပေ။

ဦးဘိုးစိန်၏ ထူးခြားချက်မှာ ပညာရပ်နှင့်စပ်လျဉ်းလာလျှင် ဘယ်တော့မှ တင်းတိမ်အားရသည် မရှိခဲ့။ အရိုးပေါ် အရွက်မဖုံးစေဘဲ အသစ်၊ အသစ်တို့ကို တီထွင်ဖန်တီးလိုခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဦးဘိုးစိန် မတိုင်မီအခါ ဇာတ်သဘင်ကရာတွင် ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့နှင့် ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်နိပါတ်တော်တို့ကို ကပြလေ့မရှိပေ။ ရွှေစကားလက် ပြဇာတ်၊ ငပျင်းဇာတ်၊ ပေါက်ကျိုင်းဇာတ်၊ ဖာတစ်လုံးခေါင်းကျားဇာတ် စသည့်ဒဏ္ဍာရီ၊ ရာဇဝင်၊ သိုက်သမိုင်းဇာတ်တို့ကိုသာ ကပြလေ့ရှိသည်။ ဦးဘိုးစိန် လက်ထက်တွင်ကား ၎င်းဇာတ်တို့မျှဖြင့် မတင်းတိမ် နိုင်။ ဇာတ်နိပါတ်တော်များကိုပါ တီထွင်ကပြ လေတော့သည်။

ထိုသို့ တီထွင်ကပြလေတိုင်း ပရိသတ်အပေါင်းမှာ တစ်ခဲနက် အားပေးကြည့်ရှု ကြကုန်၏။ ဤတွင် ဦးဘိုးစိန်သည် အသစ်အသစ်သော ဇာတ်ထုပ်တို့ဖြင့် တင်ဆက်ကပြရာ၌ အနုပညာ၏စွမ်းအားက အဘယ်မျှ ကြီးမားလေသည်မသိ။ မလိုလားအပ်သော အကျိုးဆက်တို့က ရိုက်ခတ်လာကြလေ၏။

ပမာအားဖြင့် “ပဋိက္ခရာ” ဇာတ်ထုပ်ကို တင်ဆက်ကပြ၏။ လွန်စွာမှ အသက်ဝင် သရုပ်ပါလှသည့် အတွက် အချို့သော မြန်မာ အမျိုးသမီးငယ်များသည် ကုလားကို အထင်တကြီးဖြင့် ယူကြသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရ လေသည်။ “မင်းညီနောင်” ဇာတ်ထုပ်ကို တင်ဆက် ကပြသော အခါတွင်လည်း ရွှေဖျဉ်းညီနောင်ကို ကိုးကွယ်မှု တွေက ပိုမို များပြားလာပြန်၏။ အထူးသဖြင့် “ထိလပ်ပိုးဥ” ဇာတ်ထုပ်ကို တင်ဆက်ကပြသောအခါ တုန်လှုပ်ဖွယ်ရာ အဖြစ်ဆိုးနှင့် ကြုံရလေတော့၏။

ဖြစ်ပုံကား ဇာတ်လမ်းသဘောအရ ထိလပ်-ပိုးဥဇာတ်မှာ ကိုယ်ပျောက်အတတ်ကို ရရန်ဟုဆိုကာ နေဇေ့လစေ့ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မယားကိုသတ်၍ ဝမ်းဗိုက်ကိုခွဲပြီး ဝမ်းထဲမှ အရှင်လတ်လတ်သားငယ်ကို မီးကင် စားသောဇာတ် ဖြစ်သည်။ ဤတွင် ဦးဘိုးစိန်၏ ကပြသရုပ်ဆောင်မှုမှာ သရုပ်ပါလွန်းသဖြင့် တစ်နေ့သ၌

မှော်အင်းကျောက်တန်းရွာမှ “ဆရာစစ်” ဆိုသူသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မယားကို ဗိုက်ခွဲသတ်ကာ ရင်သွေးငယ်ကို မီးကင်စားခဲ့သည်ဟူ၏။ သည့်အတွက် ရုံးရောက်၊ ဂါတ်ရောက်ပြီး အုတ်အော သောင်းနင်း ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။

ဤတွင် ဦးဘိုးစိန်သည် နောင်တ အကြီးအကျယ်ရပြီး ဘယ်သောအခါမှ ထိလပ်-ပိုးဥဇာတ်ကို လုံးဝမဆို လုံးဝမကတော့ချေ။ လောကီလောကုတ်နှစ်ဖြာသော အကျိုးရှိမည့် ဘုရားဟော ဇာတ်နိပါတ်တို့ကိုသာ တင်ဆက်ကပြလေတော့သည်။

(၅၂) ဘယ်လိုခံယူချက်နဲ့ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ စာရေးသလဲ

တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဖြစ်သော အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် အမျိုး ဘာသာ သာသနာ အတွက် အကျိုးများစေမည့် ကျမ်းပေါင်း(၆၀)ကျော်ကို ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော် (၃၀)အရွက်၊ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်ကတည်းကစပြီး စာပေများ ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ရာ သက်တော် (၇၈)နှစ်၊ ၁၃၃၉ ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၂)ရက်နေ့ ပျံလွန်တော်မူခါနီးအချိန်ထိ ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်သည် စာပေအရေးအသား အဟောအပြောတို့ဘက်တွင်သာ ထူးချွန်သူမဟုတ်ပေ။ စီမံ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင်လည်း လွန်စွာမှ ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် “စိတ်ကောင်းရှိဖို့က ပထမ၊ ဝိနည်းလေးစားဖို့က ဒုတိယ” စသည်ဖြင့် မူများချမှတ်ကာ ပြည်တွင်းသာမက ပြည်ပကပါ အသိ အမှတ်ပြုရသည့် မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်တော် မူနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာ ဋီကာကျမ်း ထွက်ပေါ်စအချိန်က ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရမှ ဝံသာနုတိုက် စာချဘုန်းကြီး ဦးဝိမလ (နောင်ရွှေဟင်္သာတောရ စတုတ္ထစံကျောင်း ဆရာတော်)က ပထမစံကျောင်း ဆရာတော်ကြီးထံက “ဘာသာ ဋီကာကျမ်း” ကို ကြည့်ရှုရန် ဆက်ကပ်လိုက်ရာ ဆရာတော်ကြီးလည်း အချိန်အတန်ကြာအောင် ကြည့်ရှု ပြီးနောက် “ကျမ်းရေးသူ အရွယ်ကိုထောက်ကာ ကျမ်းကပင် မောက်နေသေးသည်” ဟု တိုရှင်းပြတ်သား လှစွာသော ချီးကျူးစာကိုရေး၍ စာအုပ်ကို ပြန်ပေးခဲ့သည်ဟု မှတ်သားရဖူး၏။ ဤ၌ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ တွဲဖက် ရွှေကျင်သာသနာပိုင် သပြေကန်ဆရာတော်ကြီးကလည်း “မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် က အသိရှင်းလို့ အရေးရှင်းတာပါ” ဟု မိန့်ကြားတော် မူဖူးခဲ့သည်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် ကျမ်းစာပြုစုရာ ဘာသာစကားနှင့်ပတ်သက်၍ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ဩဝါဒကို လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်က သူ စာရေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထားရှိသော ခံယူချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားခဲ့ပါသည်။

“ကိုယ်ရေးတဲ့စာဟာ ဘယ်လို စာဖတ်ပရိတ်သတ်တွေ အတွက်ရေးတဲ့စာလဲ။ လူကြီးတွေကို ရည်ရွယ်

ပြီးရေးရင် လူကြီးတွေနဲ့ သင့်တော်တဲ့ လူကြီးတွေ နားလည်တဲ့ စကားလုံးကို သုံးရတယ်။ လူငယ်တွေကို ရည်ရွယ်ပြီးရေးရင် လူငယ်တွေနဲ့ သင့်တော်တဲ့ လူငယ်တွေ နားလည်နိုင်တဲ့ စကားလုံးကို သုံးရတယ်။ စာဖတ် ပရိသတ်ကနေပြီး ခံစားပြီးမှ ရေးရတယ်။ ဒါမှ စာဖတ်သူတွေ နားလည်ကြမှာပေါ့”။

“ပေါက်ဆိန်ကိုယ်တော်” “ဘိုးပေါက်ဆိန် ဆရာတော်”၊ “ဘုန်းကြီး ဦးပေါက်ဆိန်ရယ်လို့ ထင်ရှားလာတာပဲ”။

(၅၃) ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိန်လို့ ဘာကြောင့် အမည်တွင်ခဲ့သလဲ

ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိန်၏ ဘွဲ့နာမည်အရင်းမှာ ဦးဝိဇ္ဇာဓရ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တပည့်ဒါယကာ အများအပြားက ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိန်ဟူ၍သာ စွဲခေါ်နေကြသည်။ သည်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘုန်းဘုရားကြီး ထွက်ရပ်လမ်းသို့ မကြွမြန်းခင် အနီးကပ် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုစုသော ဦးလှရွှေ (တောင်ဥက္က လာ) က ရှင်းလင်းပြခဲ့ပါသည်။

(၅၄) ဘုရားရှင်လက်ထက်က တရားဟောရမှာစိုးလို့ ရှောင်တိမ်းနေတဲ့ ရဟန်းဟာ ဘယ်သူလဲ

ဂေါတမဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိခဲ့စဉ်က တရားဟောရမည်စိုး၍ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ရှောင် တိမ်းနေခဲ့သော ရဟန်းတော်တစ်ပါး ရှိပါသည်။ ထိုရဟန်းတော်မှာ “ရှင်နန္ဒက” ဖြစ်၏။

ဘုရားရှင်က ရှင်နန္ဒကအပါအဝင် ရဟန်းတော်များအား မိထွေးတော် “မဟာပဏပတိဂေါတမီ” အမှူး ရှိသော ဘိက္ခုနီငါးရာတို့အား အလှည့်ကျ တရားဟောရန် တာဝန်ပေး မိန့်ကြားခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ရဟန်းတော် တို့မှာ မိမိတို့အလှည့်ကျပြုဆိုလျှင် မဟာပဏပတိဂေါတမီ အပါအဝင် ဘိက္ခုနီငါးရာတို့အား နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း တရားတော်တို့ကို ဟောကြားခဲ့ကြစမြဲ ဖြစ်သည်။

“အေး... အားလုံးလည်း သိရအောင် ပြောချင်သေးတယ်၊ ဘာကြားဖူးတာလေးတစ်ခု ရှိတယ်။ ဘုန်းဘုရား ရန်ကုန်ကို မကြွခင် အခုရှိနေတဲ့ စမ်းချောင်းမြို့နယ် ရှမ်းလမ်းက အောင်မင်္ဂလာသိဒ္ဓိ စာသင်တိုက် ကြီးရယ်လို့ စတင်မတည်ထောင်ခင်က ဧရာဝတီတိုင်း ဟင်္သာတမြို့ မရမ်းရွာမှာ သီတင်းသုံးခဲ့သေးသည်။

ဤ၌ ရှင်နန္ဒကသည် ၎င်းတရားဟောရမည့် အလှည့်ကြိုလေတိုင်း သပိတ်ဖုတ်လိုက်၊ သင်္ကန်းချုပ် လိုက်ဖြင့် တရားဟောအလှည့်ကို ရှောင်နေမြဲဖြစ်ခဲ့သည်။ သပိတ်ဖုတ်သော သင်္ကန်းချုပ်သော ရဟန်းတော်များ ကို တရားဟောရန် မပန်ကြားရဟု ဘုရားရှင်၏ မိန့်ကြားချက်ကို အခွင့်ယူကာ ရှောင်တိမ်းခဲ့လေသည်။

တစ်နေ့ တောထဲမှာ တရားကျင့်နေတဲ့ အချိန်ပေါ့။ အဲဒီအချိန်ကာလကလည်း ဧရာဝတီတိုင်း ဟင်္သာတ ဝန်းကျင်မှာ မသမာသူတွေ အကြမ်းဖျက်သူတွေ အနည်းအကျဉ်း ရှိနေသေးတယ်။ အဲဒီလူစုက တောထဲမှာ တွေ့တဲ့ ဘုန်းဘုရားကို ရဟန်းသံဃာလို့ မထင်ဘဲ သူတို့ သတင်းကို စုံစမ်းထောက်လှမ်းသူလို့ သံသယ ရှိနေ တယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ ရင်ဆိုင်တိုးနေတဲ့ ဘုန်းဘုရားကို မသင်္ကာတာနဲ့ စစ်လားဆေးလား လုပ်ပြီး နှိပ်စက် ရိုက်ပုတ်ရုံမျှမက အနီးရှိ သစ်ပင်နားမှာ ထောင်ထားတာတွေရတဲ့ ပေါက်ဆိန်ကြီးနဲ့ ဘုန်းဘုရားကို ရက်ရက် စက်စက် ပေါက်ကြတယ်။

ဤတွင် ရှင်နန္ဒကအဖို့ တရားဟောရန် ရှောင်တိမ်းခြင်းကလည်း သူ့အကြောင်းနှင့်သူဟု ဆိုရပေမည်။ အကြောင်းရင်းခံကား မိထွေးတော် မဟာပဏပတိဂေါတမီ အမှူးရှိသော ဘိက္ခုနီမများသည် အတိတ်ဘဝ ရှင်နန္ဒက ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့စဉ်က မိဖုရား တော်စပ်ခဲ့ဖူးသူများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ သည့်အတွက် ၎င်းမှ တရားဟောသည် ကို အတတ်ပညာကြီးမားသော ရဟန်းတော်များ သိသွားကြပါက...

ဒါပေမဲ့ ဘုန်းဘုရားက ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ “ဖြူတောင်မဖြူဘဲ ထပ်လုပ်ဦးကွာ၊ လုပ်စမ်းကွာ” လို့ပြောတော့ ပုဆိန်နဲ့ ထပ်ကာထပ်ကာ ထုကြတယ်။ လက်နက်တွေကိုင်ထားတဲ့ လူတွေထဲက ခပ်ဆတ်ဆတ်လူတစ်ဦးက သေနတ်နဲ့ ပစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျည်ဆံ မထွက်ဘူး။ ဘေးကို ပစ်ကြည့်တော့ ကျည်ဆံက ထွက်တယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ဘုန်းဘုရားဟာ “ဟေ့လူတွေ လုပ်ကြလေကွာ၊ ငါ့ကို လုပ်ကြစမ်း၊ မင်းတို့အလှည့် ပြီးပြီလားကွ” လို့ မေးတယ်။ ဒါနဲ့ ခုနကလူတွေ ကြောက်လန့်လာပြီး ထွက်ပြေးဖို့ပြင်ကြတော့ ဘုန်းဘုရားကြီးက “ဟေ့ကောင် တွေ၊ ကဲ... မင်းတို့အလှည့်ပြီးရင် ငါ့အလှည့်ကွ” လို့ဆိုပြီး အနီးမှာတွေ့ရတဲ့ ပေါက်ဆိန်ကိုထဆွဲပြီး အခုန လူသိုက်ကို လိုက်ပြီး ပေါက်တော့တာ။ အဲ... ထိတောင် နာကျင်အောင်တော့ မပေါက်ဘူး။ ခြောက်လှန့်တဲ့ သဘောပါ။ ဒါကြောင့်

“အရှင်နန္ဒက ရဟန်းဟာ တရားဟောမှာပေါ့။ ဘာကြောင့်ဆို ဘဝဟောင်းက ဇနီးမယားတွေ တော်စပ် ခဲ့ကြဖူးတာကိုး” ဟူ၍ ကောက်ချက်ချမှာ စိုးရိမ်ခဲ့သည်။ အထင်လွဲမှာ ပူပန်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း အလုပ်များဖြင့် ရှောင်တိမ်းနေခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

စင်စစ် အရှင်နန္ဒကသည် တရားဟောရခြင်း အလုပ်ကို ရှေးအတိတ်ခြင်းရာများနှင့် ဆက်စပ်၍ အရှက်ကြီး ရှက်သဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ရှောင်လွှဲနေခြင်း ဖြစ်လေသတည်း။

(၅၅) ဘုရားရှင်လက်ထက်က တိတ္ထိဆရာကြီး(၆)ဦးရဲ့ ဝါဒအမှားတွေက ဘာတွေလဲ

“မရေမရာဝါဒသမား” ဖြစ်၏။

ဂေါတမဘုရားရှင် မပွင့်မိနှင့် ပွင့်ပြီးကာလများ၌ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်ဝယ် တိတ္ထိဆရာကြီး (၆)ဦးတို့ ဆိုသည်မှာ သူ့နေရာနှင့်သူ ထင်ရှားလျက် ၎င်းတို့၏ အယူဝါဒများမှာလည်း တွင်ကျယ်လျက် ရှိကြ၏။ တိတ္ထိဆရာကြီး (၆)ဦးမှာ ...

- (၁) ပုရာဏကဿပ
- (၂) အဇိတကေသကမ္မလ
- (၃) မက္ခိလိဂေါသာလ
- (၄) ပကုဓကဗ္ဗာယန
- (၅) သဗ္ဗယဗေလဋ္ဌပုတ္တ

(၆) နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းတို့၏ အယူဝါဒများမှာ မှားယွင်းသောဝါဒများဖြစ်ကြောင်း ဂေါတမ ဘုရားရှင်က ဖော်ထုတ်ကာ သတ္တဝါဝေနေယျ အပေါင်းအား လမ်းမှန်းသို့ ပို့ဆောင်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဘုရားရှင်က အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။

(၁) ပုရာဏကဿပဆရာကြီးသည်

“အကိရိယဝါဒ” အမှားကြီးကို ယူသူဖြစ်၏။ အကြောင်း “ကံ” တရားကို ပယ်၏။ “မပြုမလုပ်ရဝါဒသမား” ဖြစ်၏။

(၂) အဇိတကေသကမ္မလဆရာကြီးသည်

“နတ္ထိကဝါဒ” အမှားကြီးကို ယူသူဖြစ်၏။ အကျိုး “ဝိပါက” ကို ပယ်၏။ “မရှိဝါဒသမား” ဖြစ်၏။

(၃) မက္ခိလိဂေါသာလ ဆရာကြီးသည်

“အဟေတုတဝါဒ” အမှားကြီးကို ယူသူဖြစ်၏။ “ကံ” နှင့် “ကံ၏အကျိုး” ကို ပြိုင်တူ ပယ်၏။ “ကောင်းကျိုးပယ် ဝါဒသမား” ဖြစ်၏။

(၄) ပကုဓကဗ္ဗာယနဆရာကြီးသည်

“အကဋ္ဌဝါဒ” အမှားကြီးကို ယူသူဖြစ်၏။ “ပြုခြင်းခံစားခြင်းမရှိ၊ အလိုအလျောက်ဖြစ်သည်” ဟု ယူဆ၏။ “မပြုမပြင်ဝါဒသမား” ဖြစ်၏။

(၅) သဗ္ဗယဗေလဋ္ဌပုတ္တဆရာကြီးသည်

“အမရာဝိက္ခေပဝါဒ” အမှားကြီးကို ယူသူဖြစ်၏။ မေးသည်ကိုမဖြေဘဲ ရှောင်လွှဲဖြေတတ်၏။

(၆) နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တဆရာကြီးသည်

“စာတုယာမ သံဝရဝါဒ” အမှားကြီးကို ယူသူဖြစ်၏။ စောင့်စည်းမှု လေးမျိုးဖြင့် ကံသုံးပါးကို ထိန်းထား၏။ (ယင်းဆရာကြီးကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဇိန၊ ဂျိန ဟုခေါ်၏။)

(၅၆) ဘယ်သတ္တဝါတွေဟာ ရက်ဘယ်လောက် သန္ဓေဆောင်ကြရသလဲ

ဤ၌ သတ္တဝါတို့ မျိုးဆက်ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရန် သန္ဓေဆောင်ရသော အနီးစပ်ဆုံးရက်တို့ကို လေ့လာ တင်ပြ လိုက်ပါသည်။

- ၁။ ကြံသူတော်သည် ရက်ပေါင်း (၃၃၀) ဖြစ်၏။
- ၂။ ရေမြင်းသည် ရက်ပေါင်း (၂၄၀) ဖြစ်၏။
- ၃။ ဝံပုလွေသည် ရက်ပေါင်း (၆၃) ဖြစ်၏။
- ၄။ ဝေလဝါးသည် ရက်ပေါင်း (၃၃၀) ဖြစ်၏။
- ၅။ ကုလားအုတ်သည် ရက်ပေါင်း (၃၀၅) ဖြစ်၏။
- ၆။ ခြင်္သေ့သည် ရက်ပေါင်း (၃၉၀) ဖြစ်၏။
- ၇။ မြေခွေးသည် ရက်ပေါင်း (၆၃) ဖြစ်၏။
- ၈။ ကြောင်သည် ရက်ပေါင်း (၆၃) ဖြစ်၏။
- ၉။ သားပိုက်ကောင်သည် ရက်ပေါင်း (၃၉) ဖြစ်၏။
- ၁၀။ သစ်ကုလားအုတ်သည် ရက်ပေါင်း (၄၂၀) ဖြစ်၏။
- ၁၁။ အိန္ဒိယဆင်သည် ရက်ပေါင်း (၆၂၁) ဖြစ်၏။
- ၁၂။ ကျားသည် ရက်ပေါင်း (၁၀၆) ဖြစ်၏။
- ၁၃။ ကြံ့သည် ရက်ပေါင်း (၅၄၈) ဖြစ်၏။

၁၄။	ခွေးသည်	ရက်ပေါင်း	(၆၃)	ဖြစ်၏။
၁၅။	ကျွဲသည်	ရက်ပေါင်း	(၃၁၁)	ဖြစ်၏။
၁၆။	မြင်းသည်	ရက်ပေါင်း	(၃၃၀)	ဖြစ်၏။
၁၇။	ရှဉ့်သည်	ရက်ပေါင်း	(၃၀)	ဖြစ်၏။
၁၈။	ယုန်သည်	ရက်ပေါင်း	(၃၂)	ဖြစ်၏။
၁၉။	လူသည်	ရက်ပေါင်း	(၂၇၀)	ဖြစ်၏။
၂၀။	လူဝံသည်	ရက်ပေါင်း	(၂၃၆)	ဖြစ်၏။
၂၁။	အာဖရိကဆင်သည်	ရက်ပေါင်း	(၆၃၈)	ဖြစ်၏။
၂၂။	ဆိတ်သည်	ရက်ပေါင်း	(၁၅၀)	ဖြစ်၏။
၂၃။	နွားသည်	ရက်ပေါင်း	(၂၈၀)	ဖြစ်၏။
၂၄။	ပူးသည်	ရက်ပေါင်း	(၆၂)	ဖြစ်၏။
၂၅။	ပွေးသည်	ရက်ပေါင်း	(၃၀)	ဖြစ်၏။
၂၆။	ဝက်သည်	ရက်ပေါင်း	(၁၁၅)	ဖြစ်၏။
၂၇။	သမင်သည်	ရက်ပေါင်း	(၂၃၀)	ဖြစ်၏။
၂၈။	ဖားသည်	ရက်ပေါင်း	(၁၅၀)	ဖြစ်၏။
၂၉။	ဝက်ဝံသည်	ရက်ပေါင်း	(၂၁၀)	ဖြစ်၏။
၃၀။	ကြက်သည်	ရက်ပေါင်း	(၂၀)	ဖြစ်၏။

(အဆိုပါ ရက်များသည် ခန့်မှန်းကာလ ဖြစ်ပါကြောင်း)

(၅၇) ဘိက္ခုနီ သာသနာ ဘယ်သူ့ကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရတာလဲ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင်သည် ငါးဝါမြောက် ဝါတော်ကို ဝေသာလီပြည်၊ မဟာဝုန်တောရှိ ကုဋ္ဌာဂါရယလာ

မည်သောကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်အခါ မဟာပဇာတိဂေါတမီ ဦးဆောင်၍ ကပိလဝတ်နှင့် ကောလိယတို့မှ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြသော သာသနာတော်ကြီး၏ ဇနီးဟောင်း မင်းသမီး ငါးရာတို့ နှင့်အတူ သာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်ရန် သားတော် ဘုရားရှင်ထံသို့ သွား၍ ရဟန်းတော်များကဲ့သို့ သာသနာ့ဘောင် အတွင်း ဝင်ရောက်ကာ ရဟန်းမအသွင် နေထိုင်ခွင့်ပြုပါရန် ယခင်ကလည်း သားတော်ဗုဒ္ဓထံ တစ်ကြိမ် တောင်းပန်လျှောက်ထား ခဲ့ပြီးပြီဖြစ်၍ ယခုအခါ အရှင်အာနန္ဒာမှတစ်ဆင့် ထပ်မံလျှောက်ထား တောင်းပန်ရာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် အကြိမ်ကြိမ်ပင် ပယ်ဖျက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာလည်း မယ်တော်ကြီး မဟာပဇာတိ ဂေါတမီကိုယ်စား ဘုရားရှင်ထံ ဝင်ရောက်၍ လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။

“ဘုန်းတော်ကြီးလှစွာသော မြတ်စွာဘုရား...”

မာတုဂါမများသည် ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်၍ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမ်ဖိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ထိုက်တန်ပါ၏လော။ အကယ်၍ ထိုက်တန်ပါမူ မိထွေးတော် ဂေါတမီသည် အလွန်တရာ ကျေးဇူးများလှပါသည်။

မဟာပဇာတိ ဂေါတမီသည် အလွန်တရာ ကျေးဇူးများလှပါသည်။ အရှင်ဘုရား၏ မိထွေးတော်ရင်း ဖြစ်သည့်အပြင် မြတ်စွာဘုရားရှင် မွေးတော်မူစအခါ မယ်တော်မာယာ နတ်ရွာစံပြီးနောက် မိထွေးတော်သည် သားတော်ရင်း နန္ဒမင်းသားကို နို့ထိန်းလက်သို့အပ်နှံ၍ အရှင်ဘုရားခြေဖြင့် သွားနိုင်သည်အထိ နို့တိုက်၍ မွေးမြူ ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးကြီးမားလှသော မိထွေးတော်ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ဤဓမ္မဝိနယ သာသနာ တော်၌ ရဟန်းအဖြစ်နှင့် နေခွင့်ပြုတော်မူစေချင်ပါသည်” ဟု ထပ်မံလျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအခါတွင်မှ ဘုရားရှင်သည် မဟာပဇာတိ ဂေါတမီနှင့် သာသနာတော်ကြီးသည် မိထွေးတော် မဟာပဇာတိ ဂေါတမီ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပါသည်။

(၅၈) ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ ဘယ်လိုတောင်တွေ ဆောင်ခဲ့သလဲ

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလကို ရဟန္တာအဖြစ် သတ်မှတ်ကြပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည် ဧရာဝတီတိုင်း၊ ဇလွန်မြို့၌ သုသာန်ကျောင်းသိမ်ကို သမုတ်ရန် ကြွရောက်လာရာမှ ၁၂၆၉ ခုနှစ်၊ ကဆုန် လပြည့်ကျော် (၃)

ရက်နေ့ နံနက်(၂)နာရီတွင် ပျံလွန်တော်မူခဲ့သည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည် အောက်ပါ အကျင့်မြတ်များကို ထိုက်သင့်သလို ကျင့်သုံးတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁။ ပုံသကူတင်

ပိုင်ရှင်မဲ့စွန့်ပစ်ထားသည့် သင်္ကန်း၊ သပိတ် စသည်တို့ကို ကောက်ယူသုံးဆောင်ရသော အကျင့်မြတ်။

၂။ တိစိဝရိတ်တင်

ကိုယ်ဝတ်၊ ခါးဝတ်၊ ဒုကုဋ် သင်္ကန်းသုံးထည်ကိုသာ အသုံးပြုရသော အကျင့်မြတ်။

၃။ ပိဏ္ဍပါတ်တင်

ဆွမ်းခံ၍ ရရှိသော ဆွမ်းကိုသာ သုံးဆောင်ရသော အကျင့်မြတ်။

၄။ ဧကာသနိတ်တင်

တစ်ထိုင်တည်းဖြင့် တစ်နပ်တည်းသောဆွမ်းကိုသာ ဘုဉ်းပေးရသော အကျင့်မြတ်။

၅။ ပတ္တပိုက်တင်

တစ်ခွက်တည်းသော ဆွမ်းကိုသာ ဘုဉ်းပေးရသော အကျင့်မြတ်။

၆။ အရညကင်တင်

ရွာနှင့်ဝေးစွာ တော၌သာ မှီခိုနေထိုင်သော အကျင့်မြတ်။

၇။ ရုက္ခမူတင်

သစ်ပင်အောက်၊ သစ်ပင်ရင်းအနီး၌သာ မှီခိုနေထိုင်ရသော အကျင့်မြတ်။

၈။ အဗ္ဘောကာသိကာတင်

အဆောက်အအုံ အမိုးအောက်မဝင်ဘဲ လွင်ပြင်၌သာ နေနိုင်ရသောအကျင့်မြတ်။

၉။ ယောဃနိကာတင်

သုသာန်၌သာ နေထိုင်ရသော အကျင့်မြတ်။

၁၀။ နေသဇ္ဇိတင်

ကြမ်းပြင်၊ အခင်း၊ ညောင်စောင်း၊ ပလ္လင်ပေါ်၌ ကျောမချဘဲထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ စင်္ကြံလျှောက်ခြင်းဖြင့်သာ နေရသောအကျင့်မြတ်။

(ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလသည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးသည့်အခါတစ်နေရာတည်းတွင် တစ်ခွက်တည်းသော သက်သတ်လွတ် ဆွမ်းကိုသာ အမြဲသုံးဆောင်လေ့ရှိသည်။)

(၅၉) ဘုရားကျောင်းဆောင်မှာ ညောင်ရေအိုးကို ဘာကြောင့် “စုံ” မထားကြသလဲ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအဖို့ အိမ်တိုင်း၌ ဘုရားကျောင်းဆောင်ကို အထွတ်အမြတ်ထားကာ ဘုရားရှင်အား ပူဇော်ကြပါသည်။ ပန်း၊ ရေ၊ ဆီမီး၊ ဆွမ်း အစရှိသည်တို့ကို ကပ်လှူကြပါသည်။ ဤ၌ ဘုရားကျောင်းဆောင်ပေါ်၌ ကပ်လှူထားသော ပန်းတို့အား ညောင်ရေအိုး ထိုးသောအခါ စုံမထားဘဲ သုံးလုံးတင်ကာ မဂဏန်းဖြင့် ပန်းကပ်ကြပါသည်။ ညောင်ရေအိုးကို စုံမထားဘဲ မအဖြစ်ထားရှိခြင်းမှာ အကြောင်းတော့ရှိပါလိမ့်မည်။

စုံ-မဆိုသည်မှာ ဂဏန်းအရေအတွက်ဖြစ်ပါသည်။ ဂန္ဓာရီအတတ်၊ ဗေဒင်ပညာအတတ် စသည်တို့နှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်နေမည်ဟု ထင်မြင်ယူစဆရာ ရှိပါသော်ငြား ထိုအစွဲသည် ဘာသာရေးကိုပင် အခြေခံကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအဖို့ သရဏဂုံသည် “သုံးပါး” ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သော ဂျပန်ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် “နမုစံဘိုး” ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ပါသည်။ “စံဘိုး”ဟူသည်မှာ “ရတနာ သုံးခု” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဂျပန်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့လည်း ရတနာသုံးပါးကိုပင် အထွတ်အမြတ်ထားကာ ကိုးကွယ် ပူဇော်ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဘာသာရေးကို လေ့လာကြည့်သောအခါ မ-ဂဏန်း ဖြစ်သည်။ “သုံး”ကို လွန်စွာ အလေးထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ပြင် မည်သည့်အကြောင်းအရာကို ပြောသည်ဖြစ်စေ သုံးကြိမ် ပြောပါမှ အတည်ဖြစ်သည်ဟူသော မဇ္ဈိမဒေသ၏ ဓလေ့သည်လည်း သုံးဂဏန်းကိုပင် အလေးအနက် ထားကြပါသည်။ ဘုရားရှင်လက်ထက်က ဆွမ်းပင့်လျှင် သုံးကြိမ်ပင့်ခြင်းမျိုး၊ ဘုရားရှင် ငြင်းပယ်သည်ကို သုံးကြိမ်တိတိ လျှောက်ထားခြင်းမျိုးလည်း ရှိခဲ့၏။ မိမိတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအဖို့ ရတနာသုံးပါးကို ဦးထိပ် ထားလျက် ရတနာသုံးပါးကိုပူဇော်ပြီး သရဏဂုံသုံးပါးကို တည်ဆောက်ပြီးသည့်သကာလ အမျှဝေရာတွင် သုံးကြိမ်ဝေကြ၏။ သာဓုခေါ်ရာတွင် သုံးကြိမ်ခေါ်ကြ၏။

သို့ဖြစ်၍ ဘုရားပန်းအိုးဖြစ်သော ညောင်ရေအိုးကိုလည်း သုံးလုံးထားခြင်း (စုံမထားခြင်း)ဖြစ်မည်ဟု ကောက်ချက်ပြုရပါလိမ့်မည်။

(၆၀) ဘုရားအလောင်းတော်က ဘုရားဖြစ်မယ့်နေ့မှာ ဘာအိပ်မက်တွေ မြင်မက်ခဲ့သလဲ

လူနတ်၊ ဗြဟ္မာအပေါင်း၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘုရားလောင်း ဘဝ၌ ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့တွင် အိပ်မက်ကြီးငါးပါးကို မြင်မက်ခဲ့သည်။

၁။ ပထမအိပ်မက်မှာ စကြဝဠာမြေအပြင်သည် အသရေရှိသော အိမ်တော်ရာဖြစ်သည်။ ယူဇနာ ငါးရာမြင့်သော ဟိမဝန္တာတောင်သည် အလောင်းတော်၏ ဦးခေါင်းဖြစ်သည်။ အလောင်းတော်၏ လက်ဝဲဘက် လက်သည် အရှေ့စကြဝဠာ တောင်ထိပ်၌ တင်တော်မူ၏။ ခြေတော်အစုံမှာ တောင်စကြဝဠာ တောင်ထိပ်၌ တင်လျက် ပက်လက် အိပ်စက်တော်မူရသည်ဟု ရှေးဦးစွာ မြင်မက်လေသည်။

၂။ ဒုတိယအိပ်မက်မှာ “တိရိယ” ဟု အမည်တွင်သော နေဇာမြက်သည် ထွန်တုံးရိုးမျှရှိလျက် အနီရောင် အဆင်းဖြင့် ချက်တော်မှထွက်လျက် တစ်ထွာ တစ်တောင်၊ တစ်လံ စသည်ဖြင့် ရှည်ထွက် သွား လေသည်။ ထိုသို့ ရှည်ထွက်သွားရာမှ ယူဇနာ အသိန်းမက ကောင်းကင်သို့ တက်သွားပြီးလျှင် ကောင်းကင် တစ်ခွင်လုံး၌ ပြန့်လျက်တည်၏ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။

၃။ တတိယအိပ်မက်မှာ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်၏ ခြေဖျားတော်မှစလျက် ပိုးကောင်များသည် ပုဆစ် ဒူးတိုင်အောင် တက်လာ၏။ ထိုပိုးကောင်ကလေးများသည် ကိုယ်ပိုင်းတွင် အဖြူရောင်ရှိလျက် ဦးခေါင်း ပိုင်းတွင် မည်းနက်သော အရောင်အဆင်း ရှိလေသည်။

၄။ စတုတ္ထအိပ်မက်မှာ အရောင်လေးမျိုးရှိသော ငှက်တို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာမှလာ၍ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ရှေ့တော်သို့ရောက်လျှင် ဖြူစင်သောအရောင်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ညိုသော အရောင်အဆင်းရှိသော ငှက်မျိုးတို့သည်လည်း အဖြူရောင်ဖြစ်၍ စင်ကြယ်၏။ ရွှေသောအရောင်၊ နီသောအရောင်၊ ဖျော့တော့သော အရောင်ရှိသော ငှက်တို့သည်လည်း ထိုအတူ မြတ်စွာဘုရားရှေ့သို့ရောက်လျှင် ဖြူဝင်းစင်ကြယ်ကြလေသည်။

၅။ ပဉ္စမအိပ်မက်မှာ တောင်ထိပ်ပေါ်တွင် မသန့်မစင်ဖြစ်နေရာ ထိုတောင်ထိပ်ပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်စင်္ကြံ သွားတော်မူရာ ပေကျံခြင်း၊ လိမ်းကျံခြင်းမရှိဘဲ သွားနိုင်သည်ဟု မြင်မက်တော်မူခဲ့၏။

(၆၁) ဘုရားရှင် ပေးဆပ်ခဲ့ရတဲ့ ဝဋ်ကြွေးတော် ဘယ်နှစ်ပါးရှိသလဲ

မည်သူမဆို ကုသိုလ်ပြုက ကုသိုလ်အကျိုး (ကုသလဝိပါတ်)ကို ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ် အမှုကို ပြုပါက အကုသိုလ်၏အကျိုး (အကုသလဝိပါတ်)ကို ခံကြပေလိမ့်မည်။ သံသရာမှ မလွတ်မချင်း မိဃာက ကံဟုခေါ်သော

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးခြင်းကို ခံရပေလိမ့်မည်။

“ဝဋ်မှာအမြဲ၊ ငရဲမှာအပ ” ဆိုသည့်အတိုင်း ဝဋ်ကြွေးရှိပါက ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရစေခြင်းပင်။ ဤ၌ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ပတ္တမြားသင်းကျစ် ဖြစ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ပင်လျှင် နစဉ်ကာလ ကျူးလွန်မိသော အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဝိပါတ်(၁၂)ပါးကို ပေးဆပ်ခဲ့ရပါသေးသည်။ လူတို့သည် မကောင်းသော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ၊ မုဒ္ဒါကံ၊ သံသရာ၌ အနာရောဂါဖြစ်ခြင်း၊ ဘေးဖြစ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့ကို ခံစားကြရသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အလောင်းတော်ဘဝက ပြုမှားမိသောအကျိုးကို ခံခဲ့ရသည်။ ဘုရားရှင် ပေးဆပ်ခဲ့ရသော ဝဋ်ကြွေးတော် (၁၂) ပါးမှာ -

- (၁) ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ခြောက်နှစ်တိုင် ကျင့်ရခြင်း၊
- (၂) စိတ္တမာဏဝိကာ၏ မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲမှုကို ခံရခြင်း၊
- (၃) သုန္ဒရီပရိပိုဇ်မ၏ စွပ်စွဲမှုကို ခံရခြင်း၊
- (၄) သုန္ဒရီပရိပိုဇ်မ သေသောကြောင့် မင်းနှင့်တကွ ပြည်သူတို့၏ ယုံမှားသံသယဖြင့် စွပ်စွဲသည်ကို ခံရခြင်း၊
- (၅) ဒေဝဒတ်က ကျောက်တုံးများဖြင့် လုပ်ကြံသည်ကို ရင်ဆိုင်ရခြင်း၊
- (၆) ကျောက်ချပ်ပွဲထွက် လွင့်စင်ပြီး ခြေမတော်ကို ထိမိကာ သွေးစိမ်းရှင်ရှင် ထွက်ရခြင်း၊
- (၇) ဒေဝဒတ်ကြောင့် ခြေမတော် သွေးစိမ်းတည်၍ သမားတော်ကြီး ဇီဝကမှ ဓားဖြင့် ခွဲသည်ကို ခံရခြင်း၊
- (၈) နာဠာဂီရိဆင်ဖြင့် တိုက်သည်ကို ခံရခြင်း၊
- (၉) ဦးခေါင်းတော်ခဲသည့် ဝေဒနာကို ခံစားရခြင်း၊
- (၁၀) ဝါတွင်းသုံးလုံးလုံး လွန်စွာမှ ကြမ်းတမ်းသည့် မုယောဆွမ်းကိုသာ ဘုရားပေးသုံးဆောင်ရခြင်း
- (၁၁) ကျောကုန်းတော်နာရခြင်း၊
- (၁၂) ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခါနီး၌ ဝမ်းတော်လားရခြင်း စသည်တို့ကြောင့် လေ့လာတင်ပြလိုက်ပါသည်။

(၆၂) မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထိမ်းအမှတ်နေ့တွေဟာ ဘယ်နေ့တွေလဲ

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပြန်တမ်းဝင်ရုံးပိတ်ရက်နေ့ မဟုတ်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထိမ်းအမှတ်နေ့များ ရှိကြ၏။

ထိုနေ့များကား -

- (၁) ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနေ့
(အောက်တိုဘာလ၊ ၂၄-ရက်)
- (၂) ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးနေ့
(ဧပြီလ၊ ၇-ရက်)
- (၃) ကမ္ဘာ့ကြက်ခြေနီနေ့
(မေလ၊ ၈-ရက်)
- (၄) ကမ္ဘာ့ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးနေ့
(ဒီဇင်ဘာလ၊ ၁-ရက်)
- (၅) ကမ္ဘာ့စာပို့တိုက်နေ့
(အောက်တိုဘာလ၊ ၉-ရက်)
- (၆) ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနေ့
(အောက်တိုဘာလ၊ ၁၆-ရက်)
- (၇) ကမ္ဘာ့ဆရာများနေ့
(အောက်တိုဘာလ၊ ၅-ရက်)
- (၈) ကမ္ဘာ့ဆေးလိပ်မသောက်ရေးနေ့
(မေလ၊ ၃၁-ရက်)
- (၉) ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနေ့
(ဇွန်လ၊ ၅-ရက်)
- (၁၀) ကမ္ဘာ့မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေးနေ့
(ဩဂုတ်လ၊ ပထမပတ်)
- (၁၁) ကမ္ဘာ့မျက်မမြင် ပပျောက်ရေးနေ့
(အောက်တိုဘာလ၊ ၁၁-ရက်)

- (၁၂) ကမ္ဘာ့ရေသယံဇာတနေ့
(မတ်လ၊ ၂၂-ရက်)
- (၁၃) ကမ္ဘာ့သက်ကြီးရွယ်အိုများနေ့
(အောက်တိုဘာလ၊ ၁-ရက်)
- (၁၄) ကမ္ဘာ့သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးနေ့
(ဇူလိုင်လ၊ ၇-ရက်)
- (၁၅) ကမ္ဘာ့အိုရုန်းလွှာ ကာကွယ်ရေးနေ့
(စက်တင်ဘာလ၊ ၁၆-ရက်)
- (၁၆) နိုင်ငံတကာစာတတ်မြောက်ရေးနေ့
(စက်တင်ဘာလ၊ ၈-ရက်)
- (၁၇) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မသန်စွမ်းသူများနေ့
(ဒီဇင်ဘာလ၊ ၃-ရက်)
- (၁၈) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မူးယစ်ဆေးဝါး အလွဲသုံးစွဲမှုနှင့် တရားမဝင်ရောင်းဝယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေးနေ့
(ဇွန်လ၊ ၂၆-ရက်)
- (၁၉) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သမဝါယမနေ့
(ဇူလိုင်လ၊ ပထမပတ်၊ စနေနေ့)
- (၂၀) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများနေ့
(မတ်လ၊ ၈-ရက်)

(၆၃) မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် ထိတ်လန့်ခဲ့တဲ့ မြွေလေးမျိုးဟာ ဘာတွေလဲ

သူမြတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွက် လွန်စွာမှ အကျိုးများသည့် စာပေကျမ်းဂန်များကို ပြုစု ခဲ့ပါသည်။ အရှင်သည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး၏ ဆုံးမမှုဖြင့် မိန်းမတို့၏ အန္တရာယ်ကို ထိတ်လန့်မိပါသည်။ သည့်အတွက် ရှောင်ရှားခဲ့ပါသည်။

တစ်နေ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ၏သမီးများ ကျောင်းသို့ လာရောက်သည်နှင့် ကြံကြိုက်ရာ လှည့် မကြည့်မိပါဘဲနှင့် ကြက်သီးမွေးညှင်းများ ထခဲ့လေသည့်အတွက် မိန်းမတို့ကား အဆိပ်ပြင်းထန်လှသည့် (အာသီဝိသောပမ သုတ်လာ) မြွေ-၄ မျိုးနှင့်တူကြောင်း သတိပြုမိလိုက်ပါသည်။ ထိုမြွေလေးမျိုးကား-

၁။ ဒိဋ္ဌဝိသမြွေ

ထိုမြွေနဂါး၏ စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ခြင်း ခံရသူသည် အကြည့်ခံရရုံနှင့် အဆိပ်တက်စေနိုင်ခြင်း။

၂။ ဖုဋ္ဌဝိသမြွေ

ထိုမြွေနဂါး၏ အထိခံရသူမှာ တစ်ကိုယ်လုံး အဆိပ်များ ပျံ့နှံ့စေခြင်း။

၃။ ဝါတိဝိသမြွေ

ထိုမြွေနဂါး၏ နှာခေါင်းလေဖြင့် အမှုတ်ခံရလျှင် ဖွဲပြာကဲ့သို့ ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း။

၄။ အဋ္ဌဝိသမြွေ

ထိုမြွေနဂါး၏ အကိုက်ခံရသူများ ထိုနေရာ၌ပင် လဲ၍ သေစေနိုင်ခြင်း။

စသော မြွေလေးမျိုးကဲ့သို့ပင် -

- ၁။ မိန်းမပျို၏ အကြည့်ခံရရုံနှင့် အဆိပ်တက်သကဲ့သို့ ရင်ထဲ၌ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်တတ်ခြင်း။
- ၂။ မိန်းမပျို၏ အထိခံရသူမှာလည်း တစ်ကိုယ်လုံး အဆိပ်ပျံ့နှံ့သကဲ့သို့ ရှိန်းဖိန်းသွားနိုင်ခြင်း။
- ၃။ မိန်းမပျို၏ နှာခေါင်းလေ အမှုတ်ခံရသူမှာလည်း တစ်ကိုယ်လုံး အဆိပ်တွေပျံ့နှံ့သကဲ့သို့ မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်တတ်ခြင်း။
- ၄။ မိန်းမပျို၏ ကာမဂုဏ်မေထုန် အကိုက်ခံရသူမှာလည်း တစ်ကိုယ်လုံး အဆိပ်တက်ကာ မူးမေ့သွားနိုင်ခြင်း။

စသည်တို့ ဖြစ်တတ်သည့်အတွက် ထိုအဆိပ်မျိုး မကျရောက်စေရန် မိန်းမတည်းဟူသော မြွေအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန် အရှင်ကိုယ်တိုင် သတိပေးတော်မူခဲ့ပါသတည်း။

(၆၄) မင်းတုန်းမင်းကြီး လက်ထက်မှာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကြောင့် ကားစင်တင်ခံရတာ ဘယ်သူလဲ

မင်းတုန်းမင်းကြီးလက်ထက်၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို မစွန့်လွတ်နိုင်သဖြင့် အသက်ဆုံးရှုံးပြီး ကားစင်တင်ခံ ရသူမှာ အကြားအမြင်များပြီး ဗေဒင်ပညာတတ်ကျွမ်းသော ဓာတ်ဆရာကြီး ဦးပိုဆိုသူ ဖြစ်၏။

သူသည် တရားဆွေးနွေးပွဲ စကားဝိုင်းများ၌ -

“ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် သာသနာ ၅၀၀၀ ထားခဲ့ကြောင်း ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဇောသက ဆိုခဲ့သည်မှာ မမှန်ပါ။ ပါဠိတော်၌ အနှစ် ၅၀၀ သာဖြစ်သည်။ ယခုအခါ၌လည်း တကယ့်သံဃာဟူ၍ မရှိ။ ယခု ရှိကြသူများသည် ဘုန်းကြီးတွေသာ ဖြစ်ကြသည်” ဟူ၍ အမြဲလို ထည့်သွင်းပြောကြားလေ့ ရှိသည်။ ထိုစကားသည် သီလရှင် မယ်စိုးမှတစ်ဆင့် မင်းတုန်းမင်းကြီး၏ နားတော်သို့ ရောက်သွားလေသည်။ မင်းတုန်းမင်းကြီးမှာ သာသနာပြု ဘုရင်တစ်ပါး ဖြစ်သည်နှင့်အညီ သာသနာတော်ကို ထိပါးလာလျှင် မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်သည့် အလျှောက် -

“ဓာတ်ဆရာငပိုဟာ သည်စကားကို ဆိုလိုက်တာမို့ သာသနာရဲ့ အညစ်အကြေးဖြစ်သွားပြီ။ ဒင်းဟာ အဝီစိငရဲမှာ ခံရမယ့်သူ။ ဒင်းရဲ့ အယူကို စွန့် မစွန့် စစ်ဆေးမေးမြန်းစေ” ဟူ၍ အမိန့်တော် ထုတ်ပြန် လိုက်လေသည်။ ဤတွင် ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းနှင့်အဖွဲ့က ဓာတ်ဆရာငပိုအား စစ်ဆေးမေးမြန်း ကြသည်။ ဦးပိုက ၎င်း၏မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို မစွန့်ချေ။ သည့်အတွက် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က ကြိမ်ဒဏ်ရိုက်ပြီး အပြစ်ပေးလေ၏။ ဓာတ်ဆရာဦးပိုကလည်း ၎င်း၏ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို မစွန့်လွတ်ဘဲ ရဲဝံ့စွာအရိုက်ခံခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာပြင်းထန်သဖြင့် ဓာတ်ဆရာဦးပိုလည်း လွတ်တော်ရှေ့မှာပင် သေဆုံးသွားခဲ့သည်။

ထိုအခါ မှူးတော်မတ်တော်တို့က အမှုစစ်ဆေးတုန်း လက်လွန်သွားကြောင်း ရွှေနန်းရှင်ထံ လျှောက်တင် ကြလေသည်။ မင်းတုန်းမင်းက-

“ငပိုဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူဝါဒကို လှည့်ပတ်ဟောပြောသူဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာပျက်ခါနီးဆဲဆဲမှာ ပဉ္စာနန္ဒရိယ ကံငါးပါးမှာ တစ်ပါးပါးသင့် ရောက်တဲ့သူဟာ အဝီစိမှာ ခံရပေမဲ့လည်း ကမ္ဘာပျက်ရင်ဖြင့် အဝီစိက လွတ်ဦးမယ်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိတဲ့ သူတွေကျတော့ ကမ္ဘာပျက်ပေမဲ့လည်း အဝီစိက မလွတ်နိုင်ပေဘူး။ တခြားကမ္ဘာမှာ ပြောင်းပြီး ခံရလိမ့်ဦးမယ်။ ဒီမျှလောက် မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကြီးဖြစ်တာမို့ ဒီလို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေ မပေါ်ပေါက် အောင် စံနမူနာပြတဲ့ အနေနဲ့ ငပိုကို ကားစင်တင်စေ” ဟူ၍ မိန့်ကြားခဲ့ပြီး ဦးပို၏ရုပ်အလောင်းအား မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ပုဏ္ဏားကုန်းသင်္ချိုင်းအတွင်း ကားစင်၌ ပြထားခဲ့လေသည်။

(၆၅) မိန်းမနဲ့ယောကျ်ား ဘာတွေများ ကွာခြားပါသလဲ

လူသည် မွေးကတည်းက ယောက်ျားနှင့်မိန်းမဟူ၍ ကွဲပြားခဲ့ပါသည်။ အချစ်စိတ်၊ ကာမရာဇိတ်မှာ အရွယ် ရောက်လာမှ ဝင်ရောက်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သုတေသီများ၏ လေ့လာချက်အရ

၁။ အသက် အနည်းငယ် ငယ်ရလေသော် ကျား၊ မ မခွဲခြားဘဲ ကလေးများအချင်းချင်း ရောနှော ကစားတတ် ကြသည်။

၂။ အသက် (၁၀)နှစ်နှင့် (၁၂)နှစ်ကြားသို့ ရောက်လေသော် ယောက်ျားလေးအုပ်စုနှင့် မိန်းကလေးအုပ်စုတို့ အုပ်စုဖွဲ့၍ ရန်ဖြစ်လာတတ်ကြ၏။

၃။ အသက် ၈ နှစ်၌ ယောက်ျားလေးနှင့် မိန်းကလေးတို့သည် လိင်တူအချင်းချင်း ကစားလိုသောဆန္ဒ ရှိလာ ကြသည်။

၄။ မိန်းကလေးများသည် အသက် ၁၃ နှစ်နှင့် ၁၇ နှစ်၌ ယောက်ျားလေးများအပေါ် စိတ်ဝင်စား၍ သူတို့၏ အပြုအမူများကို အလေးထားစေချင် လာကြသည်။

၅။ ယောက်ျားလေးများသည် အသက် ၁၄ နှစ်နှင့် ၁၅ နှစ်၌ မိန်းကလေးများကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။

ယင်းလေ့လာချက်မှာ အနောက်နိုင်ငံများကို အခြေခံထားခြင်းဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ယေဘုယျ အားဖြင့် မကွာခြားပေ။ ကွာခြားသည်မှာ အနောက်နိုင်ငံများ၌ ရည်းစားထားခြင်းကို အားပေး၍ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကား ယင်းကိစ္စကို အားမပေးပေ။

ယောက်ျားနှင့် မိန်းမ ကာမရာဇိတ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို လေ့လာကြည့်သော အခါ၌လည်း ယောက်ျားက မိန်းမထက် အရွယ်စော၍ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိ၏။ အသက်အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ယောက်ျားသည် အသက် ၂၀ မတိုင်မီ၌ အမြင့်ဆုံးတက်ကြွ၍ မိန်းမသည် အသက် ၃၀ ခန့်၌ အမြင့်ဆုံး တက်ကြွ နေတတ်၏ ဖို-မ ဆက်ဆံရာ၌လည်း ယောက်ျားသည် မိန်းမထက်စော၍ ရာဂပြေငြိမ်းပြီး မိန်းမသည် ယောက်ျားနောက်မှ ရာဂ ပြေငြိမ်းသည်။ ဤသည်မှာ မိန်းမများ၏ သဘာဝသာ ဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် မိန်းမသည် ရေနှင့်တူ၍ ယောက်ျားသည် ကျောက်ခဲနှင့်တူ၏။ ရေကို မီးဖိုပေါ် တင်၍ကြိုလျှင် တော်တော်နှင့်မဆူပွက်။ ဆူပြီးနောက် မီးဖိုပေါ်မှချလျှင်လည်း ရုတ်တရက်မအေး။ ထိုနည်းတူ ပင် မိန်းမတို့၏ အချစ်စိတ်သည် တဖြည်းဖြည်းကြွ၍ အချစ်စိတ်ထပြီး နောက်လည်း တဖြည်းဖြည်း လျော့ကျသည်။

ယောက်ျားကား ကျောက်ခဲနှင့်တူ၏။ ကျောက်ခဲကို မီးဖိုပေါ်လျှင် အလျင်အမြန် ချက်ချင်းပူ၏။ ကျောက်ခဲကို မီးဖိုမှ ဆွဲထုတ်လျှင် မကြာမီ အေးသွား၏။ ထိုနည်းတူပင် ယောက်ျားတို့၏ အချစ်စိတ်မှာ ထလွယ်၏။ ကျလွယ်၏။ သို့ဖြစ်၍ မိန်းမတို့မှာ အချစ်စိတ်ထကြွခြင်းကြောင့် အချစ်ကိစ္စကို ချုပ်တည်းနိုင်၊ အောင့်အည်းနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ယောက်ျားတို့၌ အချစ်စိတ်သောင်းကျန်းမှု ဖြစ်တတ်သည်မှာ အချစ်စိတ် ထကြွလွယ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ဤသို့အားဖြင့် ယောက်ျားနှင့်မိန်းမ ခြားနားပေ၏။

(၆၆) မေတ္တာစွမ်းအင် ကြီးမားပုံအကျိုးကို ဘုရားရှင်က အဆင့်ဘယ်လိုခွဲခြား ဟောကြားခဲ့သလဲ

သည်ကမ္ဘာလောကကြီး၌ စွမ်းအားအထက်မြက်ဆုံးတရားကို ပြပါဆိုလျှင် မေတ္တာတရားကိုသာ ပြရပေ လိမ့်မည်။ သတ္တဝါဝေနေယျ အပေါင်းကို မဟာမေတ္တာဂရုဏာ ကြီးမားစွာ ဖြန့်ကြဲလျက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား ရှင်က မေတ္တာစွမ်းအင်ကြီးမားပုံကို အဆင့် (၁၀)ဆင့် ခွဲခြားလျက် အောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။

၁။ ထမင်းရည်ချောင်းစီးအောင် လှူဒါန်းခဲ့သော ဘုရားအလောင်း ဝေလာမပုဏ္ဏားကြီး၏ အလှူဒါန မျိုးထက် သောတပန်တစ်ဦးကို လှူဒါန်းခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမား၏။

၂။ သောတာပန် (၁၀၀)ကို လှူရခြင်းထက် သကဒါဂါမ် တစ်ဦးကို လှူရခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုး ကြီးမား၏။

၃။ သကဒါဂါမ် (၁၀၀) ကို လှူရခြင်းထက် အနာဂါမ် တစ်ဦးကို လှူရခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုး ကြီးမား၏။

၄။ အနာဂါမ် (၁၀၀) ကို လှူရခြင်းထက် ရဟန္တာတစ်ပါးကို လှူရခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမား၏။

၅။ ရဟန္တာ (၁၀၀) ကို လှူရခြင်းထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတစ်ပါးကို လှူရခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုး ကြီးမား၏။

၆။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဆူ (၁၀၀) ကို လှူရခြင်းထက် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားတစ်ဆူကို လှူရခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမား၏။

၇။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားတစ်ဆူကို လှူရခြင်းထက် ဘုရားအမှူးပြုသော သံဃာတော်များကို လှူရခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမား၏။

၈။ ဘုရားအမှူးပြုသော သံဃာတော်များကို လှူရခြင်းထက် စတုဒိသာ သံဃာတော်ကို ရည်စူး၍ ကျောင်းဆောက်လှူရခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမား၏။

၉။ စတုဒိသံဃာတော်ကို ရည်စူး၍ ကျောင်းဆောက်လှူရခြင်းထက် သရဏဂုံသုံးပါးကို ဆောက် တည်ခြင်း၊ ငါးပါးသီလသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမား၏။

၁၀။ သရဏဂုံဆောက်တည်ခြင်းနှင့် ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းခြင်းထက် နံ့သာတစ်ရှူခန့်မျှ အချိန်ပိုင်းလောက် မေတ္တာပွားများခြင်းက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမား၏။

သို့ဖြစ်ပေရာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များအနေဖြင့် မေတ္တာစွမ်းအင်အကျိုးကို သိရှိနားလည်ပြီး မေတ္တာဓာတ် ကိန်းအောင်းကာ ဝိပဿနာတရားများကို အားထုတ်သင့်ပေကြောင်း။

(၆၇) မြန်မာနိုင်ငံမှာ ထင်ရှားတဲ့ဟေမိပင် ဘယ်လောက်ရှိသလဲ

ဟေမိပင်ဆိုသည်မှာ ဂေါတမဘုရားရှင် အမှီသဟဲပြုပြီး သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ကို ရရှိစေနိုင်ခဲ့သောအပင် ဖြစ်ပါသည်။ သည့်အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ဟေမိပင်ကို အထွတ်အမြတ်ထားကာ သာသနာ့ပရိဝုဏ်များ၌ စိုက်ပျိုး၍ ပူဇော်ခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ထင်ရှားသော ဟေမိပင်များ ကို အရေအတွက် မည်မျှရှိပုံကို လေ့လာတင်ပြအပ်ပါသည်။

၁။ သက္ကရာဇ် ၃၃၈ ခုနှစ်တွင် ရှင်အရဟံ စိုက်ပျိုးခဲ့သော မကွေးတိုင်း၊ နတ်မောက်မြို့နယ်၊ ပင်းမြို့ရှိ မဟာဟေမိရွှေညောင်တော်။ (နှစ်စဉ် တပေါင်းလ၌ ပွဲတော်ကျင်းပလေ့ရှိပါသည်)

၂။ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ ခုနှစ်တွင် သာယာဝတီမင်းလက်ထက် ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သော ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ဝင်ဒါမီယာတောင်ဖျား ဟေမိကုန်း ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ ဟေမိညောင်တော်။

၃။ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၁ ခုနှစ်တွင် သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ) မှ ပင့်ဆောင်လာပြီး ၁၂၂၂ ခုနှစ်တွင် မင်းတုန်းမင်းကြီး စိုက်ပျိုးခဲ့သော မန္တလေးမြို့ စင်္ကြာနွယ်စဉ်ရပ်ရှိ မင်းတုန်းမင်းကြီး၏ ကုသိုလ်တော်ဟေမိပင်။

၄။ ၁၃၂၂ ခုနှစ်တွင် ဆရာတော် ဦးနာရဒစိုက်ပျိုးခဲ့သော စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မုံရွာမြို့နယ်၊ ခတက်ကန်ရွာရှိ ဟေမိတစ်ထောင် ညောင်တော်များ။

၅။ ၁၃၂၉ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် အင်ဒီရာဂန္တီ၏ လက်ဆောင်ကို ၁၃၃၀ ပြည့်နှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် (၈) ရက် (၁၄-၉-၁၉၆၈) စနေနေ့ နံနက် ၆ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် မြေချစိုက်ပျိုးပူဇော်အပ်သော ကမ္ဘာ့အေးပိဋကတ်တိုက် ဥပစာရှိ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း၏ ကုသိုလ်တော်ဟေမိပင်။

[ဦးကြည်ညွန့် (သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်)၊ ဦးတင်ထွေး (သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး) နှင့် ဦးထွန်းကြည် (သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဌာနစုမှူး) တို့မှ ဦးဆောင်၍ ပါဠိ၊ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ် သုံးဘာသာဖြင့် ကျောက်စာရေးထိုးထားသည်။]

၆။ ၁၃၄၆ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် မြေချစိုက်ပျိုးထားသော ရန်ကုန်မြို့၊ ဓမ္မရက္ခိတကုန်းမြေ၊ မဟာဝိဇယစေတီတော် အနီးရှိ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ လက်ဆောင်ဟေမိညောင်တော်။

ဟေမိညောင်ဆိုသည်မှာ ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်ပွား ပရိဘောဂစေတီအဖြစ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ကြသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များအဖို့ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့သို့ရောက်လေတိုင်း ညောင်ရေသွန်းကာ သပ္ပာယ်ကြ၏။ သတ္တဝါများအား ဘေးမဲ့လွတ်ခြင်း၊ တရားသီလဘာဝနာများ စောင့်ထိန်းပွားများခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်ယူလေ့ရှိကြပါသတည်း။

(၆၈) မင်းတုန်းမင်းကြီးထံမှ သီလရှင်မယ်ကင်း ဘာကတိတွေ တောင်းခဲ့သလဲ

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၁ ခုနှစ်တွင် မန္တလေး ရတနာပုံနေပြည်တော်ကို လုံးဝ ပြီးစီးအောင် တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ပြီးနောက် မင်းတုန်းမင်းကြီးလည်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်တော်မူရန် ရတနာပုံရွှေမြို့တော်ထံသို့ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး ပင့်ဆောင်ခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်နှင့် မရှေးမနှောင်းပင် “စစ်ကိုင်း ဂူတစ်လုံးချောင်” တွင် သီတင်းသုံးနေထိုင်သော သီလရှင်ဆရာမယ်ကင်းအား နန်းတွင်းသူများကို ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ပညာသင်ကြားပေးရန်နှင့် ဆုံးမသွန်သင်ရန်အတွက် နေပြည်တော်သို့ ပင့်ဆောင်တော်မူပြန်သည်။ ဤတွင် သီလရှင်မယ်ကင်းလည်း မင်းတုန်းမင်းကြီးထံမှ ကတိ (၃) ခုကို တောင်းခံခဲ့သည်။ ထိုကတိသုံးချက်ကား ...

၁။ မိမိသည် မိန်းမသား သီလရှင်မျှသာ ဖြစ်၍ ဆရာတော် သံဃာတော်များအား လေးစား ရိုသေရမည်ဖြစ်ကာ ပြာသာဒ်ဆောင် ဘုံဆင့်ပါသော ကျောင်း၊ ဇရပ်တို့ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခြင်း မပြုရ။

၂။ မည်သည့် ဘွဲ့တံဆိပ်ကိုမျှ လှူဒါန်းဆက်ကပ်ခြင်း မပြုရ။

၃။ ဆွမ်းဝတ်၊ ဆွမ်းအိုး လှူဒါန်းခြင်းမပြုရ။

စသည်တို့ပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကတိ (၃)ချက်ကို မင်းတရားကြီးက ခံယူမှ သီလရှင်မယ်ကင်းသည် ရွှေမြို့တော်သို့ လိုက်ပါနေထိုင်၍ နန်းတွင်း၌ မိဖုရားနှင့် သမီးတော်နန်းတွင်းသူ မောင်းမမိသံတို့အား လိမ္မာ ယဉ်ကျေးရန် စာပေပညာ တတ်ကျွမ်းနားလည်စေရန် ဝါယမစိုက်ထုတ်လျက် သင်ကြား ပြသဆုံးမ ဩဝါဒပေး၍ နေထိုင်လေသည်။

သီလရှင် ဆရာကင်းသည် ရတနာပုံ ရွှေမြို့တော်၌ နေထိုင်သည် ဆိုသော်လည်း မန္တလေးတောင်၏ အရှေ့မြောက်ဘက် (ရွှေကျင်ငါးတိုက်၏ အရှေ့ဘက်)တွင် တိုက်တာတည်၍ နေသည်။ နန်းတွင်းမှာ နေသည် မဟုတ်။ အများအားဖြင့်ကား မန္တလေးနန်းတော်တွင် မြောက်ဥယျာဉ်တောရကျောင်း၌ နေထိုင်ပြီး မိဖုရားများ သမီးတော်များနှင့် နန်းတွင်းသူတို့အား စာပေသင်ကြားပေးခြင်း၊ တရားဓမ္မ ဟောပြောပြသခြင်း၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းအားထုတ်စေခြင်း စသည်ဖြင့် အားကြီးမာန်တက် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ပြုလုပ်ပေးတော်မူလေသည်။

သို့နှင့် သီလရှင် ဆရာမယ်ကင်းသည် နန်းတွင်းသူ၊ မိဖုရားများ၊ သမီးတော်များ၊ အထိန်းတော်များ၏ ချစ်ခင်လေးစားရသည့် ဆရာတစ်ဆူဖြစ်ကာ သာသနာတော်မှာ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား၍ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားလာခဲ့ပေ၏။

(၆၉) မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုမှာ ဗိုလ်ချုပ်တို့ကို ကူညီပေးခဲ့တဲ့ သတင်းစာအယ်ဒီတာဟာ ဘယ်သူလဲ

မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေကြသော ကာလဖြစ်သည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးအတွင်းရှိ သခင်လူငယ်များ ထဲတွင် အယူဝါဒရေးရာနှင့် နိုင်ငံခြားအဆက်အသွယ် ရှာယူရေးမှာ ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိသည်။

ဂျပန်များသည် ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ကျင့်သုံးနေသူများဖြစ်သည်။ ဖက်ဆစ်ဝါဒသည် အရင်းရှင်ဝါဒ၏ အဆိုး ရွားဆုံးနှင့် အဖောက်ပြန်ဆုံးဖြစ်သည်။ ဂျပန်တို့သည် တိုကျိုရေဒီယိုမှနေ၍ မြန်မာနိုင်ငံအား လွတ်လပ်ရေး ပေးမည်ဟု အသံလွှင့်ကြေညာနေသော်လည်း လုံးဝယုံကြည်ရန် မလိုအပ်ဟု ဆိုသည်။

သခင်လူငယ်များတွင် သခင်တင်မောင်၊ သခင်စိုး စသည့် ခေါင်းဆောင်များက ဂျပန်နိုင်ငံသည် ဖက်ဆစ်ဝါဒ ကျင့်သုံးသည်ဖြစ်၍ အကူအညီယူရန် လုံးဝ မလိုပေ။ ကွန်မြူနစ် ဘက်တော်သားများထံမှသာ အကူအညီယူရန် လိုသည်ဟု ဆန္ဒရှိကြသည်။ ကျန်ခေါင်းဆောင်တို့က ကွန်မြူနစ်ဘက်တော်သားများထံမှ အကူအညီရလျှင် ယူမည်။ သို့မဟုတ် အခြားမည်သည့်နိုင်ငံကမဆို အကူအညီရလျှင် ယူမည်ဟု ဆန္ဒ ရှိသူများ ဖြစ်လေသည်။

ဤ၌ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ ခေါင်းဆောင် များကို အကူအညီပေးခဲ့သောသူမှာ “နယူးရန်ကုန် အီးဗန်းပို့သတင်းစာ” မှ အယ်ဒီတာ “တိတ်ဂွမ်” ဆိုသူ ဖြစ်လေသည်။ သူသည် မြန်မာလူငယ်များနှင့်လည်း အပေါင်းအသင်းဆုံသည်။ အထူးသဖြင့် တို့ဗမာ အစည်းအရုံးကြီး၏ သခင်လူငယ်များနှင့်လည်း ပိုမို ရင်းနှီးသည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီး၏ ဩဇာခံ လက်အောက်ခံဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အလုပ်သမားများအစည်းအရုံး (All Burma Trade Union Congress) တွင် တိတ်ဂွမ်သည် ဘဏ္ဍာရေးမှူး ဖြစ်လေသည်။

တိတ်ဂွမ်သည် တရုတ်ပြည်မှ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က တရုတ်ပြည် ရှန်ဟဲမြို့တွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်အချို့သည် မြေလျှိုးပြီးနေကြရင်း လက်ဝဲ စာအုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော လက်ဝဲစာအုပ်စာတမ်း များကို တိတ်ဂွမ်က မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ တင်သွင်းပြီး ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

ထိုကွန်မြူနစ် လက်ဝဲစာအုပ်များကို တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ သခင်လူငယ်များဖြစ်ကြသော သခင်စိုး၊ သခင်အောင်ဆန်း၊ သခင်ကျော်စိန်(ပြည်သူ့စာပေ) တို့ထံ တိတ်ဂွမ်က ပို့ပေးခဲ့သည်ဟု ဆို၏။

(၇၀) မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ခေတ်ဦးက ဒုတိယ ရွှေတံဆိပ်ဆုရတဲ့ ကာတွန်းဆရာဟာ

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ခေတ်ဦးက ဒုတိယရွှေတံဆိပ်ဆု ရခဲ့သူမှာ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်လည်း လုပ်ခဲ့သော ရွှေတလေး ခေါ် ဦးဘကလေးပင်ဖြစ်၏။ ကာတွန်း ဦးဘကလေးသည် အာဇာနည် ရွှေရိုးဇာတ်ကားကုမ္ပဏီမှ သူကိုယ်တိုင် ပါဝင်ရိုက်ကူးသော “ကြင်စဦး” ဇာတ်ကားတွင် “ဗ-လ-ရှင်”ကာတွန်း ရေးပြခဲ့ခြင်းကြောင့် အိန်အန် တောင် ကျားတံဆိပ် ဆေးတိုက်ပိုင်ရှင်သူဌေးကြီး ဦးဘဘာက ရွှေတံဆိပ်ဆုပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၁)ရက်နေ့၊ စနေနေ့ (၆:၃၀)နာရီတွင် အဲလ်ဖရက်ခေါ် အော်လင်ပီယာ ရုံကြီးတွင် ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗ-လ-ရှင် ဆိုသော စကားလုံးသုံးလုံးကို အရင်ရေးပြပြီး နောက်စာလုံးကလေးများကို အရုပ်ကလေးများ ဖြစ်အောင် ဖြည့်ရေးလိုက်သောအခါ မိန်းကလေး တစ်ယောက်ကို သူငယ်ကလေး တစ်ယောက်က ဒူးထောက် တောင်းပန်နေပုံ ဖြစ်သွားသည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာပြည်၏ ပထမဆုံးပိတ်ကားပေါ်ရောက် ရုပ်ရှင်ကား ဦးထွန်းရှိန် ဈာပနသတင်းကား နှစ်ပိုင်းကို ရိုက်ကူးပြသနိုင်သဖြင့် ရွှေတံဆိပ်များ ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ ရွှေတံဆိပ်တစ်ခုမှာ ပြည်မြို့တွင်ကျင်းပခဲ့သော ပြည်လုံးကျွတ် ဂျီစီဘီအေ အစည်းအဝေးကြီးမှ ချီးမြှင့်ခြင်း ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ခုမှာ စီနီမာဒီ ပဲရစ်ရုပ်ရှင်ပိုင်ရှင် မစ္စတာမာမက်အစ္စမေလ်အာချာက ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဂျီစီဘီအေက ရွှေတံဆိပ်ချီးမြှင့်ခြင်းသည် မြန်မာအမျိုးသားထဲမှ ပထမဆုံး ရုပ်ရှင်ကား ရိုက်ကူးနိုင်ခြင်း အပြင် ဘီလပ်သွား မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင် ဦးထွန်းရှိန် ဈာပနသတင်းကားကို ရိုက်ကူးခြင်းဖြင့် မျိုးချစ် စိတ်ကို လှုံ့ဆော်ပေးရာ ရောက်သဖြင့်လည်းဖြစ်သည်။ စီနီမာဒီပဲရစ်ရုံပိုင်ရှင်၏ ရွှေတံဆိပ်ဆုကား ဈာပန သတင်းကားကို ငွေနှစ်ရာဖြင့် အပြီးအပိုင်ဝယ်ယူကာ အမေရိကန်ဇာတ်ကား တစ်ကားနှင့် အတူပြသရာ ဝက်ဝက်ကွဲအောင် ရုံလူစည်ကားသဖြင့် သူ့အဖို့ အကျိုးထူးခံစားရသည့်အတွက် ချီးမြှင့်ခြင်းဖြစ်ပုံရသည်။

(၇၁) မြန်မာဘာသာနဲ့ ပထမဆုံးထုတ်ဝေခဲ့တာ ဘာသတင်းစာလဲ

မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများထဲ၌ ပထမဆုံး ရေးအကျဆုံး “ဓမ္မသိသတင်းစာ” ဖြစ်၏။ ၁၈၂၆ ခုနှစ်၊ စစ်ပြီးငြိမ်း၍ အင်္ဂလိပ်တို့က မြန်မာမင်းနိုင်ငံတော် အပါအဝင်ဖြစ်သော ရေး၊ မြိတ်၊ တနင်္သာရီ၊ ရခိုင်နယ်တို့ကို သိမ်းယူ၊ အင်္ဂလိပ်အပိုင် နိုင်ငံတော်အဖြစ် ပြုလုပ်လိုက်သောအခါ မော်လမြိုင်မြို့ တွင် အခြေစိုက်ကြသော အမေရိကန် သာသနာပြုဆရာများ ကိုယ်တိုင် ရေးသားပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသော သတင်းစာ ဖြစ်ပေသည်။

“ဓမ္မသိ သတင်းစာ” မှာ သတင်းစာ ဆိုသော်လည်း နေ့စဉ်ထုတ်မဟုတ် တစ်လတစ်ကြိမ် ထုတ် ဖြစ်သည်။

အရွယ်အစားမှာလည်း ၅.၂၅(5¼) x ၈.၅(8½) မျှသာ ရှိပေသည်။ အကောင်းစားစက္ကူကို သုံးသည်။ စာရွက်(၈)ရွက် (၁၆)မျက်နှာပါသည်။ ၁၈၅၂ ခုနှစ်တွင် စက္ကူပြတ်လပ်သဖြင့် ဩဂုတ်လတွင် သတင်းစာထုတ်ပြီးသည့်နောက် စက်တင်ဘာလနှင့် အောက်တိုဘာလတွင် မထုတ်နိုင်ဘဲ နိုဝင်ဘာလတွင်မှ ဆက်၍ ထုတ်ရသည်။ ၎င်းလထုတ်သတင်းစာ၌ အယ်ဒီတာက ...

“လွန်ခဲ့သောနှစ်လအတွင်း သီတင်းစာပုံနှိပ်သော စက္ကူပြတ်သောကြောင့် သတင်းစာကို ပုံမနှိပ်ရ ပြတ်သည့်အကြောင်းမှာ ကာလကတ္တားမှ မှာလိုက်သော စက္ကူကိုတင်သော “မဇက်ပ” အမည်ရှိ ရွက်သင်္ဘော သည် ပုသိမ်မြို့နှင့် မနီးမဝေး၌ သောင်တင်၍ ပျက်သောအကြောင်းတည်း” ဟု ဖော်ပြထားသည်။ “ဓမ္မသိ သတင်းစာ” မှာ နာမည်နှင့်လျော်စွာ သာသနာပြုဆရာများက ထုတ်သောကြောင့် သာမန်သတင်းစာမျိုး မဟုတ်ဘဲ သာသနာရေး သတင်းစာ ဖြစ်သော်လည်း သာသနာရေး သတင်းချည်းသက်သက် မဟုတ်။ ထိုခေတ်က မှတ်သာဖွယ်ရာ ကောင်းသော အခြားသတင်းများလည်း ပါရှိလေသည်။ ထိုမျှမကသေး ကမ္ဘာပေါ် အရပ်ရပ်မှ မှတ်သားဖွယ်ရာ ပုံပြင်ကလေးများ၊ သိပ္ပံပညာရပ်များနှင့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပြက္ခဒိန်လည်း တစ်လ တွက်စီ ပါရှိလေသည်။ ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စစ်သတင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပထမဆုံး သတင်းလည်း ၁၈၅၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလထုတ် ရှေ့ဆုံးစာမျက်နှာ၌-

“တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် (၁၃)ရက်နေ့၌ ကာလကတ္တားမြို့က မီးသင်္ဘောဆိုက်ရောက်သဖြင့် သတင်းများကို ကြားသိရသည်မှာ ရန်ကုန်မြို့၌ အင်္ဂလိပ်သင်္ဘောသူကြီးများတို့သည် အဖန်ဖန် ညှင်းဆဲခြင်းကို ခံရသောကြောင့် ကုမ္ပဏီရှင်ဘုရင်သည် စစ်သင်္ဘောကြီးတစ်စင်းနှင့် မီးသင်္ဘောနှစ်စင်းကို ရန်ကုန်မြို့သို့ စေလွှတ်တော်မူပြီ” ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

(၇၂) မီးဖိုချောင်ထဲမှာ ဘာကြောင့် အိပ်မက်အကြောင်း မပြောကောင်းတာလဲ

လူတော်တော်များများပင် အိပ်မက် မက်ဖူးကြပါသည်။ အိပ်မက် မက်ရခြင်းအကြောင်းရင်းကို လေ့လာ လိုက်သောအခါ အချက် (၆) ချက်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- ၁။ ဝါတိက - လေဓာတ်ပျက်၍ မက်ခြင်း။
- ၂။ ဝိတ္တိက - သည်းခြေပျက်၍ မက်ခြင်း။
- ၃။ သေမှိက - သလိပ်ပျက်၍ မက်ခြင်း။
- ၄။ ဒေဝတူပ သံဟရတ - နတ်တို့လှည့်ပတ်၍ မက်ခြင်း။

၅။ သမုဒါစိတ္တတ - လေ့ကျက်သုံးဆောင်ဖူး၍ မက်ခြင်း။

၆။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ - ပုဗ္ဗနိမိတ်ပြဖြစ်လတ္တံ့ကို မက်ခြင်း။

တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ပြဖြစ်လတ္တံ့ကို မက်ခြင်းဟူသည့် ပုဗ္ဗနိမိတ္တသည်သာ ထူးခြားမွန်မြတ်သော အိပ်မက်ဟူ၍ မှတ်ယူကြပါသည်။ ဤ၌ ရှေးလူကြီးသူမများက အိပ်မက်ကို မီးဖိုချောင်၌ မပြောကောင်းဟု ဆိုကြပါသည်။

ထိုသို့ ဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို လေ့လာလိုက်သောအခါ မီးဖိုချောင်ဟူသည့် အိမ်၏ နောက်ဖေးဘက်တွင် ရှိ၍ အိမ်နောက်ဖေးသည် အနိဋ္ဌာရုံ၊ ယုတ်ညံ့သောနေရာတစ်ခုဟု မှတ်ယူလေ့ ရှိကြ ပါသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ မွန်မြတ်သော (ဝါ) ကောင်းကျိုးဝင်လာ လတ္တံ့သော အိပ်မက်အကြောင်းကို ယုတ်ညံ့ သော (ဝါ) အထွတ်သဘောဖြစ်သော အိမ်နောက်ဖေး မီးဖိုချောင်တွင် ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ဝင်လာလတ္တံ့သော ကောင်းကျိုးကို ပယ်ဖျက်တားဆီး လမ်းလွဲလိုက်ရာ ရောက်သည့်သဘောပင် ဖြစ်ပေသည်။

အိမ်အသုံးအဆောင်များကိုစွဲ၍ တည်ရသော နတ်များဖြစ်သည့် ဖျာလိပ်စောင့်နတ် ကဲ့သို့ပင် မီးဖိုဆောင်နတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဒေသအလိုက် အစွဲအမျိုးမျိုး ရှိတန်ရာသည်။ အချို့ဒေသတွင် ညဘက် အိပ်ရာထဲ၌ ရူးရူးပေါက်တတ်သော ကလေးကြီးများကို ယင်းခလေ့ဆိုး ပျောက်ကင်းစေရန် အိပ်ခါနီး မီးဖိုချောင် ရှိ မီးဖိုကို ကန်တော့၍ အိပ်စေခြင်း၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့တွင် မီးထွန်းပူဇော်ရမည့်နေရာ၌ မီးဖိုပါနေခြင်းကား မီးဖိုစောင့်နတ်၏ ယုံကြည်သည့်အသွင်များ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မီးဖိုနားတွင် အိပ်မက် အကြောင်း မပြောစေခြင်းမှာ မီးဖိုစောင့်နတ် မကြိုက်၍သော်လည်း ဖြစ်နိုင်ကောင်းကြောင်း လေ့လာတင်ပြအပ် ပါသည်။

(၇၃) ယောမင်းကြီး ဦးဘိုးလှိုင်ရဲ့ စိတ်ဓာတ် ဘယ်လိုရှိသလဲ

ဦးဘိုးလှိုင်သည် ပြည်သူတို့ဘက်၌ ရပ်တည်၏။ ရာထူးစည်းစိမ်ကို မမက်မော။ မှန်သည်ထင်လျှင် ဘုရင်ကိုပင် ခွန်းတုံ့ပြန်ဖို့ ဝန်မလေးတတ်။

တစ်ခါသော် သမီး၊ နှမ စသည်တို့ကို ပေးဆက်လျက် အခွင့်အရေးယူသူ အမှုထမ်းတစ်ဦးကို မင်းတုန်းမင်းကြီးက လွန်စွာမှ မျက်နှာသာ ပေးတော်မူ၏။ သည့်အတွက် မသင့်တော်ကြောင်း မင်းတုန်းမင်းကြီးအား တင်လျှောက်ခဲ့၏။ သို့သော် မင်းတုန်းမင်းကြီးက အလေးအနက် မထားခဲ့။ သည့်အတွက် မှူးမတ်စုံညီတို့၏ ရှေ့မှောက်၌ ...

“အစ်မ၊ နမ၊ သမီးကကို၊ စ၍ဆက်နှင့်၊ လက်ဆောင်သွင်း၍၊ စိုးမင်းချစ်မြတ်၊ ထိုအမတ်သည်၊ အတတ်မရှိ၊ သတိကင်းကွာ၊ ဘုန်းကြီးလှာမူ၊ ပြည်ရွာပျက်ကြောင်း တစ်ပါးတည်း” ဟူ၍ လျှောက်တင် လိုက်သည်။ ထိုအခါ မင်းတုန်းမင်းကြီးလည်း အမျက်ပြင်းစွာ ထွက်သဖြင့် လုံကို ကောက်ကိုင်လိုက်ကာ...

“သည်လုံနှင့် ငါ့မည်းတော် စီရင်၍ နှင့်အဖေ ယင်းတော်ဝန်ကြီး သေခဲ့သည်မဟုတ်လော။ သည်လုံနှင့် မောင်မင်းကို စီရင်ခြင်း ခံလိုသလော” ဟူ၍ မေးလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဦးဘိုးလှိုင်သည် တုန်လှုပ်ခြင်း အလျဉ်း မရှိဘဲ “ထိုးတော်မူပါဘုရား” ဟု ဆို၍ ရင်ဘတ်ကိုပင် ကော့ပေးလိုက်သေး၏။ မင်းတုန်းမင်းကြီးလည်း စိတ်ကို ထိန်းချုပ်ကာ အတွင်းတော်သို့ ဝင်သွားသည်ဟူ၏။

ဤတွင် အခြားမှူးမတ်များက ...

“ဝန်ကြီးမင်းမှာလည်း တင်းတင်းမာမာ ရဲပဲရဲလွန်းသဗျာ” ဟူ၍ ပြောကြလေ၏။ ထိုအခါ ဦးဘိုးလှိုင်က ...

“ကျွန်ုပ်အဖို့ လုံနှင့်ထိုးသတ်ခံရ၍ သေရခြင်းက မြတ်၏။ နေရာတိုင်း မင်းလိုလိုက်၍ စီမံသော် မကောင်းမူ ဖြစ်ပွားနေသည့်အတွက် နိုင်ငံတော် ပျက်စီးခြင်း ဖြစ်ရလေသည်ဟု ဤနာမည်မျိုး ကျန်ရစ်ခဲ့ပါလျှင် သေကျိုးမနပ် ဖြစ်သည်။ ထိုမကောင်းသော အပုပ်နံ့သည် တထောင်းထောင်းနှင့် လူအပေါင်းတို့ နှာခေါင်းရှုံ့ ကြမည်ကို ကြောက်စရာကောင်းသည်။ မှူးမတ်ဆိုသည့်အတိုင်း တည့်တည့်မတ်မတ် ဖြစ်အောင် စီမံခန့်ခွဲ လျက် လျှောက်တင်ခွင့်ရှိက အသက်ကိုစွန့်၍ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ တင်ကြရမည်။ သို့မှ မှူးမတ်နှင့်တူသည်” ဟူ၍ ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့လေသည်။ ဤကား သမိုင်းတစ်ခေတ်စီမှ ယောမင်းကြီး ဦးဘိုးလှိုင်၏ ရာဇဝင်တွင်ရစ် ခဲ့လေသော အတုယူဖွယ် စိတ်ဓာတ်ပင် ဖြစ်တော့၏။

(၇၄) ရဟန်းသံဃာတွေ ရှောင်ကြဉ်ရမယ့် အနေသန(၂၁)ပါးက ဘာတွေလဲ

ရဟန်းသံဃာဖြစ်လာကြလျှင် “အနေသန”ကို ရှောင်ကြဉ်ရပါမည်။ အနေသနဟူသည် မရှာမှီးအပ် သော အခြားအရာဖြင့် ရှာမှီးခြင်းဖြစ်၏။ ရှင်းစွာဆိုရလျှင် ဒကာ၊ ဒကာမများ မိမိအပေါ်ဝယ် လာဘ်လာဘများ သွန်းဖြိုးလာစေရန် မအပ်စပ်သော လာဘ်ခေါ်သည့် အပြုအမူ၊ အလုပ်အကိုင်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းပင် ဖြစ်လေ သည်။ ရဟန်းသံဃာတော်များသာမက သာမဏေများအဖို့ အနေသန (၂၁) ပါးကို ရှောင်ကြဉ်ရန် အရေးကြီး ပါသည်။ အဆိုပါ အနေသန (၂၁) ပါးမှာ ...

၁။ အံ့ဖွယ်ဖြစ်အောင် ပြောဆိုနေထိုင်ခြင်း။

၂။ လာဘ်ရအောင် မြှူဆွယ်ပြောဆိုခြင်း။

၃။ တစ်ဦးလှူဒါန်းထားသည်ကို တစ်ဦးအားသိစေခြင်း။

၄။ သူတစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောဆိုခြင်း။

၅။ တစ်နေရာမှရသောပစ္စည်းကို အခြားတစ်နေရာသို့ ပေးခြင်း။

၆။ သစ်သားပေးခြင်း၊ ဝါးပေးခြင်း။

၇။ သစ်ရွက်၊ ပန်းပွင့်၊ သစ်သီးပေးခြင်း။

၈။ ဆပ်ပြာ၊ မြေညက်ပေးခြင်း။

၉။ မိမိကိုယ်ကို နိမ့်ချ၍ပြောခြင်း။

၁၀။ အမှန်နည်းပါး အမှားများသောစကားကိုဆိုခြင်း။

၁၁။ မျက်နှာသစ်ရေ၊ ဒန်ပူပေးခြင်း။

၁၂။ ကလေးထိန်းပေးခြင်း။

၁၃။ မပင့်ဖိတ်ဘဲ အိမ်တွင်းသို့ဝင်ရောက်ခြင်း။

၁၄။ မြေနေရာ ကောင်း၊ မကောင်း ရွေးပေးခြင်း။

၁၅။ မင်္ဂလာမု ဖိလာအတတ်ကို သင်ပေးခြင်း။

၁၆။ အင်္ဂုဏ်ဟောခြင်း၊ ဗေဒင်ဟောခြင်း။

၁၇။ နက္ခတ်ရွေးပေးခြင်း။

၁၈။ လူတို့၏ ခိုင်းစေမှုကို ခံယူခြင်း။

၁၉။ ဆေးကုပေးခြင်း။

၂၀။ ဆွမ်းတုံ့ပေးခြင်း။

၂၁။ မိမိအား လှူထားသောပစ္စည်းကိုပေးခြင်း။

စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

(၇၅) ရနောင်မောင်မောင်တုတ် သူ့ကိုယ်သူ သတ်သေတာ ဟုတ်ရဲ့လား

မောင်မောင်တုတ်သည် မင်းနှင့်မိဖုရား၏ ပစားမှုဖြင့် ကင်းဝန်မင်းကြီးထံမှ သေနတ်ဝန်ရာထူးကို သိမ်းယူခဲ့၏။ ဤ၌ သူသည် စုဖုရားလတ် အမျက်ချောင်းချောင်း ထွက်စေမှု လုပ်ရပ်တစ်ခုကို လုပ်ကိုင်မိခဲ့၏။ ထိုလုပ်ရပ်ကား သီပေါဘုရင်နှင့် ဒိုင်းခင်ခင်တို့ကို ဇာတ်လမ်းဆင်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ၎င်းကို၎င်း ဘုရင်နှင့်မခြား စည်းစိမ်ခံကာ ပွဲလမ်းသဘင်တို့ ခြိမ်းခြံခဲ့သဲ ကျင်းပ၍ ဘုရင်နှင့် မိဖုရားကို အမျက်တော် ရှစေခဲ့၏။ အထူးသဖြင့် ညီလာခံတက်ရန် ပျက်ကွက်လေရာ ထိုအချက်ကို အကွက်ကောင်းယူကာ ၎င်းအပေါ် မုန်းတီးနေသော ရွှေလုံမြို့ဝန် မောင်ချက်က သွားရောက် ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်ပြီး ဗိုလ်ပုံအလယ်၌ အတွန့် တက်နေသော မောင်မောင်တုတ်၏ပါးကို နှစ်ချက်သုံးချက် ဘယ်ပြန်ညာပြန် ရိုက်နှက်လေ၏။ ထိုနောက် အဝန်းမြို့ဝန်လက်သို့ အပ်လိုက်ပြီး ထောင်ထဲသို့ ထည့်လိုက်၏။ ထောင်ထဲ၌ ခြေကျင်းခတ်လိုက်၏။ ထိုနောက် ထောင်ထဲမှ ပြန်အလာ တိုင်တားမင်းကြီးနှင့်တွေ့၍ အကျိုးအကြောင်းပြောပြလေသော် တိုင်တားမင်းကြီးက “ဟိုက မိဖုရားကြီး စိတ်တော်ပြေလို့ လွှတ်စေဆိုရင်တော့ မောင်မင်း သေမယ့်သာ ပြင်ပေတော့” ဟု ဆိုလေရာ ရွှေလုံမြို့ဝန် မောင်ချက်လည်း တုန်လှုပ်ပြီး ထောင်ထဲသို့ ပြန်သွားလေသည်။

ဤသို့ မောင်မောင်တုတ်သည် ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို မခံဘဲ သူ့ကိုယ်သူ ကတ်ကြေးနှင့် ထိုးသတ်ကာ အဆုံးစီရင်သွားကြောင်း ဇာတ်လမ်းတွေထဲ ကြားရဖူးပါသည်။ ထိုအဖြစ် မဟုတ်မှန်ကြောင်းကို ထိုစဉ်က မျက်မြင်ကြုံတွေ့ကြားသိခဲ့ရသော မြန်မာပညာရှိ အဝေးရောက်မင်း ဦးအောင်ကြီးက

“ဒါကတော့ လူကြားကောင်းအောင်ပြောတာ။ ဒီအကြောင်းကို ဘိုးဘိုးကိုယ်တိုင် သိတယ်။ ရွှေလုံမြို့ဝန် မောင်ချက်က မောင်တုတ်ကို ပါးရိုက်တာလည်း ဘိုးဘိုးရှေ့မှာပဲ။ တိုင်တားဝန်ကြီးက ရွှေလုံမြို့ဝန်ကို “မင်း သေပေတော့... သေပေတော့” ဆိုတာလည်း ဘိုးဘိုးရှေ့မှာပဲ။ အဝန်းမောင်မြို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း သူတို့ မောင်တုတ်ကို အဆုံးစီရင်လိုက်တဲ့အကြောင်း ဘိုးဘိုးကို ပြောကြတယ်။ မောင်တုတ် သူ့ကိုယ်သူ သတ်သေ တယ်ဆိုတာ သီပေါမင်းတရားနဲ့ မိဖုရားကြီးတို့ကို လျှောက်တင်ရကောင်းအောင် ပြောတာပါ။ ဒီအကြောင်းကို ဘိုးဘိုး ကောင်းကောင်းသိတယ်။ မောင်တုတ်သေပြီးတဲ့ နောက်မှ မောင်တုတ်ဟာ ထောင်ထဲမှာ သူ့ကိုယ်သူ အဆုံးစီရင် လိုက်ပါတယ်လို့ သီပေါမင်းတရားနဲ့ မိဖုရားကြီးတို့ကို လျှောက်ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် မောင်တုတ်ဟာ သူ့ကိုယ်သူ အဆုံးစီရင်တယ်လို့ ရေးကြတာ ထင်ပါရဲ့။”

(၇၆) ရဟန်းတွေ မစားအပ်တဲ့ အသား(၁၂)မျိုးဆိုတာ ဘာတွေလဲ

ရဟန်းတို့ မစားအပ်သော၊ ရှောင်ကြဉ်အပ်သော အသား (၁၂)မျိုးမှာ ...

- ၁။ လူသား
 - ၂။ ဆင်သား
 - ၃။ မြင်းသား
 - ၄။ ခွေးသား
 - ၅။ ကျားသစ်သား
 - ၆။ ခြင်္သေ့သား
 - ၇။ ကျားသား
 - ၈။ အောင်းသား
 - ၉။ ဝက်ဝံသား
 - ၁၀။ မြွေသား
 - ၁၁။ မိမိအား လှူဒါန်းရန် ရည်မှန်း၍ သတ်သောအသား
 - ၁၂။ ဆင်ခြင် မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း မပြုသောအသား
- စသည်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ သည့်အတွက် ရှေးပညာရှိ ဆရာမြတ်တို့က ...

“လူ၊ မြွေ၊ မြင်း၊ ဆင်
 ခွေး၊ ခြင်၊ သစ်၊ ကျား
 ဝံအောင်းသား
 အသားမအပ်ဆယ်ထွေတည်း။
 မဆင်ခြင်မှတ်၊ ရည်၍သတ်
 ရောလတ် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါတည်း။”

ဟူ၍ ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ စပ်ဆိုထားခဲ့ပါသည်။

ဘုရားရှင်သည် လူသားစားခြင်းကို တားမြစ်ခဲ့၏။ စားမိပါက ထုလွှဲစဉ်းအာပတ်သင့်စေ၊ မဆင်ခြင် မစူးစမ်းဘဲ စားသော် ဒုက္ခဋ္ဌိအာပတ်သင့်စေဟု ပညတ်တော်မူခဲ့သည်။ ဆင်၊ မြင်း စသည်တို့ကို တားမြစ်သည် ကား ၎င်းတရိစ္ဆာန်တို့မှာ မင်းတို့၏ စစ်အင်္ဂါထဲ၌ ပါဝင်သော သတ္တဝါများဖြစ်ကြ၏။ မင်းတို့သိပါက ရဟန်းတို့ အပေါ် ငြိုငြင်လာနိုင်သည့်အတွက် တားမြစ်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ခွေးသားနှင့် မြွေသားတို့ဆိုသည်မှာ

လူတို့ စက်ဆုတ်ရွံရှာဖွယ်အသားများ ဖြစ်ကြ၏။

တစ်ဖန် ကျားသစ်သား၊ ခြင်္သေ့သား၊ ကျားသား၊ အောင်းသား၊ ဝက်သံသားတို့ကို စားပါက ထိုသတ္တဝါတို့၏ အနံ့သည် စွဲနေသဖြင့် အဆိုပါ သားကောင်များ၏ ဒုက္ခပေးခြင်းကို ခံရတတ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ တစ်ခါက ဒေဝဒတ်သည် သံဃာဂိုဏ်းခွဲရန်အတွက် ဘုရားရှင်ထံ တောင်းဆိုမှုငါးချက် လုပ်လာသည်။ အချက် (၅)၏ တောင်းဆိုမှုမှာ “ရဟန်းတော်များသည် အသက်ထက်ဆုံး သက်သတ်လွတ် စားရန်” ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ဤတွင် ဘုရားရှင်က ထိုတောင်းဆိုမှုကို ပယ်ချပြီး “မမြင်ခြင်း၊ မကြားခြင်း၊ ယုံမှား၊ သံသယ မရှိခြင်းဟူသော အစွန်းသုံးပါးမှ လွတ်ကင်းသောအသားကို စားလိုက စားနိုင်သည်” ဟု မိန့်ဆိုတော် မူခဲ့ပါသတည်း။

(၇၇) ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိမှာ ဘယ်လိုလက္ခဏာတော်တွေရှိသလဲ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှာ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်သို့ လှည့်လည် သီတင်းသုံးရင်းမှသာသနိကအဆောက်အအုံများ ဘုရား၊ စေတီများစွာတို့ကို တည်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ရသေ့ကြီးဦးခန္တိနှင့် ဘိုးတော်အောင်မင်းခေါင်တို့မှာ များစွာ ဆက်စပ်ခဲ့ကြ၏။ အတိတ်ကာလ တစ်ခု၌ ဘိုးတော်အောင်မင်းခေါင်သည် ဓမ္မစေတီဘုရင်ဖြစ်ခဲ့ဖူးပြီး ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိသည် ဓမ္မပါလရဟန်း ဖြစ်ခဲ့၏။

ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိသည် ပါရမီရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်သည်နှင့်အညီ ၎င်း၏ လက္ခဏာကြီးငယ်အသွယ်သွယ်မှာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသည်ဟု မှတ်သားရသည်။ ထိုအထဲမှ ထူးခြားသော လက္ခဏာတော် (၁၀)ပါးမှာ

- ၁။ မျက်နှာတော်တွင် နဖူးပြင်က ဆင်ဦးကင်းကဲ့သို့ ပုံသဏ္ဍာန်ရှိခြင်း။
- ၂။ လည်ပင်းတွင် လည်ရစ်သုံးတန်ရှိခြင်း။
- ၃။ လက်ရင်း၌ ကြာဖိုကြာမ အမှတ်သင်္ကေတပါရှိခြင်း။
- ၄။ လက်ဖဝါးပြင်၌ ငါးကြင်းပုံတော်ပေါ်နေခြင်း။
- ၅။ ငါးကြင်း၏ ဗိုက်အောက်၌ ပသောက်ပုံပေါ်နေခြင်း။
- ၆။ လက်ရင်းတွင် အရစ်တစ်ဆယ့်ကိုးရစ်ရှိခြင်း။
- ၇။ ခြေသလုံးတွင် မြွေသဏ္ဍာန် မြွေမျက်လုံးနှစ်လုံးရှိခြင်း။ (၎င်းကို အဆင်းအတက်ဟု ခေါ်သည်)
- ၈။ ခြေဖဝါးပြင်တွင် ကြက်ခြေခတ်ပါရှိခြင်း။

၉။ ဒူးတွင် ဆင်ဦးနာမောင်းသဖွယ် အရေးအကြောင်းရှိပြီး ပျော့ပျောင်းရှည်လျားခြင်း။

၁၀။ လက်ဖဝါးပြင်၌ စကားဝါအပွင့်ပါရှိခြင်း။

စသည့် ထူးခြားဆန်းပြားသော လက္ခဏာတော်များ ပါရှိလေသည်။ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိသည် ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး ဘိုးတော်အောင်မင်းခေါင်နှင့် ယက္ကန်းစင်တောင်ဆရာတော်ကြီး ဦးဩဘာသတို့၏ ညွှန်ကြားချက် အရ ဓာတ်ကျရာ မြို့နယ်ဒေသ အသီးသီးတို့၌ သာသနာတော်အကျိုးကို မျှော်ကိုး၌ စေတီပုထိုးများအပါအဝင် သာသနိက အဆောက်အအုံများကို တည်ထားဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။

(၇၈) ရသေ့ကြီးဦးခန္တိ ရွှေဖြစ်ငွေဖြစ်အောင် လက်တွေ့ဘယ်လိုလုပ်ပြခဲ့သလဲ

မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံး နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့ လက်တွင်းကျရောက်စဉ်က ဖြစ်သည်။ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိ၏ ရွှေဖြစ်ငွေဖြစ် သတင်းသည် မြန်မာပြည်၌သာမက အင်္ဂလန်နိုင်ငံတိုင်အောင် ရောက်သွားခဲ့၏။ သည့်အတွက် အင်္ဂလန်ဘုရင်ချုပ် လမင်တိုက ၎င်းသတင်း မှန်၊ မမှန် စုံစမ်းပေးရန် မြန်မာနိုင်ငံ ဘုရင်ခံ ဆာသာကောဂိုက်အား ထပ်ဆင့်ညွှန်ကြားခဲ့လေသည်။ ဘုရင်ခံက ရန်ကုန်ရဲမင်းကြီးဖြစ်သူ မစ္စတာစကော့အား ၎င်းသတင်း မှန်၊ မမှန် အမြန်ဆုံး အစီရင်ခံရန် ညွှန်ကြားခဲ့၏။

ထိုသတင်းသည် အရေးကြီးသည့် သတင်းဖြစ်သဖြင့် ရန်ကုန် ရဲမင်းကြီးစကော့ကိုယ်တိုင် ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိရှိရာ မန္တလေးတောင်ပေါ်သို့ သွားရောက်၍ စကားပြန်နှင့် စုံစမ်းရတော့သည်။

“ရသေ့ကြီး ရွှေငွေဖြစ်နေကြောင်း သတင်းရသည်။ ဟုတ်-မဟုတ် ကျွန်ုပ်ကိုပြပါ” ဟူ၍ စကားပြန်က ဆိုလေသော် ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိလည်း...

“ကျွန်ုပ် ရွှေငွေလုပ်ပြပါမယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအနီးနားမှာ ခင်ဗျားတို့မနေရဘူး။ ရွှေငွေလုပ်ပြီး ကျွန်ုပ်ခေါ်မှသာ လာကြည့်ပါ” ဟူ၍ မိန့်ရာ မစ္စတာစကော့တို့လည်း လက်ခံသဘောတူလိုက်ပြီး တစ်နေရာသို့ ရှောင်ထွက် ပေးလိုက်သည်။ ထိုအခါ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိသည် တပည့်ကျောင်းသား တစ်ဦးကို ခေါ်၍လင်ပန်းတစ်ချပ်အား ရှေ့မှောက်တွင် ချခိုင်းလိုက်သည်။ ထို့နောက် တရားတော်ကို နှလုံးသွင်း၍ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈယ်မူများ ပြုလုပ်တော်မူလေ၏။ (ဆရာစန္ဒ၏ “ဘဝခရီးနှင့် အတွေ့အကြုံများ” စာအုပ်တွင် ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိသည် ရွှေငွေဖြစ်ရန် “ဒိဝါတပတိဂါထာကို” ကို ရွတ်သရဇ္ဈယ်သည်ဟု ဆို၏။)

ခဏကြာသော် ဘုရားဖူးများ ရောက်ရှိလာကြပြီး ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိရှေ့ရှိ လင်ပန်းအတွင်းသို့ ရွှေငွေ ပစ္စည်းများ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းကြရာ အပြည့်အမောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ လက်စွပ်၊ လက်ကောက်၊ နားကပ်၊

နားညောင်း၊ ကြယ်သီး၊ ဆွဲကြိုး စသော ရွှေထည်ပစ္စည်းများနှင့် ငွေများ စေတီပုံကို ပြည့်မောက်လာသောအခါ ရဲမင်းကြီးနှင့် စကားပြန်အား ခေါ်ပြလေ၏။

ဤတွင် ရဲမင်းကြီးနှင့်စကားပြန်လည်း ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီ၏ ကြည်ညိုဖွယ်ရာအဆင်းကို ဖူးတွေ့ကြပြီး ရသေ့ကြီး၏ ရွှေဖြစ်ငွေဖြစ်သဘောကို နားလည်သွားခဲ့ လေတော့သတည်း။

(၇၉) ရဟန်းပြုခြင်းအတွက် ဘယ်လိုအကျိုးတွေ ရနိုင်သလဲ

ရဟန်းပြုခြင်းအတွက် အကျိုးကျေးဇူး ကြီးမားစွာ ခံစားရပုံကို မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့ည၌ ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ အဇာတသတ်မင်းအား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုအကျိုးများကို လေ့လာတင်ပြရသည် ရှိသော်...

- ၁။ မင်းခစားဘဝနှင့် မင်းပြစ်မင်းဒဏ်တို့မှ ကင်းလွတ်သော အကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၂။ အခွန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်သောအကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၃။ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် အပါယ်ဘေးမှ ကင်းဝေးစေသည့်အကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၄။ ဒုစရိုက်ကို ရှောင်သဖြင့် ဒုစရိုက်ဒုက္ခမှ ကင်းလွတ်၍ စူဠသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၅။ ပွဲသဘင်အမျိုးမျိုး၊ ကစားပွဲအမျိုးမျိုး၊ မကောင်းသောစကား အမျိုးမျိုးတို့မှ ရှောင်ကြဉ်သဖြင့် ထိုဒုက္ခများမှ ကင်းလွတ်၍ မဇ္ဈိမသီလနှင့် ပြည့်စုံသောအကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၆။ နက္ခတ်၊ ဗေဒင်၊ ယတြာ၊ လက္ခဏာ၊ ဆေးကုခြင်း စသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်သဖြင့် အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ညီညွတ်၍ မဟာသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၇။ ဣန္ဒြေ (၆)ပါး၌ အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် စောင့်စည်းနိုင်ခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၈။ သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၉။ သမ္မဇဉ် (ဆင်ခြင်တုံ) တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။
- ၁၀။ သန္တောသ (ရောင့်ရဲခြင်း) အကျိုးကို ခံစားရ၏။

(အခြေခံသီလ၊ သတ္တိ၊ သမ္မဇဉ်၊ ယန္တဋီတရားများနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သမထဝိပဿနာတရားကို ဆက်လက်အားထုတ်ပါက အောက်ပါအကျိုးများကို လက်တွေ့ခံစားရရှိနိုင်ပါသည်။)

၁၁။ နီဝရဏငါးပါးမှ ကင်းလွတ်ခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။

၁၂။ ဈာန်တရားရနိုင်ခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။

၁၃။ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်ခြင်းအကျိုးကို ခံစားရ၏။

(၈၀) ရေကြောင်းသွားလာရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဘာတူးမြောင်းတွေ ထင်ရှားသလဲ

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရေကြောင်းသွားလာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တူးမြောင်းများ ရှိကြသည့်အနက် အထင်ရှား ဆုံးမှာ တွံတေးတူးမြောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ပဲခူးစစ်တောင်းတူးမြောင်း၊ ကျိုက်ထိုတူးမြောင်း၊ ပန်းလှိုင် တူးမြောင်း၊ ပုလုတူးမြောင်း၊ အိမ်မဲတူးမြောင်း၊ မိုးကုတ်တူးမြောင်းနှင့် ဘောလည် တူးမြောင်းတို့မှာ ထင်ရှားသည်။

၁။ တွံတေးတူးမြောင်း

ရန်ကုန်တိုင်း၊ တွံတေးမြို့နယ်အတွင်းရှိပြီး အလျားမိုင် (၂၁)မိုင် ရှည်လျားသည်။ ထိုတူးမြောင်းမှ ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်းရှိ မြို့အသီးသီးသို့ ရေလမ်းခရီး သွားရောက်နိုင်သည်။

၂။ ပဲခူးစစ်တောင်းတူးမြောင်း

ပဲခူးတိုင်း၊ သနပွနှင့် ဝေါမြို့နယ်အတွင်း ဖောက်လုပ်ထားပြီး အလျား (၃၈)မိုင် ရှိသည်။ ထို တူးမြောင်းကို ဖောက်လုပ်စဉ်က ကုန်ကျငွေမှာ ၇၉၄၆၀၀၀ ကျပ်ဟု သိရ၏။ ၁၈၇၄ ခုနှစ်ကာလက တန်ဖိုးငွေ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ကျိုက်ထိုတူးမြောင်း

မွန်ပြည်နယ်၊ ကျိုက်ထိုမြို့ တည်ရှိရာ ကျိုက်ထိုမြစ်မှ စစ်တောင်းမြစ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းအထိ ဆက်သွယ်ထား၍ မိုင်(၂၀) ခန့် ရှည်လျားပြီးလျှင် တူးမြောင်းထိပ် (၂)ဖက်၌ ရေတံခါး တစ်ခုစီ ရှိသည်။ ပဲခူးစစ်တောင်း တူးမြောင်းမှတစ်ဆင့် ကျိုက်ထိုတူးမြောင်းသို့ ဆက်လက်သွားနိုင်သဖြင့် ပဲခူးကျိုက်ထို တူးမြောင်း ဟုလည်း ခေါ်သည်။ ယခုအခါ ကျိုက်ထိုတူးမြောင်းမှာ တိမ်ကောစပြုပြီဖြစ်၍ များစွာ အသုံးမပြုကြတော့ချေ။

၄။ ပန်းလှိုင်တူးမြောင်း

ဧရာဝတီတိုင်း၊ ညောင်တုန်းမြို့နယ်တွင် တည်ရှိပြီး အလျားပေ ၁၀၀၀၀ ရှိ၏။

၅။ ပုလုတူးမြောင်း

ဧရာဝတီတိုင်း၊ မြောင်းမြမြို့နယ်တွင် တည်ရှိပြီး အလျားပေ ၁၄၅၀၀ ရှိ၏။

၆။ အိမ်မဲတူးမြောင်း

ဧရာဝတီတိုင်း၊ အိမ်မဲမြို့နယ်တွင်ရှိ၍ အလျားပေ ၁၀၀၀၀ ရှိ၏။

၇။ ဖိုးတုတ်တူးမြောင်း

ဧရာဝတီတိုင်း၊ ကျိုက်လတ်မြို့နယ်တွင် တည်ရှိပြီး အလျားပေ ၆၀၀၀ ရှိ၏။

၈။ ဘောလည်တူးမြောင်း

ရန်ကုန်တိုင်း၊ မှော်ဘီမြို့နယ်တွင် တည်ရှိပြီး ဘောလည်ကျွန်းကို ဖြတ်တူးထားခြင်းဖြစ်သည်။ အလျားပေ ၁၈၀၀၀ ရှိ၏။

အဆိုပါ တူးမြောင်းများမှာ သွားလာမှုအတွက် အဓိကကျ၍ ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ပြီး အကောက်ခွန်များ ကောက်ယူလျက်ရှိသည်။

(၈၁) ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်တက်တဲ့ကျားကို ဘယ်လိုနှိမ်နင်းခဲ့ရသလဲ

ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်သို့ ၂.၃.၁၉၀၃ (၁၂၆၄-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၅-ရက်) တနင်္လာနေ့တွင် ကျားသစ် တစ်ကောင် တက်လာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဘုရားကြီးကို ရွှေချရန်အတွက် ငြိမ်းများ ဆင်ထားခဲ့သည်။ ကျားသည် ခေါင်းလောင်းပုံ အနားလန်စွန်းတွင် တက်၍ ဝပ်နေသည်ကို ရင်ပြင်ပေါ်မှ ဘုရားဖူးများ မြင်ကြ ရသဖြင့် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်နေကြသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး အီးလော့ဖိုးဒါ၊ ကပ္ပတိန်ဘီဗီးလ်နှင့် ကပ္ပတိန်ဂျင်းနင်းတို့ နှိမ်နင်းရန် ရောက်ရှိလာကြသည်။

ကျားမှာ တစ်ကောင်လုံးမမြင်ရဘဲ ကျောကုန်း၊ ခြေထောက်နှင့် အမြီးတို့ကိုသာ မြင်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျားအား ကုန်းတော်ပေါ်မှပစ်၍ ချက်ကောင်းကို ထိမှန်နိုင်မည် မဟုတ်ဘဲ ဒဏ်ရာဖြင့် ဆင်းလာပြီး ရင်ပြင် ပေါ်ရှိ ဘုရားဖူးများကို ရန်မူနိုင်သည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး လော့ဖိုးဒါသည် ကပ္ပတိန်ဂျင်းနင်းအား တန်ဆောင်း တစ်ခု ပေါ်သို့ တက်စေ၍ နေရာယူခိုင်းသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကပ္ပတိန်ဘီဗီးလ်အား လီဗာပူဘုရင့်တပ်ရင်းမှ ရိုင်ဖယ် သေနတ်ကိုင် (၁၀)ဦးမျှကို လာခဲ့ရန် ခေါ်ယူစေလိုက်သည်။ ရောက်လာကြသော စစ်သားများမှာ (၁၄)ဦးမျှ ဖြစ်သည်။ ထိုစစ်သားများကို နှစ်သုတ်ခွဲလိုက်ပြီး ကပ္ပတိန်ဂျင်းနင်းရှိသော တန်ဆောင်း၏ တစ်ဖက်တစ်ချက်မှ နေရာယူခိုင်းလိုက်သည်။

သေနတ်ကိုင်ထားသော သူတို့ ဝိုင်းနေရာမှ အဆင်သင့် ဖြစ်ကြသောအခါ ဗိုလ်မှူးကြီး၏ အမိန့်ဖြင့် ကျားကို ပစ်စေသည်။ ကျည်ဆန်အများမှာ ကျားဝပ်နေသောအစွန်းကို အများဆုံး သွား၍ မှန်သည်။ ထိုအခါ

ကျားသည် ခေါင်းထောင်၍ ထလိုက်ရာတွင် ကပ္ပတိန်ဂျင်းနင်း ပစ်လိုက်သောကျည်ဆံဖြင့် ရင်အုပ်တွင် လည်းကောင်း၊ ဘယ်နှင့်ညာပခုံးတွင်လည်းကောင်း သွား၍ ထိမှန်လေသည်။ ကျားသည် အမြီးကို လှုပ်ရမ်းရင်း လူးချည်ပျံ့ချည်ဖြစ်နေစဉ် ဆက်ပြီး ပစ်စေရာ ထိုနေရာတွင်ပင် ငြိမ်ကျသွားသည်။

ကပ္ပတိန်ဂျင်းနင်းသည် ကျားရှိရာသို့ ငြိမ်းတွင် ချည်ထားသော ဝါးလှေကားဖြင့်တက်သွားရာ အနီးသို့ရောက်လျှင် ကျားမှာ မသေဘဲ ညည်းသံပြုနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ရင်အုပ်တည့်တည့်သို့ နောက်ထပ် တစ်ချက်ဆင့်၍ ပစ်လိုက်ရသည်။ ထို့နောက် ကျားကိုအောက်သို့ ဆွဲယူလာလေသည်။

(ထိုကျားသည် ရွှေတိဂုံပေါ်သို့ မတက်ရောက်ခင်က ပုဇွန်တောင် အမဲသတ်ရုံအနီးရှိ တရုတ် လူမျိုးများ ၏ ဟင်းရွက်ခင်းထဲသို့ ရောက်ခဲ့ကြောင်း ခြေရာများ တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် ကုက္ကိုင်း ရေကူးဘက်ရှိ ခြံတစ်ခြံ ထဲတွင် နွားမတစ်ကောင်ကိုလည်း ကိုက်သတ် စားသွားသေးသည်။ ဘောင်ဒရီလမ်းရှိ အိမ်တစ်အိမ်၏ မီးဖိုချောင် အတွင်းသို့လည်း ဝင်လာခဲ့သေးသည်ဟု သိရသည်။ ကျားသည် ပဲခူးရိုးမဘက်မှ လမ်းမှား၍ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာဟန်တူသည်ဟု အင်္ဂလိပ် အမဲပစ် မုဆိုးများက ဆိုကြပေသည်။)

(၈၂) ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီ ပြုပြင်တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ သာသနိကဆိုင်ရာတွေက ဘာတွေလဲ

ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီသည် ဘာသာရေး၊ သာသနာရေးအတွက် စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြုပြင်တည်ဆောက်ခဲ့သည့် ဘုရားရုပ်ပွားစေတီတော်နှင့် သာသနိက အဆောက်အအုံများ သည် သာမန်လူတို့ စိတ်မကူးဝံ့သည့် အဆောက်အအုံကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ ပြုပြင်တည်ဆောက်ခဲ့သော သာသနာ့ အဆောက်အအုံများမှာ...

၁။ မန္တလေးမြို့၌ မန္တလေးတောင်၊ ရန်ကင်းတောင်၊ မယ်ဥတောင်အာနန္ဒာ၊ နန်းတွင်းတောရ၊ ရွှေစာရံ စေတီ၊ ကျောက်တော်ကြီး၊ စန္ဒာမုနိ၊ ကုသိုလ်တော်၊ သကျသီဟ၊ တောင်ပြန်း၊ ဆုတောင်းပြည့်။

၂။ ပြင်ဦးလွင်မြို့၌ ဉာဏ်တော်မဟာ၊ မြတ်မုနိ၊ ရေဝင်တောင်။

၃။ နမ္မတူမြို့၌ ရွှေမြင်သာတောင်။

၄။ သီပေါမြို့၌ ဘော်ကြိုဘုရား။

၅။ စစ်ကိုင်းမြို့၌ ဆင်များရှင်၊ ရှင်ဖြူရှင်လှ။

၆။ မိုးကောင်းမြို့၌ မန်းဦးတောင်။

၇။ တောင်ကြီးမြို့၌ ရပ်တော်မူဘုရား။

၈။ ပင်းတယမြို့၌ ရွှေဥမင်လှိုက်ဂူ။

၉။ ရမည်းသင်းမြို့၌ တောင်ပခြပ်၊ ရွှေမြင်တင်၊ ရွှေရင်ကျော်၊ ရွှေရင်အိ၊ ရွှေယင်ဖုံး၊ မင်းသမီး၊ မဟာမြတ်မုနိ၊ ပျော်ရွှာ၊ ပိတောက်ကုန်း(ညောင်လွန်)

၁၀။ ယျဉ်းမနား(နေပြည်တော်ယျဉ်းမနား) ဆင်ဖြူတော်၊ ဝဋ္ဋာမုနိ(ဓမ္မိကတောင်)

၁၁။ လယ်ဝေး(နေပြည်တော်လယ်ဝေး) ရွှေလက်လှဘုရား။

၁၂။ ပဲခူးမြို့ နောင်တော်ကြီး(ဟင်္သာကုန်း)

၁၃။ သထုံမြို့ ကျောက်ချပ်ရေ (၃၀၀၀) ကျော်ရှိ ပဋိကတ်တော် အဋ္ဌကထာများကို ကျောက်ထက် အက္ခရာ တင်ခဲ့သည့်အပြင် မဟာမြတ်မုနိ၊ ရဟန္တာကျောင်း၊ ဓာတ်တော်စေတီ၊ ရွှေစာရံကျောက်(စာတိုက်)

၁၄။ မော်လမြိုင်မြို့ အလံတင်တောင် (ဦးခန္တီဘုရား)

၁၅။ ချောင်းဆုံမြို့ မြင်းမိုရ်တောင်။

၁၆။ ပုပ္ဖိုး ရွှေသာလျောင်း။

၁၇။ ကျောက်ဆည်မြို့ ရွှေဆပ်သွား။

၁၈။ မိုးကုတ်မြို့ ထီတောင်။

၁၉။ အင်းဝမြို့ မင်္ဂလာစေတီ (တံတားဦး)

၂၀။ မင်းဘူးမြို့ မန်းစက်တော်ရာ၊ ကျောင်းတော်ရာ (စွယ်တော်) မဟာမြတ်မုနိ စသည်တို့ ဖြစ်ကြကြောင်း လေ့လာတင်ပြအပ်ပါသည်။

(၈၃) လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီး ဘာထူးခြားတာတွေဖြစ်ခဲ့သလဲ

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၅ ခုနှစ် မွန်းလွဲ ၂ နာရီ ၃၀ မိနစ် အချိန်တွင် ပျံလွန်တော်မူခဲ့သည်။ ပျံလွန်တော်မူခါနီး၌ တပည့်မထေရ်၏ ပဋ္ဌာန်းရွတ်ဖတ်သံကို ကြားနာ နေခဲ့သည်။

ဆရာတော်ဘုရား ပျံလွန်တော်မူချိန်ဝယ် ရုတ်တရက် ထူးဆန်းသော အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံများ

ထွက်ပေါ်လာလေ၏။ အထက် မိုးကောင်းကင်ဆီမှ တီးသံ၊ မူတ်သံများ၊ ဂီတသီချင်းသံများကို ထူးထူးဆန်းဆန်း ကြားလိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျေးဇူးတိုသည် ငြိမ်သက်နေရာမှ တသောသော အော်မြည်တွန်ကြူးကြကုန်၏။ လောကဓာတ် တစ်ခုလုံးတွင် လေပြင်းကြီး ကျလာသလို ဝုန်းဝုန်းခိုင်းခိုင်း အသံများလည်း အမှတ်မထင် ပေါ်ထွက်လာခဲ့လေသည်။ ခပ်စောစောပိုင်းက နေသာသဖြင့် လင်းနေသော လောကဓာတ်သည် ရုတ်ခြည်းပင် အံ့မှိုင်းဆိုင်းညှို့၍ အမှောင်သမ်းလာခဲ့သည်။

ပထမဝါဆို လပြည့်ကျော် (၈)ရက်နေ့တွင် အလောင်းတော်ကို နိဗ္ဗာန်ကျောင်းချ၍ အခမ်းအနားနှင့် ပင့်ဆောင်ကြလေရာ အလောင်းတော် ပင့်ဆောင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြေလျင်လှုပ်တော့၏။ ထို့ပြင် ထူးခြားမှုတစ်ရပ်မှာ အလောင်းတော်စံကျောင်း ပြဿဒ်တော်၏ဝန်းကျင်မှ အမြင်မတင့်တယ်သော စကားဝါ ပင်ခြောက်(၃)ပင်နှင့် သရက်ပင်ခြောက်(၂)ပင်ကို တပည့်ဒကာများက ခုတ်လှဲရန်ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။ ဤတွင် အဆိုပါ သစ်ခြောက်ပင်(၅)ပင်မှ အကိုင်းများတွင် ရွက်နုများ ထွက်နေသည်ကို အံ့ဩဖွယ် တွေ့မြင်ကြရသည်။

ထိုသတင်းစကားသည် တစ်မဟုတ်ချင်း ပျံ့နှံ့သွားကာ မြို့သူမြို့သားအပေါင်း လာရောက် ကြည့်ရှု ကြပြီး ဆရာတော်ကြီး၏ ဘုန်းတော်ဂုဏ်ကို ချီးကျူးမကုန် ရှိကြရတော့သည်။ သုံးရက်မြောက်သော နေ့တွင် ကား ထိုအပင်ခြောက်ငါးပင်မှ ရွက်နုများ ဖားဖားဝေထွက်လာကြကာ ဖူးတံများပင် ထွက်လာကြသည်ကို အံ့ဩဖွယ် တွေ့မြင်ရလေ၏။ အမြဲတမ်း စိုပြေနေသော တမာပင်သည်လည်း ဖူးတံများဝေကာ ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်လာကြပြန်၏။ အန္တိမဈာပနကျင်းသည့် တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိ ပွင့်သီးမပြတ်ဘဲ ဆက်ကာဆက်ကာ ကင်းငုံဖူးပွင့် ဝေဆာနေခဲ့သည်။ အလောင်းတော်မှာ ပျက်ခြင်း၊ ပုပ်ခြင်းမရှိ။

တပေါင်းလပြည့်နေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်အချိန်တွင် အလောင်းတော်ကို မီးရှို့ပူဇော်လေရာ ထိုအချိန်တွင် မြေလျင် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၍ ကျယ်လောင်သော တောလဲသံများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့လေ၏။

(၈၄) လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကာလမှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တွေ ဘယ်လိုညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခဲ့သလဲ

မြန်မာနိုင်ငံကို ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ ကြီးစိုးစဉ်ကဖြစ်သည်။ ဖက်ဆစ်ဝါဒသည် ကြောက်စရာကောင်းလှ၏။ အမှားအမှန်ကိုမရွေး။ စစ်အားကိုးဖြင့် တစ်ပါးနယ်ပယ်ကို ကျူးကျော်အုပ်စိုးကာ ကြီးနိုင် ငယ်ညှဉ်း လုပ်တတ်၏။ ရက်စက်မှု သရဖူဆောင်း၏။ ထိုခေတ်ကာလက မြန်မာပြည်သူ ပြည်သားအပေါင်းမှာ ဖက်ဆစ်ဝါဒအောက် ပြားပြားမှောက် ရောက်ခဲ့ရ၏။

မန္တလေးမြို့ တိုင်းချစ်သတင်းစာ တိုက်ပိုင်ရှင် သခင်သိန်းဖေသည် ဂျပန်အဝင်တွင် မသင်္ကာမှုဖြင့် အဖမ်းခံခဲ့ရ၏။ ဂျပန်အနိုင်အစက်ကို လှလှကြီး ခံခဲ့ရပါ၏။ ထိုအကြောင်းကို အသက်မသေ ကျန်နေသေးသော

သခင်သိန်းဖေက အပြောခံနာမ်စားကိုသုံး၍ ကိုယ်တိုင်ရေးပြခဲ့ပါသည်။

“သခင်သိန်းဖေအား မြင်းခုံရှည်ကလေးတစ်ခုပေါ်တွင် ပက်လက်လှန်လိုက်၏။ နောက် လက်နှစ်ဖက် အား နောက်ပြန်ခုံရှည်နှင့် တင်းကြပ်စွာ တုတ်လိုက်သည်။ ခြေနှစ်ဖက်အား အပေါ်တွင် ချည်ထားလေပြီ။ ၎င်းတွင်အားမရ၊ လည်ပင်းကိုလည်း မြင်းခုံနှင့်ပင်ကပ်လျက် သားကြေးတစ်ချောင်းဖြင့် ချည်လိုက်ပြန်သည်။ ရေစိုနေသော မျက်နှာသုတ်ပုဝါ တစ်ထည်ကိုလည်း မျက်နှာပေါ်သို့ အုပ်လိုက်သည်။

ညှဉ်းပမ်းမှုကား မစသေး။ ညှဉ်းပန်းရန် ပြင်ဆင်ကတည်းက ခံရသူ သခင်ဦးသိန်းဖေမှာ အသက်ရှူ ကျပ်နေချေပြီ။ မျက်နှာပေါ်သို့ ရေစွတ်စိုနေသော အဝတ်အုပ်ထားခြင်းဖြင့် နှာခေါင်းပေါက်ဖြင့်ကား အသက်ကို ကောင်းစွာမရှူနိုင်။ နှာခေါင်းမှ လေရှူလျှင်လည်း ရေနှင့်တွေ့ အခံရဆိုးသဖြင့် ကျပ်တည်းစွာ အသက်ရှူရေးအတွက် အဝတ်အုပ်ထားသော ပါးစပ်ကို အားပြုကာ ဟလိုက်သည်။ ထိုအခိုက် အားပြုကာ ဟလိုက် သော ပါးစပ်ထဲသို့ အေးစက်သောရေတွေ ဒလဟော အဆက်မပြတ် ကရားဖြင့် လောင်းချလိုက်လေသည်။

လောင်းချလိုက်သော ရေများမှာ ဗိုက်ထဲသို့လည်းဝင်၏။ နှာခေါင်းပေါက်ထဲသို့လည်း ဝင်၏။ မျက်နှာ ပေါ်သို့ ဖိတ်၏။ ရှူရှိုက်ခြင်းနှင့် ရေသည်ပလုံးပထွေး ဖြစ်ကာ ဂူးဂူးဟူသော အသံမှတစ်ပါး ဟိုအရေး၊ သည် အရေး၊ အိမ်အရေး၊ ဘာအရေးတွေမျှ သတိမရနိုင်။ ရေနစ်သူ၏ ဝေဒနာမျိုးသာ ခံစားရတော့သည်။”

ဤကား သခင်သိန်းဖေ၏ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းမှ ကောက်နုတ်ချက် တစ်စိတ်တစ်ဒေသသာ ဖြစ်၏။ ဖက်ဆစ်တို့သည် ၎င်းအား တစ်ခါမက နှိပ်စက်၏။ ထိုနည်းများအပြင် ပါးနားရိုက်၍နှိပ်စက်ခြင်း၊ မျက်လုံးထဲသို့ ဖယောင်းစက်ချ၍ နှိပ်စက်ခြင်း၊ ခြေထောက်ကို ကြမ်းနှင့် မထိတထိထားကာ လက်နှစ်ဖက် ပူးပြီးလျှင် တန်းတွင် ချည်၍ နှိပ်စက်ခြင်းတို့လည်း ပါပြန်သေး၏။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ် ကောင်းလေစွတကား။

(၈၆) သတင်းထောက်တစ်ဦးရဲ့ အဓိကလုပ်ဆောင်ရမည့်တာဝန်ဟာ ဘာတွေလဲ

သတင်းထောက်တစ်ဦး၏ အဓိကလုပ်ဆောင်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားသည် သတင်းရယူခြင်းနှင့် လျှပ် တစ်ပြက်အတွင်း သတင်းဓာတ်ပုံ ရိုက်ယူရမည့် အလုပ်ပင် ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့မှာ သတင်းထောက်တစ်ဦး၏ အဓိက လုပ်ဆောင်ရမည့် အလုပ်ပင် ဖြစ်၏။

ရေနစ်သူတစ်ဦး လာတွေ့၍ ရေဆင်းကူးပြီး ကယ်ဆယ်ရန် သူ့မှာ ကြိုတင်ပြီး သင်ယူထားသော မည်သည့် ပညာမျှ သူ့ခန္ဓာကိုယ်တွင် မရှိပါ။ ရေကူးလည်း တတ်ချင်မှတတ်မည်။ ရေနစ်နေသူ လူ တစ်ယောက်တွေ့၍ ချက်ချင်းဆင်း၍ မကယ်နိုင်ပါ။ မိမိ၏အသက်ပါ ဆုံးရှုံးသွားနိုင်သည်။ ကြက်ခြေနီမဟုတ်၍ အသက်ရှူ ရှေးဦးသူနာပြုစုနည်း အလုပ်လည်း သူမတတ်ပါ။ အကယ်၍ သတင်းထောက်နေရာတွင် ကြက်ခြေနီ

ရဲဘော်တစ်ဦးရှိခဲ့လျှင် ရေနစ်နေသူ အသက်ရှင်ရန် ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းသေချာပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စိုင်းအောင်လှိုင်မြင့်သည် “ဟင်နရီဒူးနန်းဘွဲ့” ကို ရယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် သူသည် သတင်းထောက်မဟုတ်၍ ဓာတ်ပုံကို ဖော်ပြနိုင်ခြင်း မရှိပါ။

ဤနေရာတွင် သတင်းထောက်အလုပ်နှင့် သတင်းထောက်ဆိုသော လူတစ်ယောက်၏ဘဝကို မြင်တတ်ရန် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ ဒုက္ခရောက်နေသောလူတစ်ယောက်ယောက်ကိုအသက်မကယ်ဘဲသူ၏အသက်နှင့်လဲ၍ ဓာတ်ပုံတစ်ပုံအတွက် မိမိအသက် စတေးရသည်ကိုသိရန် လိုအပ်ပါသည်။ သတင်းထောက်တစ်ယောက်၏ ဘဝဖွင့်ဆိုချက်သည် ဤနေရာတွင် ပေါ်လာပါသည်။ သတင်းဓာတ်ပုံ တစ်ပုံသည် လူတစ်ယောက်အသက်နှင့် ထပ်တူ တန်ဖိုးရှိလာပါသည်။ အလားတူ မှုခင်းသတင်းထောက် (သို့) မှုခင်းရဲဝန်ထမ်းတစ်ဦး ဆိုကြပါစို့။

လူတစ်ယောက် ဓားထိုးခံရ၍ ဓားတန်းလန်းနှင့် သေအံ့ဆဲဆဲအချိန်တွင် လာတွေ့လျှင် သူ ဘာလုပ်မည်နည်း။ “မင်းကို ဓားနဲ့ထိုးတာ ဘယ်သူလဲ” ဟု ပထမဦးဆုံးမေးပြီး သေတမ်းစာစစ်ချက်ကို ဦးစွာ မေးမြန်းပါလိမ့်မည်။ ပြီးမှ လူနာတင်ကားကို ဖုန်းဆက်၍ ခေါ်ပါလိမ့်မည်။

သတင်းထောက်ဟူ၍ သတင်းနှင့် သတင်းဓာတ်ပုံတစ်ပုံ ရရန်အတွက် လျှပ်တပြက် ကြိုးစားနေချိန် တွင် ရေနစ်နေသူကို မကယ်နိုင်သလို ကင်မရာကို ဘေးချပြီး ကားထဲတွင် ညှပ်နေသော “ဒိုင်ယာနာ” ကိုလည်း ကားထဲမှ ဆွဲမထုတ်နိုင်ပါ။ ကားထဲညှပ်နေသော ဒိုင်ယာနာသည် သတင်းထောက်အတွက် အလွန် ရတောင့် ရခဲသော ဓာတ်ပုံတစ်ပုံ။ ကားထဲမှ ဆွဲထုတ်ပြီးမှ ရိုက်လိုက်သောဓာတ်ပုံသည် သတင်းဓာတ်ပုံကောင်း မဟုတ်တော့ပါ။ မိမိအလုပ်ဘေးချထားပြီး သူများအလုပ်ကို မလုပ်နိုင်ပါ။ သတင်းထောက်သည် သတင်းထောက် အလုပ်ကိုသာ မိမိအသက်နှင့်လဲ၍ လုပ်ပါလိမ့်မည်။

(၈၇) သိန်းဖေမြင့်ရဲ့ တက်ဘုန်းကြီးဝတ္ထုကို ဆရာဇော်ဂျီ ဘယ်လိုဝေဖန်ခဲ့သလဲ

ဆရာသိန်းဖေမြင့်သည် “တက်ဘုန်းကြီး” ဝတ္ထုကို ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဘုန်းကြီး တော်တော်များများက မကျေနပ်၍ ပွက်လောရိုက်ကုန်ကြသည်။ ဤသို့သော အခြေအနေမှာပင် မြန်မာစာပေ ပညာရှင် ဆရာဇော်ဂျီက ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း၌ ဝေဖန်စာရေးခဲ့သည်။

“သာမည သူတကာတို့နှင့်မတူ၊ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့များနှင့် မကြားဝါလိုကြသော ဦးသိန်းဖေနှင့် ဦးနုတို့ စီရင် လိုက်ကြသော “တက်ဘုန်းကြီး” ဝတ္ထုကို ချစ်ဆွေအချို့ ဖတ်ပြီးကြပြီဟု ကျွန်ုပ်ထင်သည်။ ကျွန်ုပ်မူကား ဖတ်ပြီးပြီ။

ဝတ္ထုကို ထုတ်ဝေပြီးသည့်နောက် လေးငါးရက်အတွင်းတွင် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၌ သာသနာ့ မာမက ရဟန်းပျိုးအသင်းက ကန့်ကွက်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် ဦးလေပွေ၏ ထောက်ခံချက်ကို တွေ့ရ ပြန်သည်။

ကျွန်ုပ်ကြားသည်မှာ ထိုဝတ္ထုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆဲစာ၊ ဩဘာပေးစာ အမြောက်အများကို သတင်းစာ တိုက်သို့ ပို့ကြ၏။ သတင်းစာတိုက်များကမူ သတင်းစာ၌ မထည့်သွင်းလိုသဖြင့် မထည့်သွင်းကြကုန်။

ဤဝတ္ထုကို သာသနာပြုဝတ္ထုဟု ကျွန်ုပ် ခေါ်ဆိုလိုသည်။ ဤဝတ္ထုကို ဖတ်ပြီးသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းကောင်း၊ ရဟန်းမြတ်တို့ကို ပိုမို၍ ကြည်ညိုလာလာသည်။ ရဟန်းပီသသော ရဟန်းတို့ကို ပို၍ သခွါ လာသည်။

ရဟန်းညစ်တို့ ကွယ်ပျောက်ကြပါစေ။ ရဟန်းကောင်းများသာ ကျန်ရှိပါစေဟုလည်း သာသနာအတွက် စိုးရိမ်သဖြင့် ဆုတောင်းပါသည်။ ဤဝတ္ထုကို သာသနာပြုဝတ္ထုဟု ဆိုထိုက်ကြောင်း ရေးခဲ့ပေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤဝတ္ထုမျိုးကား သတိပေးစရာတစ်ခုကို အခြေပြု၍ ရေးသားသော ဝတ္ထုဟု ခေါ်ဆိုရပေမည်။ သို့ရာတွင် သတိပေးခြင်း ဂုဏ်မှအပ ထိုဝတ္ထုကို ဝတ္ထုသက်သက်အဖြစ်ဖြင့်လည်း ဖတ်ကောင်းပေသည်။

အထူးသဖြင့် ရယ်ဖွယ်ဟာသသည် ဤဝတ္ထု၌ ကဲနေသည်။ ရယ်ဖွယ်ဟုဆိုသော်လည်း လူပြက်ပြက်လုံးမျိုးကို နားထောင်၍ ရယ်မောရသော ရယ်ဖွယ်မျိုးမဟုတ်။ ရယ်ရင်း ဉာဏ်အလင်းရလာသော ရယ်ဖွယ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဤရယ်ဖွယ်မျိုးတို့၏ သဘောတစ်ခုကား လောက၌ “ဖြစ်ပျက်တတ်သည်” နှင့် “ဖြစ်ပျက်သင့်သည်” တို့ အမြီးအမောက် မတည့်သည်ကို တွေ့ရသောအခါ ရယ်ရသောသဘောမျိုး ဖြစ်သည်။”

(၈၈) သေအံ့မှူးမှူးအချိန်မှာ ဦးပုညရေးခဲ့တဲ့ မျက်ဖြေလင်္ကာဟာ ဘာလဲ

မြင်းကွန်းနှင့် မြင်းခုံတိုင်အရေးကိစ္စ၌ နီးရာစားကို ကြောက်ရသဖြင့် ထီးနန်းလုယူကြမည့် သူပုန်တို့ဘက်မှ အခါပေးခဲ့ရ၏။ သူပုန်တို့သည် အိမ်ရှေ့မင်းသားအား သုတ်သင်နိုင်ခဲ့သော်ငြား အရေးနိမ့်ကာ တိုင်းနိုင်ငံမှ ထွက်ပြေးကြရ၏။ ဤတွင် အခါပေးမိသော ဦးပုညခမျာ နိုင်ငံတော် သစ္စာဖောက်မှုဖြင့် အရေးယူခံရ၏။ သူ့ဘက်က ရှေ့နေလိုက်သူတွေ ရှိသော်ငြား စကားအရာမထင်ခဲ့။ မြို့တော်ဝန် ဦးသာအိုလက်သို့ ဝကွက်အပ်နှံခံရ၏။ ဤတွင် ဦးပုညနှင့် မြို့တော်ဝန်၏ မယားငယ်တို့အပေါ် သင်္ကာမကင်းရှိသည်နှင့် ဦးပုညအား ညအခါ တိတ်တဆိတ်ဖျောက်ဖျက်ပစ်လိုက်၏။ တစ်လကိုးသီတင်းရှိလေသော် မင်းတုန်းမင်းကြီး သည် အမျက်ပြေ၍ ဦးပုညအား အသက်လွတ်ငြိမ်းခွင့် ပြုသည်တွင် မြို့တော်ဝန် ဦးသာအိုး လက်လွန်သွား ကြောင်း သိလိုက်ရ၏။ ဤ၌ “လူကို ခွေးသတ်လေခြင်း” ဟူ၍ မိန့်ကြားခဲ့လေသည်။

ဤတွင် မြန်မာကျမ်းပြုဆရာ အကျော်အမော်တစ်ဦးက ဦးပုညသည် ၎င်းအား ကွပ်မျက်ရန် ရောက်လာသော အာဏာပိုးကွက်သားကို ခေတ္တမျှ ဆိုင်းငံ့စေ၍ မျက်ဖြေလင်္ကာတစ်ပုဒ် ရေးသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကဗျာ၌ မည်သူ့ကိုမျှ အပြစ်တင်ထားခြင်းမရှိ။ မိမိ၏ ကံဇာတာ မှေးမှိန်၍သာ ယခုကဲ့သို့ ဖြစ် ရကြောင်း ကောသလကဲ့သို့ တန်ခိုးဩဇာကြီးမားသော မင်းပင်လျှင် ပျက်ချိန်တန်သည့်အခါ ပျက်စီး ရကြောင်း သင်ခန်းစာယူကြရန် တရားနှင့်

ဖြေကြရန် ဆုံးမခဲ့ပါသေး၏။ ကဗျာကား

“ဟုတ်ပလေ နှုတ်ချွေဟရမှာဖြင့်

ပုဗ္ဗစ ထင်ရဲ့လေ။

ကောသလငယ်တို့ ဘဝအသရေလန်းပါတဲ့

ရွှေနန်းစံရာ နရိန်မှ

ခါချိန်တန် ပျက်စမြဟာမို့

စွဲမိသံတေ။

အကုသိုလ် ယာတကတ်ရယ်က

ယခုလို လာလို့ ဖြတ်တာကြောင့်

ဇရပ်သို့ ပြေးရသလေ

ခွေးသေသလို သေရငြား။

သိလျက်ပင်

ဝိပါက်ကြမ္မာငင်ထင့်

ရွှေဉာဏ်ရင် မဝေခွဲနိုင်ဘု

ပွဲတွေအမှား။”

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသတည်း။

(၈၉) သီပေါမင်းပါတော်မူပြီးတဲ့နောက် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ကို ဘယ်သူတွေ ဦးဆောင်တော်လှန်ခဲ့သလဲ

ဘိုးတော်ဘုရား၊ ဘကြီးတော်ဘုရားတို့ လက်ထက်ကပင်လျှင် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့သည် ရေခံမြေခံ ကောင်းမွန်လှသော သဘာဝမြေဆီဩဇာ ကြွယ်ဝလှသော မြေပေါ်မြေအောက် သယံဇာတများ ပေါကြွယ်ဝလှ သော မြန်မာနိုင်ငံအား မျက်စိအကျကြီး ကျခဲ့ကြသည်။ သည့်အတွက် နည်းပရိယာယ် အသွယ်သွယ်သုံးလျက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး သီပေါဘုရင်လက်ထက်သို့ ရောက်သောအခါ

စစ်လက်နက်အင်အား များစွာဖြင့် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး သူ့ကျွန်ဘဝသို့ ရောက်စေခဲ့သည်။ မြန်မာဘုရင် အရှင်သခင်တို့အား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ကာ တိုင်းခြားရေးဝေးသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

သူ့ကျွန် မခံလိုသောစိတ်ဓာတ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးရှိ မျိုးချစ်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် တို့သည် လူသူလက်နက်များ စုစည်းကာ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့အား တိုက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမျိုးချစ်သူရဲကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား....

၁။ ဝန်းသိုနယ်မှ ဝန်းသိုဇော်ဘွားကြီး ဦးအောင်မြတ်

၂။ ပုဂံနယ်မှ ဗိုလ်ချို

၃။ ဝဲလောင်နယ်မှ ဗိုလ်ရာညွန့်

၄။ မင်းတပ်နယ်မှ ဗိုလ်ဆွေ

၅။ နတ်မောက်နယ်မှ ဗိုလ်မင်းရောင်

၆။ ကယားပြည်နယ်မှ စောလှဘော်

၇။ ချင်းတောင်တန်းဒေသမှ တာရွန်းချင်းခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ဆွန်ပက်

၈။ မိုးကောင်းနယ်မှ ဗိုလ်စော၊ ဗိုလ်ထီ

၉။ မြောက်ပိုင်း ရှမ်းပြည်နယ်မှ လင်းပင်းမင်းသားကြီး

၁၀။ တောင်ပိုင်း ရှမ်းပြည်နယ်မှ လင်းပင်းမင်းသားကြီး

၁၁။ မင်းဖြူနယ်မှ ဗိုလ်ဥတ္တမ

၁၂။ မင်းတုန်းနယ်မှ ဗိုလ်ရွှဲ

၁၃။ ကျောက်ဆည်နယ်မှ ဗိုလ်သာကျွန်

၁၄။ ဆီးပင်နယ်မှ မြင်စိုင်းမင်းသားကြီး

၁၅။ ရွှေဘိုနယ်မှ ထိပ်တင်မှတ်

၁၆။ ပုပ္ဖိုးနယ်မှ ဗိုလ်နက်ကျော်

၁၇။ ရှိမ်းမကားနယ်မှ ဗိုလ်ရိမ်

၁၈။ ကျွမ်းခင်ကြီးနယ်မှ ဗိုလ်လှကျော်

၁၉။ ချောင်းခွမှ မင်းသားစောရန်နိုင်

တို့ ဖြစ်ကြသည်။

(၉၀) သာသနာ့ဒါယကာအစ ဘယ်သူဖြစ်သလဲ

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ သာသနာ့ဒါယကာအစသည် ပါဠိပုတ်ပြည့်ရှင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးပင် ဖြစ်၏။ တစ်ရံရောအခါမင်းကြီးသည် စစ်မက်အင်္ဂါလေးပါး ခြံရံလျက် အသောကရာမကျောင်းသို့ ထွက်တော်မူ၍ သံဃာတို့၏ အလယ်၌ နေပြီးလျှင် သံဃာတော်တို့ကို မေးမြန်းလျှောက်ထား လေသည်။ ထိုမေးမြန်း လျှောက်ထားချက်၌ “အဘယ်သူ၏ စွန့်ကြဲခြင်းသည် ကြီးမြတ်ပါသနည်း” ဟူ၏။ ထိုအခါ ရှင်မောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿမထေရ်က ...

“ဘုရား သာသနာတော်၌ အသင်ဒကာတော်မင်းကြီး၏ စွန့်ကြဲခြင်းသာလျှင် သာလွန်ကြီးမြတ်ပေ၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးလည်း ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာဖြင့်...

“အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ဤမျှလောက်သော ဒါနအမှုကိုပြုသဖြင့် သာသနာတော်၏အမွေကို ခံရပါအံ့လော” ဟု မေးလျှောက်ရာ အရှင်က ...

“မင်းကြီး၊ ဤသို့ ပစ္စည်းကို စွန့်ကြဲကာမျှဖြင့် သာသနာ့အမွေခံ မဖြစ်ချေသေး။ ဤမြေမှသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့တိုင်အောင် ပစ္စည်းလေးပါးကို စုပုံ၍ လှူသော်ငြားလည်း ဘုရားရှင် သာသနာ၌ အမွေခံ မဖြစ်ချေသေး” ဟူ၍ မိန့်တော်မူပါသည်။ ဤတွင် မင်းကြီးက ...

“အရှင်ဘုရား...အဘယ်ကဲ့သို့သော ကောင်းမှုကို ပြုမှ သာသနာ့အမွေခံ ဖြစ်ပါအံ့နည်း” ဟူ၍ လျှောက်သော်။ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်လည်း...

“ဒကာတော်မင်းကြီး မိမိ၏ ရင်၌ဖြစ်သော သားသမီးတို့ကို ရဟန်းပြုစေခြင်းသာလျှင် သာသနာတော်၏ အမွေခံ၊ သာသနာ့ဒါယကာ ဖြစ်ပေ၏” ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့၏။

ဤတွင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးလည်း အိမ်ရှေ့မင်းလျာသားတော် မဟိန္ဒအား သူ့ဆန္ဒအလျောက် ရဟန်းပြုခွင့်ပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ သမီးတော် သယံမိတ္တာအား သာမဏေရီ ပြုပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း သာသနာ့အမွေကို ခံယူရရှိပြီး သာသနာ့ဒါယကာအစစ် ဖြစ်ခဲ့ပါလေ၏။

သို့ဖြစ်၍ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာအပေါ် သက်ဝင်ကြသူအပေါင်းမှာ မိမိတို့၏ ရင်နှစ်သည်းချာ ရင်သွေးရတနာတို့အား သာသနာ့ဘောင်ဖြစ်သော ရဟန်းသာမဏေဘဝသို့ ပို့ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် သာသနာ့ ဒါယကာအဖြစ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခံယူကြလေကုန်သတည်း။

(၉၁) သိပ္ပံမောင်ဝကို ဆရာသိန်းဖေမြင့် ဘယ်လိုရှုမြင်ခဲ့သလဲ

စာရေးဆရာကြီး သိပ္ပံမောင်ဝဆိုလျှင် မြန်မာစာပေ လေ့လာလိုက်စားသူတိုင်း သိရှိကြပါသည်။ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ သိန်းဖေမြင့်က စာပေဆွေးနွေးပွဲ၌ အောက်ပါအတိုင်း ရှုမြင်သုံးသပ်ထားပါသည်။

“သိပ္ပံမောင်ဝမှာ နှစ်ပိုင်းရှိတယ်။ သိပ္ပံမောင်ဝဟာ ပြောင်မြောက်တဲ့ အနုပညာလက်ရာမြောက်တဲ့ စာရေးဆရာကြီးပါ။ ဒါ ဘယ်သူမှ ငြင်းလို့ရတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ စာရေးဆရာကြီး အနေနဲ့ သူဟာ တွေ့တာ၊ မြင်တာ၊ သူဆုံစည်းမိတာ၊ သူခံစားမိတာတွေကို ရေးပါတယ်။ ရေးတဲ့အခါမှာ အခါပေါင်းများစွာ မှာလည်းပဲ ပြည်သူ့ဘဝကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော်ပြောလိုပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ပြဿနာအချို့မှာ အကြောင်း အရာတချို့မှာ ဆိုလိုရှိရင် ပြည်သူ့ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ သဘောဆောင်တာ တွေ့ရပါတယ်။

ဥပမာ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့ လူထုအကြောင်းရေးရင်းနဲ့ ကလောင်ကို မထိန်းနိုင်လို့ပဲလား၊ ဒါမှမဟုတ် သူ့ရဲ့ဘဝကိုက အုပ်စိုးတဲ့ လူတန်းစား ဘဝမို့လား၊ အဲဒီဘဝရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုကို မငြင်းဆန်နိုင်လို့လား မသိဘူး။ သူရေးလိုက်လို့ သရုပ်ဖော်လိုက်လို့ရှိရင် အဲဒီ သရုပ်ဖော် ခံလိုက်ရတဲ့လူထုကို သရော်သလို လှောင်သလို ဖြစ်တယ်။ ဒါတွေလည်း ရှာကြည့်ရင် သေသေချာချာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီထက်ပိုပြီးတော့ အရုပ်ဆိုးတာက “သူပုန်အငွေ” ပုံပြင်ကလေး။ ကန္တလောကထဲမှာ တွေ့ရပါတယ်။

အဲဒီဟာမှာ ဆရာစံ သူပုန်အကြောင်းကို အခြေခံပြီး ရေးထားပါတယ်။ ဆရာစံသူပုန်ကို အင်မတန် ပြက်ရယ်ပြုထားပါတယ်။ ရှုတ်လည်း ရှုတ်ချထားတယ်။ ရှုတ်ချလိုက်တာမှ ဘယ်လောက်လဲဆိုရင် အစိုးရမင်းက မနေသာလို့ လူထုကို စက်သေနတ်နဲ့ ပစ်ရတယ်။ လူထုဟာ စက်သေနတ်ကိုခံရင်း ကားယား ကားယားနဲ့ လဲသေတယ်။ အဲဒါဟာ ဆရာစံရဲ့ ပယောဂပဲ။ ပြည်သူတွေရဲ့ ပုန်ကန်ထကြွမှုကို ဗြိတိသျှက ချေမှုန်းပစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ပြည်သူလူထုခံရတယ်။ အဲဒီလိုခံရတာ ဗြိတိသျှကြောင့်မဟုတ်ဘူး၊ ဆရာစံကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လောက် လွဲမှားခဲ့သလဲ။ အဲဒီလိုလွဲမှားတာကို ကျွန်တော်တို့က သူဟာ အိုင်စီအက် အရာရှိကြီးမို့ဆိုပြီး မညှာနိုင်ဘူး။ တစ်ချို့က ညှာချင်ကြတယ်။ ဒါများ အဆန်းလုပ်ပြီး ရေးနေသေးသလား။ သူက အရေးပိုင်ပဲ၊ ရေးမှာပေါ့တဲ့။ ကျွန်တော်တို့က ဒီလို သဘောမထားနိုင်ဘူး။ ဒီဖောက်ပြန်တဲ့ အပိုင်းကိုတော့ ဖွင့်ချရလိမ့်မယ်။

အရေးအသားကောင်းတဲ့လူက သူလိုချင်ရာ ဆွဲခေါ်သွားတတ်တာကိုး။ အဆိပ်ကျေးချင်လည်း လွယ် လွယ်လေး ကျေးတယ်။ အဆိပ်ကို စားအောင်လည်း လုပ်နိုင်တယ်။ လုပ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဆိပ်ရှိရင် အဆိပ်ရှိကြောင်း ကျွန်တော်တို့က ထောက်ပြရလိမ့်မယ်”

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လဆန်းတွင် ဟင်္သာတခရိုင်၊ ဇလွန်မြို့၌ တို့ပမာအစည်းအရုံး ညီလာခံတစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုအခါ သခင်အောင်ဆန်းနှင့် ကျုံမင်း သခင်တင်မောင်တို့သည် ဌာနချုပ် ကိုယ်စား လှယ်အဖြစ် တက်ရောက်ကြသည်။

ထို့နောက် ရန်ကုန်သို့အပြန်တွင် ဒေါင့်ကြီးရွာ အစည်းအရုံးက “တရားပွဲလေး တစ်ပွဲလောက် ချီးမြှင့် ပါဦး” ဟု တောင်းခံလာလေသည်။ ဒေါင့်ကြီးရွာသို့ သွားရောက်ပြီး ရှေးဦးစွာ ကျုံမင်း သခင်တင်မောင်က ဟောပြောသည်။ ထို့နောက် သခင်အောင်ဆန်းက စင်မြင့်ပေါ်သို့ တက်၍ဟောပြောရာ ဆယ်မိနစ်မျှပင် မပြည့် သေးမီ ပုလိပ်အရာရှိတစ်ဦး ဝင်လာပြီး သခင်အောင်ဆန်းအား စာတစ်စောင်ပေးသည်။

ထိုအခါတွင် သခင်အောင်ဆန်းက စာကိုဖတ်ကြည့်ပြီး ဝမ်းသာသော အမူအရာဖြင့် ပရိတ်သတ်ကို စာထောင်ပြကာ...

“အတော်ပဲဗျို့၊ ကျွန်တော် မေ့နေတဲ့ ကိစ္စကလေးကို ဒီစာရမှပဲ သတိရတော့တယ်။ ဒီစာက ဟင်္သာတ ရာဇဝတ်ဝင် မစ္စတာဇေဗီးယား (Mr. XA Vier) ဆီကလာတဲ့ နို့တစ်စာပဲ။ သူက ‘ဒီတရားပွဲမှာ ချင်းတောင်နယ် အကြောင်း ထည့်မဟောပါနဲ့’တဲ့။ တကယ်လို့ဟောရင် ကာကွယ်ရေး ဥပဒေအရ ကျွန်တော့်ကို အရေးယူ ရပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ကိုင်း... ခင်ဗျားတို့ ချင်းတောင်နယ်အကြောင်း သိချင်ကြသလား” ဟု မေးလိုက်သည်။

ပရိသတ်က တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်းပင်။

“သိချင်တယ်... သိချင်တယ်” ဟု ဝိုင်းအော်လိုက်ကြသည်။ ထိုအခါ သခင်အောင်ဆန်းက ချင်းတောင် နယ်အကြောင်း စေ့ငှစုံလင်စွာ ဟောပြောလိုက်လေသည်။ တရားပွဲပြီးလျှင် ပြီးချင်း သခင်အောင်ဆန်းနှင့် ကျုံမင်းသခင်တင်မောင်တို့အား ကာကွယ်ရေးဥပဒေနှင့် ဖမ်းဆီးရန် ရာဇဝတ်ဝန်ဇေဗီးယားက ဝရမ်း ထုတ်လိုက်သည်။

မြန်မာပုလိပ်အရာရှိတစ်ဦး၏ ကူညီမှုဖြင့် ဟင်္သာတခရိုင်မှ လွတ်မြောက်သွားပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင် ပုန်းလှိုး နေလိုက်ကြသည်။ ထိုအတောအတွင်း နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ် ဘက်တော်သား ဇေဗီးယားက “သခင်အောင်ဆန်းအား ဖမ်းပေးနိုင်လျှင် သို့မဟုတ် သခင်အောင်ဆန်းအကြောင်းကို သတင်းပေးနိုင်လျှင် ဆုငွေ ငါးကျပ်ပေးမည်” ဟု ကြေညာလိုက်သည်။

(ဤကား နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်၏ ယုတ်နိမ့်သိမ်ဖျင်းသော လုပ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့ နားလည်လိုက်ကြပြီး နယ်ချဲ့အပေါ် မုန်းတီးရွံရှာစိတ်များ တိုးပွားလာလေတော့သတည်း)

(၉၃) သိပ္ပံမောင်ဝရဲ့ ကလောင်ခွဲတွေ ဘယ်လောက်တောင်ရှိသလဲ

အမည်ရင်း ဦးစိန်တင် ဖြစ်၏။ စာပေရေးသားရာ၌ သိပ္ပံမောင်ဝဟူသော အဓိက ကလောင်အပြင်၊ ကလောင်ခွဲပေါင်း (၅၀)ကျော်ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- ၁။ ကောလိပ်ခင်
- ၂။ ခင်ခင်ထွေး-ရန်ကုန်
- ၃။ ခေတ်စမ်းမောင်
- ၄။ ခြင်းသမားသခင်
- ၅။ ဂုဏ်မက်သူ
- ၆။ တရားခံရှေ့နေ
- ၇။ တင့်တင့်
- ၈။ တင်တင်ထွေး-ရန်ကုန်
- ၉။ ခင်မောင်မြင့်
- ၁၀။ ပုလိပ်လူထွက်
- ၁၁။ ဖိုးမတ်ချင်
- ၁၂။ ဘိလပ်ပြန်
- ၁၃။ ဘိလပ်နေ
- ၁၄။ ဘိုးဖေ
- ၁၅။ မဏိ (ဦးကေတုကျောင်းသား)
- ၁၆။ မောင်ကကြီး
- ၁၇။ မောင်ခကွေး
- ၁၈။ မောင်စိန်တင်

- ၁၉။ မောင်ကကြီး
- ၂၀။ မောင်တဝမ်းပူ
- ၂၁။ မောင်တင် (တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်)
- ၂၂။ မောင်တောက်ထွန်း (အမျိုးသား ကျောင်းဆရာ)
- ၂၃။ မောင်ထိပ်ပြောင်
- ၂၄။ မောင်မောင်
- ၂၅။ မောင်မောင် (ဖျာပုံ)
- ၂၆။ မောင်မြသွင် (သိပ္ပံကျောင်းသား)
- ၂၇။ မောင်ရွှေလှ
- ၂၈။ မောင်ရွှေသိန်း (ကုန်သည်)
- ၂၉။ မောင်လှမောင် (စစ်ကိုင်း)
- ၃၀။ မောင်လူအေး
- ၃၁။ မောင်သံချောင်း
- ၃၂။ မောင်သိန်းဖေ (ဟိုက်စကူးကျောင်းသား)
- ၃၃။ မောင်ယပက်လက်
- ၃၄။ မောင်ဝ
- ၃၅။ မောင်ဝ-ချောင်က
- ၃၆။ ယုဝ
- ၃၇။ ရှေးခေတ်ဟောင်း
- ၃၈။ ဝဇီရာတင့်
- ၃၉။ ဝတ္ထုဆရာတစ်ဦး
- ၄၀။ သတင်းစာဆရာတစ်ဦး
- ၄၁။ သိန်းဖေ

၄၂။ သိပ္ပံကျောင်းသား မောင်မြသွင်

၄၃။ အမှန်ကြိုက်သူ

၄၄။ ဦးကုသလ (စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး)

၄၅။ ဦးစိန်တင်

၄၆။ ဦးရွှေလှ (အငြိမ်းစားဝန်ထောက်)

၄၇။ ဦးသာမောင် (မန္တလေး)

၄၈။ ဦးသောဘိတ (ရွှေကျင်ဂိုဏ်း)

၄၉။ ဦးသတ္တ-ရန်ကုန်

၅၀။ အေး

၅၁။ အယ်ဒီတာ

စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

(၉၄) သိပ္ပံတ္တရကုန်းတော်နဲ့ပတ်သက်လို့ အမည်ဘယ်လောက်ရှိသလဲ

လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး ကိန်းဝပ်စမ္မယ်တော်မူသော ကုန်းမြေကို သိပ္ပံတ္တကုန်းတော်ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ထိုသိပ္ပံတ္တ ကုန်းတော်သည် အမည်(၇)ပါးတွင်၏။ ၎င်းတို့ကား...

၁။ တရိဟကမ္ဘ

၂။ သတ္တဘုမ္မိ

၃။ ညေဝတီ

၄။ ပေါက္ခရဝတီ

၅။ ဘူရိဒတ္တ

၆။ သီဟရာဇာ

၇။ သိပ္ပံတ္တရ

တို့ ဖြစ်ကြသည်။

- တရိဟကမ္ဘဟု တွင်သည်ကား ဟိမဝန္တတောင်၏ အဆုံးဖြစ်သော တောင်စွယ်တောင်ထိပ် သုံးလုံး တို့သည် ဤကုန်းကို ညွတ်တွား ဦးခိုက် နေသကဲ့သို့ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်၏။

- သတ္တဘုမ္မိဟု တွင်သည်ကား ရွှေ၊ ငွေ၊ အနီ၊ အဖြူ၊ အမည်းအဆင်းများနှင့် ချဉ်သော၊ ဖန်သော အရသာများ ရှိသည်။ မြေရနစ်မျိုး ပါဝင်သော ကုန်းတော်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

- ညေဝတီဟု တွင်သည်ကား ကောက်နှံ၊ ရတနာပစ္စည်း၊ သစ်ပင်၊ ပန်းမန်တို့ ပေါများကြွယ်ဝ သောကြောင့် ဖြစ်၏။

- ပေါက္ခရဝတီ ဟုတွင်သည်ကား သိပ္ပံတ္တရကုန်းတော်ကို ၉၉ ကုံးရံ၍နေသောကြောင့်ဖြစ်၏။

- ဘူရိဒတ္တဟု တွင်သည်ကား ဤကုန်းသို့ ရောက်လာသော သတ္တဝါတို့သည် ရန်သူပင် ဖြစ်သော် လည်း ရန်ပြေငြိမ်းစေတတ် သောကြောင့်ဖြစ်၏။

- သီဟရာဇာဟု တွင်သည်ကား ထိုကုန်းကိုမြင်လျှင် ရဲရင့်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်ဖြစ်၏။

- သိပ္ပံတ္တရဟု တွင်သည်ကား ထိုအရပ်၌ တစ်ခုသော ကင်းကြီးသည် ဆင်များကို သတ်ဖြတ် စားသောက်၍ အစွယ်များကို စုပုံထားရာ ဖြစ်သောကြောင့် ကင်းကြီးနှင့် ဆင်စွယ်များကို အကြောင်းပြု၍ မှည့်ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(အဆိုပါ သိပ္ပံတ္တကုန်းတော်ကို သိကြားမင်း၏ အမိန့်ဖြင့် ဝိသကြိုနတ်သား ရှင်းလင်းသောည၌ တဖုဿနှင့် ဘလ္လိကညီနောင်တို့သည် တောင်ကုန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် တွေ့ရှိရပြီဟု အိပ်မက်မြင်မက် ကြလေသည်။ နံနက် မိုးသောက်သည်နှင့် ထိုနေရာသို့ သွားကြသောအခါ စည်မျက်နှာကဲ့သို့ ညီညာပြန့်ဖြူးစွာ ရှင်းလင်းထားသော ကုန်းမြေကို အံ့ဘွယ် တွေ့ရှိရလေသည်။

(၉၅) အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ လက်ရွေးစင်သူရဲကောင်းတွေ ၆-ကျိပ်ကျော်ဆိုတာ ဘယ်သူတွေလဲ

တတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို ပြန်လည်ထူထောင်မှုခွဲသည့် အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ငယ်ကျွန် လူယုံတော် လက်ရွေးစင် သူရဲကောင်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ ဗိုလ်တွန်

၂။ ဝိုလ်ကောင်း

၃။ ဝိုလ်ကျားကြီး

၄။ ဝိုလ်ကျားလေး

၅။ ဝိုလ်မဲတူ

၆။ ဝိုလ်ညိုစိန်

၇။ ဝိုလ်ပြန်

၈။ ဝိုလ်တောက်

၉။ ဝိုလ်ငမန်း

၁၀။ ဝိုလ်အံ့ကျော်

၁၁။ ဝိုလ်ပေလိပ်

၁၂။ ဝိုလ်ရဲသူ

၁၃။ ဝိုလ်ကျော်ဇံ

၁၄။ ဝိုလ်ထွန်း

၁၅။ ဝိုလ်ပြား

၁၆။ ဝိုလ်ကျောက်မီး

၁၇။ ဝိုလ်ပေါအီ

၁၈။ ဝိုလ်ထင်

၁၉။ ဝိုလ်နောက်

၂၀။ ဝိုလ်ဖိုးနွား

၂၁။ ဝိုလ်ကျဲကြီး

၂၂။ ဝိုလ်ကွန်းဇော်

၂၃။ ဝိုလ်သာလှ

၂၄။ ဝိုလ်မြိုင်

၂၅။ ဝိုလ်ပန်းလှ

၂၆။ ဝိုလ်ထိန်

၂၇။ ဝိုလ်ထွေး

၂၈။ ဝိုလ်နိုင်

၂၉။ ဝိုလ်နိုင်

၃၀။ ဝိုလ်အေး

၃၁။ ဝိုလ်ထွားကြီး

၃၂။ ဝိုလ်ပိုးရှင်

၃၃။ ဝိုလ်စံသိန်း

၃၄။ ဝိုလ်စံညိုနိုး

၃၅။ ဝိုလ်နက်

၃၆။ ဝိုလ်ငမိုး

၃၇။ ဝိုလ်ငတော

၃၈။ ဝိုလ်စော

၃၉။ ဝိုလ်ကြောင်

၄၀။ ဝိုလ်ပန်းမွှေး

၄၁။ ဝိုလ်ဖိုးငါး

၄၂။ ဝိုလ်ကံကြီး

၄၃။ ဝိုလ်စွာ

၄၄။ ဝိုလ်စံပ

၄၅။ ဝိုလ်ငတု

၄၆။ ဝိုလ်အောင်

၄၇။ ဝိုလ်ပန်းဖူး

- ၄၈။ ဝိုင်းပေါက်
- ၄၉။ ဝိုင်းညို
- ၅၀။ ဝိုင်းကြွား
- ၅၁။ ဝိုင်းကြွက်နီ
- ၅၂။ ဝိုင်းလွန်း
- ၅၃။ ဝိုင်းမှန်း
- ၅၄။ ဝိုင်းကြွယ်
- ၅၅။ ဝိုင်းဟောက်
- ၅၆။ ဝိုင်းကျယ်
- ၅၇။ ဝိုင်းသန့်
- ၅၈။ ဝိုင်းရန်ဝေး
- ၅၉။ ဝိုင်းကျော်
- ၆၀။ ဝိုင်းသာတင်
- ၆၁။ ဝိုင်းမောက်
- ၆၂။ ဝိုင်းသံခိုင်
- ၆၃။ ဝိုင်းဆက်
- ၆၄။ ဝိုင်းတက်
- ၆၅။ ဝိုင်းအုံး
- ၆၆။ ဝိုင်းပေါလူ
- ၆၇။ ဝိုင်းမြ
- ၆၈။ ဝိုင်းဝ

တို့ဖြစ်ကြပါကြောင်း။

(၉၆) “အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်” မှာလက်မှတ်ထိုးဖို့ ငြင်းခွဲတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးဆိုတာ ဘယ်သူတွေပါလဲ

မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကို အရယူနိုင်ဖို့အတွက် ဝိုင်းချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သော မြန်မာ ကိုယ်စား လှယ် အဖွဲ့သည် လန်ဒန်မြို့သို့ရောက်ရှိခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၃ နာရီ ၅၀ မိနစ်တွင် “အောင်ဆန်း-အက်တလီ စာချုပ်” ကို အောင်မြင်စွာ လက်မှတ် ရေးထိုးကြပါသည်။

အဆိုပါ သမိုင်းဝင် “အောင်ဆန်း - အက်တလီစာချုပ်”တွင် မြန်မာဘက်မှ ဝိုင်းချုပ်အောင်ဆန်းက ခေါင်းဆောင်အဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုးရပြီး သခင်မြအပါအဝင် ကျန်မြန်မာကိုယ်စားလှယ်များကပါ လက်မှတ် ရေးထိုးရပါသည်။ ဤတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ငြင်းဆန်သူ မြန်မာကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦး ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ သခင်ဘစိန်နှင့် ဂဠုန်ဦးစောတို့ဖြစ်ကြ၏။

လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ငြင်းဆန်ခြင်းကား ဝိုင်းချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗြိတိသျှ နန်းရေးဝန် မစ္စတာ အက်တလီတို့ သဘောတူသည့် အချက်ကို သူတို့က လက်မခံနိုင်ဟု တမင်သက်သက် အရှဲ့တိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ (အမှန်က ဘိလပ်သွား မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွင် ဂဠုန်ဦးစောနှင့် သခင်ပစိန်တို့အား ဝိုင်းချုပ် အောင်ဆန်းက ရွေးချယ်ခေါ်ယူခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ဗြိတိသျှဘုရင်ခံက သူ၏သဘောဖြင့် ၎င်းတို့နှစ်ယောက်အား တမင်စွတ် ထည့်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘုရင်ခံ၏အတိုင်ပင်ခံ ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် ဂဠုန်ဦးစောနှင့် သခင်ပစိန် တို့သည် ဝန်ကြီးများဖြစ်နေ၍ ထည့်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်)

၎င်းတို့နှစ်ဦး အဘယ်ကြောင့် စာချုပ်၌ လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ငြင်းဆန်သည်ကို ဗြိတိသျှအစိုးရက ရိပ်မိဟန် တူသည်။ သည့်အတွက် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် သဘောမတူက သဘောမတူသည့် အကြောင်း မှတ်ချက် ရေးပါဟူ၍ ပြောဆို တိုက်တွန်းတော့မှ လက်မှတ်ရေးထိုးကြပါသည်။ သို့သော် မှတ်ချက်ရေးပါသည်။ မှတ်ချက်ဖြစ်သော “သဘောမတူကြောင်း မှတ်ချက်ဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးပါသည်” ဟူသော စာတမ်းရေးပြီး ၎င်းအောက်၌ လက်မှတ်ရေးထိုးကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ သမိုင်းဝင် “အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်”၏ နောက်ဆက်တွဲ၌ “Note of dissent by U Saw and Thakin Ba Sein” “ဦးစောနှင့် သခင်ပစိန်တို့၏ သဘောမတူကြောင်း မှတ်ချက်” စာပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့၏ လက်မှတ်က အရာမရောက်ခဲ့။ အရေးမပါခဲ့။ အကြောင်းမူ မြန်မာပြည်သူအများစုကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သော ခေါင်းဆောင်မှာ ဝိုင်းချုပ်အောင်ဆန်းသာ ဖြစ်ကြောင်း ဗြိတိသျှ အစိုးရက သိရှိနေခဲ့ပါပြီ။

သို့ဖြစ်၍ အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်သည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုသမိုင်း၌ ထင်ရှား ဝင့်ထည်စွာ ရှိနေခဲ့ပါသတည်း။

(၉၇) အိမ်ထောင်ဖက်ရွေးတဲ့အခါမှာ ဘာတွေကို သတိထားရမှာလဲ

တစ်မိသားနှင့် တစ်မိသား အချိန်တန် အရွယ်ရောက်လေသော် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကြောင်းဆက် ပေါင်းဖက် ကြရသည်မှာ မွေတာဖြစ်ပေသည်။ ဤ၌ ဘဝတစ်သက်တာ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့ဖွယ် အိမ်ထောင်တစ်ခု ဖြစ်နိုင်ဖို့ရာအတွက်...

- ၁။ အိမ်ထောင်ဘက်သည် ရောဂါဘယ ကင်းရှင်း၍ ကျန်းမာရေးကောင်းဖို့လိုသည်။
- ၂။ ဘွဲ့ရခေတ်ပညာတတ်ကြီး မဟုတ်လင့်ကစား သင့်တင့်သော ပညာအရည်အချင်းရှိဖို့ လိုပါသည်။

၃။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သင့်တင့်သော စီးပွားရေးရှိဖို့ လိုပါသည်။ တူနှစ်ကိုယ် တဲအိုပျက်၌ ထမင်းရည် လျက်ရစေတော့ဟူသည် သီချင်းထဲမှာပဲ ရှိပါသည်။

၄။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတဖြစ်အောင် ပေါင်းသင်းတတ်ဖို့၊ လူဝင်ဆံ့ဖို့လည်း လိုအပ်ပါသည်။ လူကောင်းသူကောင်းနှင့် ပေါင်းဖော်တတ်သူဖြစ်ဖို့ လိုပါသည်။

၅။ စိတ်ကောင်း၊ နှလုံးကောင်း၊ သဘောထားကောင်းသူဖြစ်ဖို့ လိုသကဲ့သို့ အကျင့်စာဂ စာရိတ္တ ကောင်းမွန်သူ ဖြစ်ရန်လည်း အရေးကြီးပါ၏။

ဤ၌ အိမ်ထောင်ဖက်ရွေးချယ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ “ပါသုံးပါ၊ ချာသုံးချာ၊ ကွာသုံးကွာ” ဟူသော ရှေးရိုးစဉ်လာ စကားလေးမှာလည်း မှတ်သားလိုက်နာဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။

“ပါသုံးပါ” ဟူသည်

- ၁။ အကြွေးတွေ ပါလာသူ
- ၂။ ရောဂါဘယ ပါလာသူ
- ၃။ အပိုစားမည့်သူ ပါလာသူ

“ချာသုံးချာ” ဟူသည်

- ၁။ ပညာအရည်အချင်း နံ့ချာသူ
- ၂။ အကျင့်စာရိတ္တ နံ့ချာသူ

၃။ အလုပ်အကိုင် နံ့ချာသူ

“ကွာသုံးကွာ” ဟူသည်

- ၁။ တိုင်းနိုင်ငံနှင့် လူမျိုးမတူ ကွာခြားသူ
- ၂။ အယူဝါဒမတူ ကွာခြားသူ
- ၃။ စိတ်သဘောမတူ ကွာခြားသူ

တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ရှေးလူကြီး သူမများ၏ ပြောပြချက်အရ ယင်းအချက်ကိုးချက်နှင့် မကိုက်ညီသော အိမ်ထောင်ရေးသည် စိတ်ဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်တတ်ကြပြီး ကိုက်ညီသော အိမ်ထောင်ရေးများသည် များသောအားဖြင့် အဆင်ပြေ ၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြလေသည်ဟု ဆိုသည်။

(၉၈) အိမ်ဆောက်ဖို့ သစ်ပင်ခုတ်ရင် ဘယ်လိုသစ်ပင်ကို ရှောင်ရမလဲ

အုတ်တို့၊ ဘိလပ်မြေတို့၊ သဲတို့နှင့် တိုက်ခံအိမ်မျိုး မဟုတ်ဘဲ သစ်သား အိမ်ဆောက်မည်ဆိုပါက ရှေးက လှေတစ်တန်၊ လှည်းတစ်တန်နှင့် သစ်တောများ ရှိရာသို့သွားကာ အိမ်ဆောက်ရန် သစ်ကို ခုတ်လှဲ ကြရပါသည်။ ထိုသို့ အိမ်သစ်ဆောက်လုပ်မည့်သူအတွက် အဖော်အပေါင်းများနှင့် သစ်သွားခုတ်ကြသူတို့အဖို့ အောက်ပါသစ် အမျိုးအစားများကို ရှောင်လေ့ရှိကြပါသည်။

၁။ အခေါင်းပါသောသစ် (လေဝင်တတ်သဖြင့် ဆွေးမြည့်လွယ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်)

၂။ အမျက်ပါသောသစ်

၃။ ချောက်ကမ်းပါးနှင့်နီး၍ ခုတ်လှဲပါက မြေပြင်အလွတ်ပေါ် မကျဘဲ တစ်ဖက်ကမ်း၏ နှုတ်ခမ်းသို့ လဲကျကာ တံခါးခင်းသည့် သဖွယ်ဖြစ်သော တံတားခင်းသစ်

၄။ သစ်ပင်၏ ခွဆုံမှ တက်သွားသော အခက်နှစ်ခက်သည် ညီညာခြင်းမရှိသည့် ကျီးအာသစ်

၅။ သူ့အလိုအလျောက် ခြောက်သွေ့ကာ မတ်တတ်သေနေသော အမျိုးအစားဖြစ်သည့် နတ်သတ်

၆။ သူ့အလိုအလျောက် အမြစ်မှ ကော်လဲနေသည့် တော်လဲ။

၇။ သစ်ပင်၏ ခွဆုံအောက်မှ အခက်ထွက်နေသော ပုခက်လွဲ

၈။ ခွဆုံမှ တက်သွားသော အကိုင်းကြီးသုံးခုရှိနေသည့် သိကြားထိုင်

၉။ အိမ်တိုင်ခုတ်ရန် အိမ်တိုင်ခုတ်ရန် သစ်ပင်များကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုစဉ် တိုင်အတွက် ကောင်းသော်လည်း လင်းတနားနေသည့် အပင်

၁၀။ သစ်ပင်ကြီးမှ တန်းလန်းကျနေသော သစ်။ ၎င်းကို ဇွဲချ (ဝါ) ဆွဲချသစ်ဟုလည်း ခေါ်၏။ (လွတ်မည် ထင်သဖြင့် ခုတ်လှဲလိုက်သော သစ်ပင်သည် ချောက်ထဲသို့ ထိုးကျသွား၏။ အဖျားကအောက် အရင်းက အပေါ် ဇောက်ထိုးဖြစ်နေ၏။ ပင်ပန်းကြီးစွာ ခုတ်လှဲပြီးပြီ ဖြစ်သော်ငြား ရှောင်ရပါမည်)

၁၁။ ခုတ်လှဲလိုက်သော သစ်ပင်သည် လဲ၍ကား ကျပါ၏။ သို့ရာတွင် မြေပေါ်သို့ မရောက်။ အခြားသစ်ပင်နှင့်ငြိပြီး တန်းလန်းဖြစ်နေလျှင် ထိုသစ်ကို သစ်တွဲလွဲဟု ခေါ်၏။ ထိုသစ်ကို ပယ်ရမည်။

၁၂။ သစ်ကြိတ် (သစ်ပင်ကိုင်းအချင်းချင်းဖြစ်စေ၊ အခြားသောသစ်ပင်၏ အကိုင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ပွတ်တိုက်နေပါက သစ်ကြိတ်ဟုခေါ်၏။ ထိုသစ်ပင်ကို ပယ်ကြ၏)

ဤကား ရှေးက ယူဆချက်ပေတည်း။

(၉၉) အိမ်နောက်ပြန် ဘာကြောင့်မထိုင်ကောင်းတာလဲ

အိမ်ရှေ့အပေါက်ဝကို ကျောပေး၍ အိမ်နောက်ပြန် ထိုင်မိလျှင် လူကြီးသူမများက ဟန့်တားကြသည်။ “အိမ်နောက်ပြန်ကြီး မထိုင်ကောင်းဘူး” ဟု ဆိုကြသည်။ ဘာကြောင့် မထိုင်ကောင်းသနည်းဟု အမေးပြုသော် ကျေနပ်လောက်ဖွယ် အဖြေမရဘဲ “မထိုင်ကောင်းလို့ မထိုင်ကောင်းဘူးလို့ ပြောတာပေါ့” ဟူသော အဖြေ ကိုသာ ကြားခဲ့ရသည်။

စင်စစ် မြင့်သောနေရာက မြတ်၍၊ နိမ့်သောနေရာက ယုတ်သည်ဆိုသော အယူမျိုး၊ အမြင်မျိုးနှင့် တူနေပေသည်။ အိမ် (သို့မဟုတ်) မိမိ၏အရှေ့သည် ကောင်းမြတ်သည်။ အိမ် (သို့မဟုတ်) မိမိ၏အနောက်သည် မကောင်းဟူသော အမြင်သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အိမ်ရှေ့ဟူသည် ဧည့်ကောင်း စောင်ကောင်းများ ဝင်ထွက်ရာဖြစ်သည်။ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ ဝင်ရောက်ရာလည်း ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရသော် အိမ်ရှေ့သည် အဝင်သဘောရှိ၏။ အိမ်နောက်ဖေးသည်ကား မကောင်းသောအညစ်အကြေးများ စွန့်ပစ်ရာ အိမ်ထဲမှ တိတ်တဆိတ် (ဝါ) လူမသိ သူမသိ ထွက်ရာနေရာဖြစ်၍ အထွက်သဘောကို ဆောင်သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် အချို့အရပ်ဒေသတွင် အထပ်ခိုးမှ ဆင်းလာသော လှေခါးကို နောက်ဖေးဘက်သို့ ဦးတည်ကာ မိမိ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာများ ထွက်တတ်သည် (ဝါ) စီးပွားလျော့တတ်သည်ဟူ၍ ယူဆကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

လူ၏ ခန္ဓာကိုယ် အနေအထားအရဆိုသော မျက်နှာချင်းဆိုင်နေခြင်းသည် လက်ခံကြိုဆိုသည့် သဘောကိုဆောင်၍ ကျောခိုင်းထားခြင်း (ဝါ) ကျောပေးထားခြင်းသည် ငြင်းပယ်စိမ်းကားသည့် သဘောကို ဆောင်သည်ဟု မှတ်စွဲကြသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ အိမ်ရှေ့ကို ကျောပေးထားခြင်း၊ ကျောခိုင်းထားခြင်းအားဖြင့် ဆင်တူမှော်ပညာအရ ဝင်ရောက်လာမည့် လာဘ်သပွကာတို့ကို ငြင်းပယ်ရှောင်လွှဲရာ ရောက်နေသော ကြောင့် လာဘ်ကို မတိတ်စေလိုသော ရှေးလူကြီးများသည် မိမိတို့၏ သွေးစပ် လေးမြတ်သူ လူငယ်များကို အိမ်ရှေ့ဘက်အား ကျောခိုင်းထိုင်ခြင်းအား တားမြစ်ကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ယူဆစရာရှိပါသည်။

(၁၀၀) ဦးပေါ်ဦးကွယ်လွန်တော့ အခေါင်းအပြင်ဘက် ညာလက်တစ်ဖက် ဘာကြောင့် ထုတ်တာလဲ

ပညာရှိအမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးသည် မင်းသုံးဆက်တိုင်တိုင် ထင်ရှားခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသည် ဦးဗုဒ္ဓအား လွန်စွာ ကြည်ညိုလေးစားသူ ဖြစ်၏။ ဦးပေါ်ဦး ကွယ်လွန်သည့်အခါ အများတကာကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ညာဘက် လက်ဖဝါးကို ခေါင်းတလား (သေတ္တာ)၏ အပြင်ဘက်သို့ ထုတ်ထားရမည်ဟု မကွယ်လွန်မီက မှာကြား ထားခဲ့သည့်အတိုင်း ၎င်း၏ ညာဘက်လက်ထုတ်ကာ သင်္ဂြိုဟ်ရလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထူးခြား ထူးထူးဆန်းဆန်း အဖြစ်ကို ကုန်းဘောင်မင်းတရားကြီးသည် လွန်စွာမှ သိလိုလှတော့၏။ သည့်အတွက် ဆရာတော်များကိုပင့်ပြီး ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသည့် သကာလ လျှောက်ထားတော်မူလေ၏။

“အရှင်ဘုရားတို့...”

ဘယ်အတွက်ရယ်ကြောင့်များ ပညာရှိအမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးဟာ ခေါင်းတလားအပြင်ဘက်သို့ လူ့လက်ဖဝါးထုတ်ထားဖို့ မှာခဲ့ပါသလဲဘုရား၊ တပည့်တော်ကို ရှင်းလင်း မိန့်ကြားပေးတော်မူပါ”

သည်လျှောက်ထားချက်အပေါ် သာသနာပိုင်ဆရာတော်မှစ၍ သုဓမ္မာဆရာတော်ကြီးများအဆုံး ပညာရှိ အမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦး၏ မှာကြားချက်သဘောကို ပြောမပြတ်တတ်ကြပေ။ နောက်ဆုံး သည်ပြဿနာသည် ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓထံ ရောက်ရှိလာခဲ့တော့သည်။ ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓလည်း ကုန်းဘောင်မင်းနှင့်တကွ တရားနာ ပရိသတ်အပေါင်း သဘောပေါက် နားလည်စေရန် မိန့်ကြားရတော့၏။

“ဒကာတော်မင်းကြီးနဲ့တကွ ပရိသတ်အပေါင်းတို့၊ ကွယ်လွန်သွားရှာပြီဖြစ်တဲ့ ပညာရှိအမတ်ကြီး ဦးပေါ်ဦးဟာ စာပေကျမ်းဂန်တွေလွန်စွာ တတ်မြောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ လောကီရေးရာမှာလည်း လွန်စွာမှ လိမ္မာကျွမ်းကျင်လှတဲ့သူ၊ စိတ်နှလုံးလည်း လွန်စွာနူးညံ့တဲ့သူ၊ အရှင်အရေး ပြည်အရေးကိုလည်း ထောက်တွေး

ရှုမျှော်လေ့ရှိသူ။ အတ္တဟိတ၊ ပရဟိတအရာမှာလည်း ကွယ်လွန်တဲ့အထိ မျှတလေ့ရှိတဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။

သူ အခု ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါပြီ။ ကွယ်လွန်တဲ့အခါ သူ့ရဲ့ ညာဘက်လက်တစ်ဖက်ကို ခေါင်းတလားအပြင်ဘက် ထုတ်သွားစေခဲ့တာဟာ ဘယ်လောက်ပဲ ပညာတွေ ကြီးရင့် တတ်မြောက်နေပါစေ၊ ဘယ်လောက်ပဲ လောကီရေးရာ အမှုကိစ္စတွေ ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်နေပါစေ ဘဝတစ်ပါးကို ကူးပြောင်းသွားရတဲ့အခါ အနုမြူလောက် သေးငယ်တာလေးကိုမျှ ယူဆောင်သွားနိုင်စွမ်း မရှိတော့ပါဘူး။ လက်ချည်းသာ သွားရတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း နေပြည်တော်ရှိ ရဟန်းရှင်လူအများ ပြည်သူအများ သတိ သမ္မဇညတရား ရှိရစ်ကြစေလိုတဲ့ သဘောပဲ ဖြစ်ပါတယ်” ဟူ၍ ရှင်းလင်းမိန့်ကြားလေသောအခါ မင်းတရားကြီးနှင့်တကွ တရားနာပရိတ်သတ်အပေါင်းတို့လည်း တရားသံဝေဂကြ၍ သာဓုခေါ်ဆိုကြ ပေတော့သတည်း။